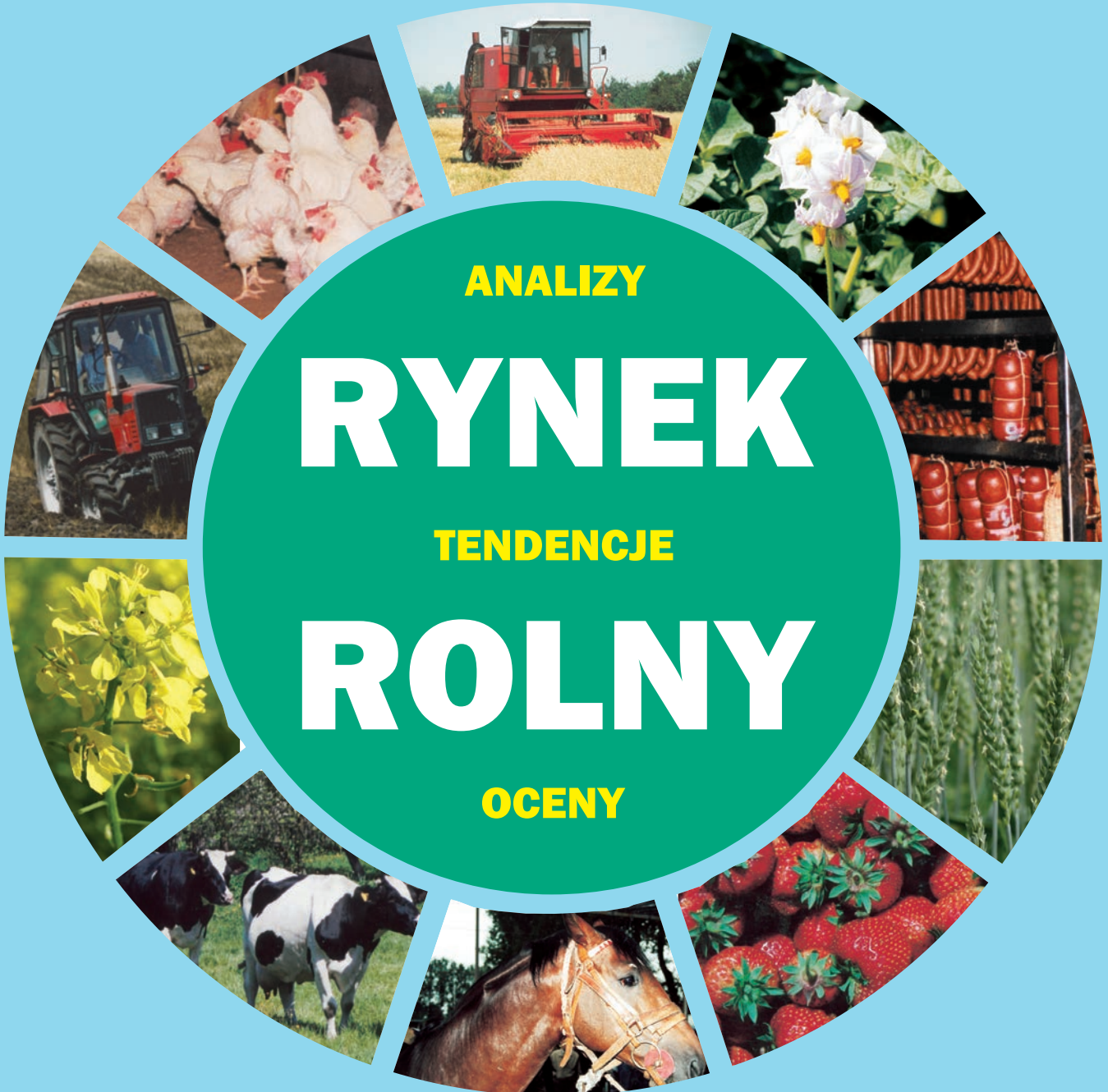

BIULETYN MIESIĘCZNY

NR 2 (336)

ISSN 0867-8545

LUTY 2019

ANALIZY * TENDENCJE * OCENY

RYNEK ROLNY

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
I GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

LUTY 2019

Spis treści

1. Koniunktura w rolnictwie	Arkadiusz Zalewski	3
2. Rynek zbóż	Wiesław Łopaciuk	5
3. Rynek cukru	Piotr Szajner	12
4. Rynek rzepaku	Ewa Rosiak	15
	Magdalena Bodył	
5. Rynek ziemniaków	Wiesław Dzwonkowski	21
6. Rynek warzyw	Tomasz Smoleński	25
	Paweł Kraciński	
7. Rynek owoców	Irena Strojewska	34
8. Rynek mleka	Teresa Zdziarska	43
9. Rynek wołowiny	Dorota Pasińska	48
10. Rynek wieprzowiny	Danuta Zawadzka	52
11. Rynek mięsa drobiowego i jaj	Grzegorz Dybowski	56
12. Rynek baraniny	Danuta Zawadzka	62
13. Rynek ryb	Krzysztof Hryszko	66
14. Rynek żywnościowy	Krystyna Świetlik	72
15. Rynek środków produkcji dla rolnictwa	Arkadiusz Zalewski	79

RYNEK ROLNY

Skład redakcji: Krzysztof Hryszko (redaktor naczelny),
Lucyna Mieszkowska (sekretarz redakcji), Bożena Nosecka
Projekt okładki i skład komputerowy: Leszek Ślipski
Prenumerata: Barbara Walkiewicz - tel.: 22 50 54 685

Adres redakcji:

Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy
ul. Świętokrzyska 20, 00-002 Warszawa
tel.: 22 505 46 66, faks: 22 827 19 60
Druk: ZAPOL Sobczyk Sp. Jawna
Nakład: 220 egz.

Biuletyn dostępny jest bezpłatnie na stronie internetowej Instytutu – www.ierigz.waw.pl

Oceny i komentarze prezentowane w biuletynie Rynek Rolny są opracowywane na podstawie najlepszych i sprawdzonych źródeł informacji, i są wyrazem wiedzy oraz poglądów autorów. Nie mogą więc być podstawą roszczeń podmiotów za skutki podejmowanych decyzji, które każdy podejmuje na własne ryzyko i koszt.

Wykorzystując informacje zawarte w biuletynie prosimy o podanie źródła.

W styczniu 2019 r. koniunktura w rolnictwie pogorszyła się w porównaniu z miesiącem poprzednim. Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR) zmniejszył się o 0,6 pkt. proc. do 100,4 punktów zarówno pod wpływem spadku wyrównanego wskaźnika potencjalnego popytu o 0,9 pkt. proc. do 100,5 punktu, jak również zmniejszenia ruchomego wskaźnika nożyc cen o 0,3 pkt. proc. do 100,3 punktu. Wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu zmniejszył się głównie z powodu mniejszej sprzedaży przemysłu spożywczego oraz osłabienia indeksu obrotów handlowych produktami rolno-spożywczymi. Ponadto odnotowano spadek wyrównanego indeksu inflacji i cen żywności. W przeciwnym kierunku działał natomiast wzrost wyrównanego indeksu zmian wynagrodzeń i cen żywności. Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie w styczniu 2019 r. był jednocześnie o 1,1 pkt. proc. wyższy niż rok wcześniej.

Wyrównany wskaźnik nożyc cen w styczniu 2019 r. wyniósł 100,3 punktu i był o 0,3 pkt. proc. niższy niż miesiąc wcześniej. Jednocześnie był on o 1,6 pkt. proc. wyższy w porównaniu ze styczniem 2018 r. Ruchomy wskaźnik nożyc cen pogorszył się w porównaniu z poprzednim miesiącem na skutek zmniejszenia wyrównanego wskaźnika cen skupu przy stosunkowo stabilnym wyrównanym indeksie cen środków produkcji dla rolnictwa. Na zmniejszenie wyrównanego indeksu cen skupu wpływ wywarły przede wszystkim przeniesione skutki wcześniejszych stosunkowo niewielkich zmian cen (m.in. we wrześniu i październiku 2018 r.). W grudniu 2018 r. w porównaniu z miesiącem poprzednim wzrosły ceny skupu ziemniaków, zbóż oraz w niewielkim stopniu żywca wołowego. Potaniał z kolei żywiec wieprzowy oraz drobiowy. Ceny skupu mleka krowiego nie zmieniły się istotnie. Ziemniaki w skupie podrożały o 46,7%, jęczmień o 3,5%, kukurydza o 3,4%, pszenica o 1,0%, a żywiec rzeźny wołowy o 0,5%. Niższe ceny odnotowano w przypadku drobiu (o 2,5%) oraz żywca wieprzowego (o 0,6%). W sumie bieżący wskaźnik zmian cen skupu wyniósł w grudniu 100,2 punktu, a ruchomy indeks cen skupu zmalał w styczniu 2019 r. do 100,9 punktu wobec 99,1 punktu w styczniu 2018 r.

Stosunkowo niewielkim podwyżkom cen skupu podstawowych produktów rolnych w grudniu 2018 r. towarzyszył umiarkowany wzrost cen środków produkcji dla rolnictwa. Środki produkcji drożały już 17 miesiąc z kolei, a średni wzrost ich cen w grudniu 2018 r. w stosunku do poprzedniego miesiąca wyniósł 0,3%. Warto podkreślić, że we wcześniejszych miesiącach (wrzesień-listopad

2018 t.) tempo wzrostu cen było wyraźnie wyższe. O wzroście cen w grudniu zdecydowały przede wszystkim podwyżki cen nawozów mineralnych. W pewnym stopniu podrożały również maszyny i urządzenia rolnicze oraz materiały budowlane. Potaniały z kolei nośniki energii, które we wcześniejszych miesiącach wyraźnie drożały. Grudniowe podwyżki cen nie wpłynęły jednak na istotną zmianę ruchomego wskaźnika cen środków produkcji, który w styczniu br. wyniósł, podobnie jak miesiąc wcześniej, 100,5 punktu, wobec 100,4 punktu rok wcześniej, tj. w styczniu 2018 r.

Zmiany cen, jakie dokonały się w ciągu dwunastu miesięcy 2018 r. w porównaniu z grudniem 2017 r. były zdecydowanie niekorzystne dla producentów rolnych. Ceny środków produkcji dla rolnictwa rosły w tym okresie zdecydowanie szybciej niż ceny skupu produktów rolnych. Ceny koszyka skupu wzrosły bowiem o 1,6%, podczas gdy środki produkcji dla rolnictwa podrożały przeciętnie już o 5,4%. W konsekwencji skumulowany wskaźnik nożyc cen wyniósł w grudniu 2018 r., podobnie jak miesiąc wcześniej 96,4 punktu, podczas gdy przed rokiem, tj. w grudniu 2017 r. wynosił 101,3 punktu.

W najbliższych miesiącach spodziewać się można niewielkiej poprawy rynkowych uwarunkowań produkcji rolniczej. W związku z gorszymi zbiorami ceny skupu większości podstawowych produktów roślinnych, w tym zbóż, raczej powinny jeszcze wzrosnąć. Podwyżkom cen produktów rolnych sprzedawanych przez producentów rolnych sprzyjać również mogą rosnące wraz z poprawą sytuacji dochodowej konsumentów ceny detaliczne żywności. Koniunkturę będzie jednak prawdopodobnie pogarszał dalszy systematyczny wzrost cen środków produkcji dla rolnictwa pod wpływem m.in. możliwych w najbliższych miesiącach sezonowych podwyżek cen nawozów mineralnych, w tym głównie nawozów azotowych oraz środków ochrony roślin.

**Arkadiusz
Zalewski**

Tab. 1. Wskaźniki^a obrazujące zmiany rynkowych uwarunkowań produkcji w rolnictwie

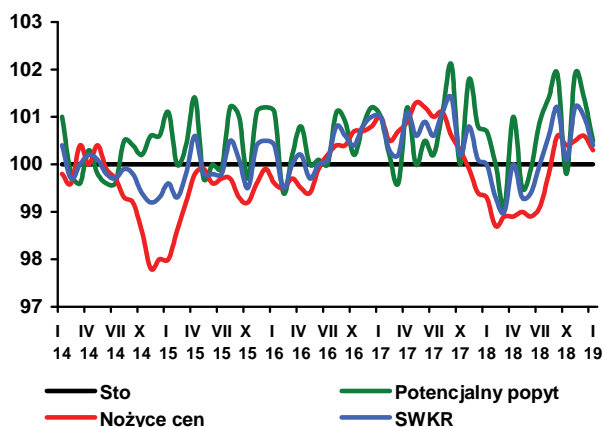
Wyszczególnienie	I 19	XII 18	XI 18	X 18	IX 18	VIII 18	I 18
Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR)	100,4	101,0	101,2	100,1	101,2	100,6	99,3
Wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu	100,5	101,4	101,9	99,8	101,9	101,4	100,0
Wyrównany wskaźnik nożyc cen	100,3	100,6	100,5	100,4	100,6	99,8	98,7
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen skupu	100,9	101,2	101,0	100,9	101,0	100,2	99,1
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen środków produkcji	100,5	100,5	100,5	100,5	100,4	100,3	100,4
Wyrównany indeks inflacji i zmian cen żywności	100,0	100,2	100,3	100,3	100,4	100,3	99,7
Wyrównany indeks zmian wynagrodzeń i cen żywności	101,4	101,0	100,4	99,7	101,0	101,1	99,9
Wyrównany indeks produkcji przemysłu spożywczego	99,4	101,2	102,4	98,8	102,8	101,6	100,0

^a średnie ruchome 6-miesięczne

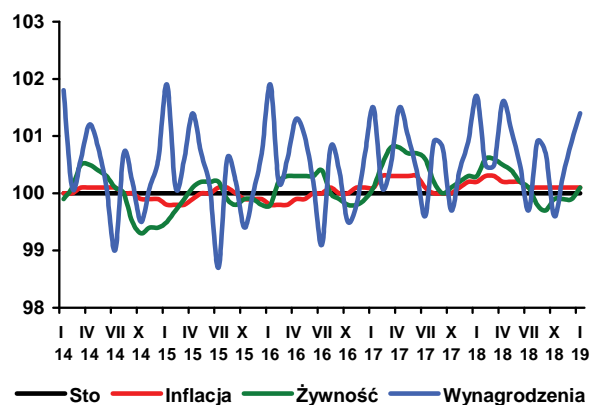
Wskaźnik zmian cen skupu liczony jest, jako średnia arytmetyczna ważona dla koszyka produktów notowanych co miesiąc przez GUS i publikowanych w biuletynach statystycznych GUS. Są to zboża ogółem w tym, pszenica, żyto, jęczmień, kukurydza, ziemniaki, żywiec ogółem w tym żywiec wołowy, wieprzowy i drób, oraz mleko.

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

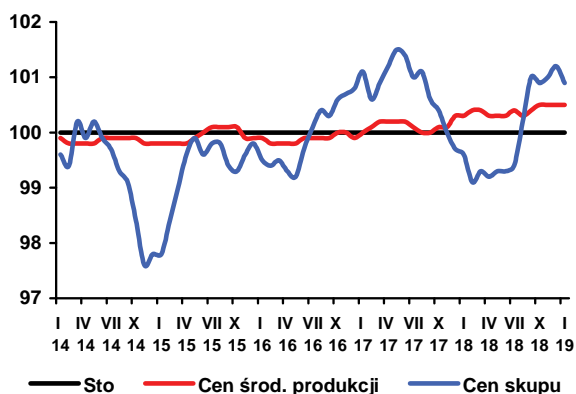
Rys. 1. Wyrównane wskaźniki koniunktury w rolnictwie

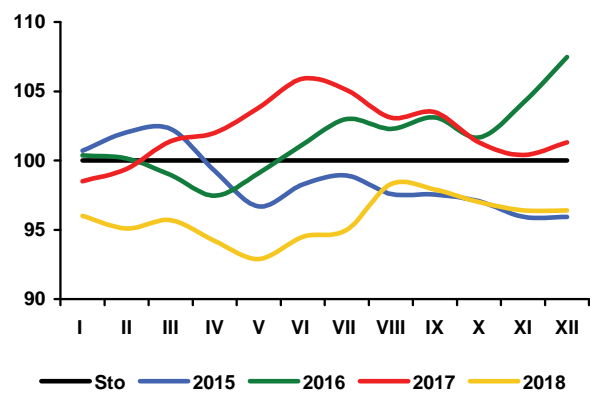
Rys. 2. Wyrównane wskaźniki zmian cen

Rys. 3. Wyrównane wskaźniki zmian cen

Rys. 4. Skumulowany wskaźnik nożyc cen

Światowe zbiory zbóż (bez ryżu) w 2018 r. są szacowane na 2,089 mld t, tj. o 0,6% mniej od zbiorów z 2017 r. Podaż całkowita (zapasy początkowe plus zbiory) zmalała również o 0,6% (o 17 mln t) do 2,703 mld t. Zużycie w sezonie 2018/19 może wzrosnąć o 1,5% do 2,138 mld t (wzrost o 1,5%), a zapasy końcowe po raz drugi z rzędu zmniejszą (spadek o 7,8% do 566 mln t). U głównych eksporterów zapasy będą mniejsze aż o 19,1% i wyniosą 144 mln t.

W styczniu 2019 r. na światowych rynkach zarysowała się niewielka, wzrostowa tendencja cen zbóż. Indeks GOI, w porównaniu z poprzednim miesiącem, wzrósł o 0,7 pkt. proc. Spadek wartości indeksu jęczmienia (o 0,7 pkt. proc.) został zrównoważony wzrostem indeksu pszenicy (o 2,6 pkt. proc.) oraz kukurydzy (o 7,3 pkt. proc.). Wzrost cen kukurydzy wynikał z dużego popytu eksportowego, a trudne warunki w okresie zbiorów pszenicy w Australii i Argentynie przyczyniły się do wzrostu cen pszenicy. Natomiast ograniczenie zakupów w Azji i na Bliskim Wschodzie spowodowało spadek cen jęczmienia. W porównaniu ze styczniem 2018 r., zboża nadal były znacznie droższe. Indeks cen pszenicy był wyższy o 15,4 pkt. proc., kukurydzy o 6,7 pkt. proc., a jęczmienia o 18,4 pkt. proc.

W grudniu 2018 r., w stosunku do listopada 2018 r., w skupie podrożała większość zbóż, w tym najbardziej jęczmień (o 3,5%) i kukurydza (o 3,4%). Ceny pszenicy wzrosły o 1,0%, a żyta się nie zmieniły. Na targowiskach najbardziej podrożał jęczmień (o 1,9%). Ceny owsa i pszenicy zwiększyły się odpowiednio o 1,0 i 0,9%, a ceny żyta pozostały na poziomie z listopada. W stosunku do notowań sprzed roku, w skupie kukurydza była droższa o 30,2%, żyto i pszenica odpowiednio o 24,7 i 23,5%, a jęczmień o 20,2%. Ceny zbóż na targowiskach były o 4,9-13,3% wyższe niż przed rokiem.

W grudniu 2018 r. nastąpiło ograniczenie dostaw rynkowych większości zbóż (z wyj. żyta). W pierwszej połowie sezonu 2018/19 (lipiec-grudzień) wg danych meldunkowych GUS do skupu trafiło 4,2 mln t zbóż podstawowych, tj. o 28,4% mniej niż w analogicznym okresie poprzedniego sezonu. Skupiono 2,9 mln t pszenicy (4,3 mln t w analogicznym okresie poprzedniego sezonu), 472 tys. t jęczmienia (579 tys. t), 452 tys. t pszenżyta (507 tys. t), 356 tys. t żyta (468 tys. t) oraz 1,7 mln t kukurydzy (1,5 mln t).

W listopadzie 2018 r. z Polski wyeksportowano 481 tys. t ziarna zbóż, wobec 567 tys. t w poprzednim miesiącu, w tym 232 tys. t pszenicy (231 tys. ton w październiku 2018 r.), 35 tys. t żyta (44 tys. ton), 165 tys. t kukurydzy (225 tys. ton), 8 tys. t jęczmienia (25 tys. ton) i mniejsze ilości pozostałych zbóż. Import wyniósł 117 tys. t, wobec

134 tys. t w poprzednim miesiącu. Wzrost przywóz jęczmienia, a pozostałych zbóż znacznie zmaleł.

W listopadzie 2018 r. zmniejszył się eksport większości produktów młynarstwa, w tym szczególnie kasz i grysików oraz mąk innych niż pszenna. Wzrósł jedynie eksport ziaren obrobionych inaczej. Po stronie importu nastąpił spadek obrotów w przypadku mąk, kasz i grysików, ale zwiększył się przywóz słodu i ziaren obrobionych inaczej. Zmalały obroty w eksporcie produktów wtórnego przerobu zbóż oraz w przywozie większości tych produktów (wzrósł jedynie import makaronów).

W listopadzie 2018 r. nastąpił spadek przemysłowych przemiałów zbóż. W ślad za tym ograniczono produkcję wyrobów zbożowych oraz pasz dla zwierząt.

W grudniu 2018 r., wzrosły ceny większości produktów zbożowych, zarówno na poziomie producenta, jak i w handlu detalicznym. Spośród towarów objętych badaniem, na poziomie producenta najbardziej podrożała mąka poznańska (o 1,3%). O około 0,5% wzrosły ceny pieczywa, a ceny kaszy jęczmiennej zmalały o 0,5%. W handlu detalicznym potaniała mąka poznańska (o 1,2%), a pozostałe produkty podrożały, w tym najbardziej pieczywo (o 0,9 do 1,2%). W stosunku do grudnia 2017 r. poziom cen większości produktów był znacznie wyższy. Tańsza była jedynie kasza jęczmienna na poziomie producenta (o 10,5%).

Na rynku pasz dla zwierząt gospodarskich, w grudniu 2018 r. odnotowano niewielki wzrost cen wszystkich produktów (od 0,1 do 0,4% w stosunku do listopada 2018 r.). W porównaniu z grudniem 2017 r. wszystkie pasze były znacznie droższe, w tym najbardziej mieszanki dla bydła dorosłego (o 10,5%), loch (o 7,1%) i tuczników (o 6,9%).

W styczniu 2019 r. na europejskich rynkach zdrożały wszystkie zboża objęte badaniem (od 0,3 do 4,4% w stosunku do grudnia 2018 r.). W porównaniu ze styczniem 2018 r. większość zbóż w Europie nadal była znacznie droższa, w tym szczególnie jęczmień paszowy we Francji i Niemczech (wzrost odpowiednio o 34,1 i 32,4%). Tańsza była jedynie kukurydza paszowa na Słowacji (o 4,3%).

Wiesław
Łopaciuk

Tab. 1. Ceny skupu i ceny targowiskowe zbóż (zł/t)

Okresy		Pszenica	Żyto	Kukurydza	Jęczmień	Pszenica	Żyto	Jęczmień	Owies	Cena interwenc. według kursu NBP
		Skup				Targowiska				
2015	I-XII	668,3	514,2	565,8	610,4	755,9	586,7	707,4	599,2	x
2016	I-XII	620,2	517,3	529,4	582,1	751,1	593,3	695,1	609,7	x
2017	I-XII	664,4	546,7	542,3	612,2	788,6	632,3	727,6	646,4	x
2017	XII	673,1	568,4	545,9	668,6	806,6	651,6	747,1	696,2	429,4
2018	I	670,3	583,4	596,5	675,9	807,0	652,0	747,1	699,2	421,8
	II	662,1	574,2	604,4	673,3	807,9	655,3	748,1	656,7	422,2
	III	668,5	572,5	618,1	670,8	810,2	655,1	754,5	665,5	426,5
	IV	662,4	573,8	623,5	673,5	813,6	653,4	771,7	674,6	424,9
	V	672,3	579,2	647,8	661,9	811,1	652,1	756,5	664,6	433,8
	VI	686,0	580,5	670,9	654,7	801,5	636,7	750,2	649,9	436,1
	VII	693,2	560,6	679,7	625,7	809,7	648,9	757,5	710,4	438,6
	VIII	751,8	626,5	707,5	688,6	829,0	660,1	769,2	674,1	434,3
	IX	800,4	692,0	580,5	734,8	868,7	698,2	799,2	693,5	435,5
	X	810,4	701,8	614,5	756,9	873,1	707,9	808,0	704,7	436,2
	XI	822,5	708,7	687,5	776,0	898,1	716,3	831,0	722,9	435,9
	XII	831,1	708,8	710,7	803,4	906,0	716,2	846,7	730,2	434,6
Zmiana w %										
	XII 2018 XI 2018	1,0	0,0	3,4	3,5	0,9	0,0	1,9	1,0	-0,3
	XII 2018 XII 2017	23,5	24,7	30,2	20,2	12,3	9,9	13,3	4,9	1,2

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 2. Skup zbóż (tys. ton)

Okresy	Pszenica	w tym paszowa	Żyto	Jęczmień	w tym paszowy	Pszennyto	Zboża podstawowe	w tym paszowe	Kukurydza	
VII 2015-VI 2016	5977,4	2086,9	647,9	721,6	346,3	987,1	8410,0	3775,2	1482,4	
VII 2016-VI 2017	6135,6	2076,3	556,2	716,9	382,4	644,1	8123,4	3422,5	2049,5	
VII 2017-VI 2018	6510,2	2481,8	657,4	746,7	361,7	755,8	8804,7	3981,9	2014,4	
2017	XI	618,6	202,7	44,1	36,8	17,6	47,2	752,6	294,3	690,3
	XII	395,6	160,0	28,8	24,8	13,9	53,3	506,4	245,9	193,8
2018	I	362,4	156,2	33,0	25,6	11,7	.	468,7	228,8	86,2
	II	346,1	156,7	32,2	28,9	16,5	45,9	456,5	235,2	69,3
	III	393,8	169,7	29,0	25,1	16,2	48,8	500,8	249,2	110,4
	IV	337,7	165,1	22,4	28,2	20,8	39,2	431,2	238,0	93,8
	V	441,0	197,0	38,3	30,3	22,5	56,7	571,8	301,2	107,7
	VI	320,3	145,7	34,2	29,8	20,2	58,5	448,8	243,9	92,3
	VII	693,2	300,5	97,3	202,9	93,4	132,4	1137,1	569,5	70,6
	VIII	735,4	295,6	107,4	116,2	53,5	118,4	1100,4	522,1	53,8
	IX	492,0	160,3	49,5	51,6	23,7	71,9	672,9	285,9	562,7
	X	420,0	147,2	41,9	40,3	18,4	44,3	522,2	230,9	711,6
	XI	334,8	135,0	33,1	35,8	19,8	40,6	448,4	213,9	224,7
	XII	262,9	115,4	26,6	25,2	171,5	44,5	362,8	195,2	87,2
Zmiana w %										
	XII 2018 XI 2018	-21,5	-14,5	-19,5	-29,7	766,3	9,6	-19,1	-8,7	-61,2
	XII 2018 XII 2017	-33,6	-27,8	-7,5	1,4	1137,9	-16,5	-28,4	-20,6	-55,0

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Przemysłowa produkcja niektórych wyrobów zbożowych (tys. ton)^a

Okresy		Przemiał zbóż ogółem	Mąka pszenna	Mąka żytnia	Pieczywo świeże	Makarony	Mieszanki dla zwierząt
2015 ^b	I-XII	1996,0	1556,7	144,4	994,7	154,8	7555,0
2016 ^b	I-XII	2060,8	1611,4	149,9	1010,4	152,5	8126,1
2017 ^a	I-XII	2239,5	1766,8	163,2	1020,0	155,3	9405,1
2018	XII	194,2	153,2	14,4	87,2	11,6	773,5
	I	198,1	152,4	15,3	85,5	12,7	812,3
	II	186,2	146,3	13,7	76,8	14,2	760,8
	III	171,1	131,5	13,7	89,6	14,2	861,6
	IV	145,1	113,3	12,5	81,1	11,8	817,7
	V	175,5	133,3	13,8	85,4	12,4	854,0
	VI	191,4	150,1	14,8	85,1	13,5	832,3
	VII	191,1	146,6	16,2	85,9	10,1	722,4
	VIII	201,4	158,1	14,5	88,3	10,6	807,1
	IX	196,8	154,6	14,9	85,2	13,8	764,3
	X	223,7	172,8	16,5	94,6	15,2	851,4
	XI	208,5	161,1	15,7	88,4	14,2	810,3
Zmiana w %							
<u>XI 2018</u> X 2018		-6,8	-6,8	-4,8	-6,6	-6,6	-4,8
<u>XI 2018</u> XI 2017		3,9	2,1	13,9	2,4	-2,1	0,1

^a firmy zatrudniające 50 i więcej pracowników, ^b firmy zatrudniające 10 i więcej pracowników.

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 4. Eksport i import ziarna zbóż (tys. ton)

Okresy		Eksport					Import				
		pszenica ^a	żyto	jęczmień	kukurydza	zboża razem ^b	pszenica ^a	żyto	jęczmień	kukurydza	zboża razem ^b
2015	I-XII	3959,3	531,8	186,1	703,2	6145,1	492,6	4,2	121,8	379,4	1210,3
2016	I-XII	4401,7	435,3	99,7	872,0	6397,6	814,1	9,9	165,2	319,5	1523,7
2017	I-XII	2806,2	375,7	72,3	1177,6	4928,5	890,0	18,3	240,4	397,1	1607,7
2017	XI	244,2	55,5	3,5	220,5	569,6	54,1	1,1	14,6	18,6	110,4
	XII	153,5	24,0	1,0	130,9	347,4	50,9	2,1	15,4	24,6	108,8
2018	I	87,8	24,3	1,8	89,4	242,3	48,6	2,1	26,3	15,5	97,4
	II	110,8	25,2	8,0	81,8	254,4	38,6	1,5	30,2	38,9	115,5
	III	102,6	28,1	8,9	90,5	263,7	48,3	2,4	34,7	18,3	109,5
	IV	100,3	28,5	1,5	66,0	227,8	44,7	4,3	24,3	15,1	94,0
	V	225,2	34,8	3,1	80,3	378,1	37,7	3,2	21,2	17,4	84,4
	VI	139,1	38,0	9,6	51,7	278,2	37,6	1,5	23,0	13,6	81,5
	VII	115,1	29,8	40,9	49,7	287,4	52,2	1,8	16,2	25,9	100,3
	VIII	215,6	87,8	23,4	57,1	472,7	71,7	6,9	12,9	9,7	104,5
	IX	198,0	79,7	13,3	87,1	460,4	61,9	15,5	4,9	16,2	101,7
	X	230,5	43,7	25,3	225,2	566,7	57,3	9,8	11,2	49,7	133,5
	XI	231,6	35,0	8,0	164,5	481,4	54,5	1,8	12,8	42,3	116,8
Zmiana w %											
<u>XI 2018</u> X 2018		0,5	-19,9	-68,5	-27,0	-15,1	-4,9	-81,5	14,3	-15,0	-12,4
<u>XI 2018</u> XI 2017		-5,2	-36,8	130,3	-25,4	-15,5	0,7	70,8	-12,7	127,3	5,8

^a razem z pszenicą durum, ^b razem z owsem, pszenżytem, gryką i prosem

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 5. Eksport i import produktów pierwotnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Okresy		Eksport					Import				
		mąka pszenna	pozostałe mąki	kasze grysyki granulki	ziarno obrobione inaczej	słód	mąka pszenna	pozostałe mąki	kasze grysyki granulki	ziarno obrobione inaczej	słód
2015	I-XII	99,7	18,8	42,8	27,9	62,8	56,5	17,4	28,4	42,2	186,8
2016	I-XII	129,9	19,4	47,7	27,6	80,2	54,3	18,5	38,0	34,0	219,0
2017	I-XII	122,9	21,1	44,4	33,9	89,5	61,9	18,5	39,5	40,9	132,9
2017	XI	10,6	1,9	4,3	2,9	8,2	5,6	1,6	3,3	4,6	8,8
	XII	8,1	1,6	3,7	2,7	6,4	7,7	1,4	3,4	3,8	8,7
2018	I	8,3	2,1	7,9	2,8	7,9	5,2	1,3	3,2	3,3	10,2
	II	7,8	2,0	6,5	2,8	12,5	4,7	1,8	3,1	4,0	10,7
	III	9,3	2,4	8,0	2,8	9,9	7,5	1,3	3,3	4,5	11,9
	IV	7,2	2,6	8,0	2,9	7,4	5,4	1,6	2,6	4,6	13,3
	V	7,4	2,1	6,4	2,7	11,3	5,8	1,1	3,5	5,3	15,7
	VI	7,8	2,0	9,1	2,6	7,4	6,4	2,0	3,2	4,7	17,8
	VII	7,2	2,4	6,1	2,7	7,6	6,1	1,2	3,2	5,0	15,9
	VIII	8,2	3,3	7,6	2,7	9,5	6,5	0,9	3,0	4,1	17,1
	IX	8,8	1,9	4,5	2,4	6,9	7,0	1,2	3,4	3,6	13,9
	X	9,5	2,2	7,3	3,2	7,0	7,9	1,8	3,5	5,1	11,7
	XI	9,4	1,3	4,9	9,9	6,2	7,1	1,6	3,2	5,4	12,1
Zmiana w %											
<u>XI 2018</u> X 2018		-1,6	-42,5	-33,0	209,0	-11,1	-11,2	-7,2	-6,3	5,3	3,4
<u>XI 2018</u> XI 2017		-11,2	-34,5	15,4	240,1	-23,7	26,2	2,8	-2,2	16,3	36,9

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 6. Eksport i import pasz i produktów wtórnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Okresy		Eksport					Import				
		ciasto makaron.	wyroby spożywcze ^a	chleb, pieczywo cukiernicze	pasze dla zwierząt gospod.	pasze dla zwierząt domowych	ciasto makaron.	wyroby spożywcze ^a	chleb, pieczywo cukiernicze	pasze dla zwierząt gospod.	pasze dla zwierząt domowych
2015	I-XII	31,3	109,3	438,8	170,7	267,0	67,5	24,8	141,2	340,7	174,7
2016	I-XII	35,4	119,7	510,9	.	.	74,7	24,7	142,1	.	.
2017	I-XII	40,8	130,6	578,1	.	.	82,0	29,4	165,3	.	.
2017	XI	3,6	12,1	53,5	.	.	7,3	2,8	14,8	.	.
	XII	3,4	11,0	43,1	.	.	6,6	2,2	12,8	.	.
2018	I	3,4	12,0	46,2	.	.	7,1	2,2	13,2	.	.
	II	3,6	11,7	45,0	.	.	7,4	2,3	12,7	.	.
	III	3,8	13,4	53,0	.	.	6,9	2,9	15,3	.	.
	VI	3,2	12,4	47,1	.	.	5,7	2,6	13,9	.	.
	V	3,0	11,9	45,1	.	.	5,7	2,6	13,6	.	.
	VI	3,0	12,0	48,1	.	.	7,4	3,1	13,5	.	.
	VII	3,3	11,5	48,6	.	.	6,0	3,0	14,1	.	.
	VIII	3,8	12,2	52,3	.	.	6,4	2,9	15,0	.	.
	IX	4,0	12,2	50,8	.	.	6,7	2,6	16,2	.	.
	X	4,3	14,0	57,9	.	.	6,7	2,6	16,5	.	.
	XI	3,9	7,2	53,7	.	.	7,0	2,6	12,8	.	.
Zmiana w %											
<u>XI 2018</u> X 2018		-8,4	-48,7	-7,3	x	x	5,4	-0,1	-22,5	x	x
<u>XI 2018</u> XI 2017		7,9	-40,8	0,4	x	x	-3,8	-9,0	-13,7	x	x

^a uzyskane przez spęcznianie lub prażenie ziarna zbóż

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 7. Ceny producenta i ceny detaliczne wybranych produktów zbożowych (zł/kg)

Okresy		Mąka poznańska		Kasza jęczmienna		Chleb mieszany		Chleb razowy	
		cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna
2015	I-XII	1,07	2,42	2,10	4,39	3,98	4,41	4,96	5,80
2016	I-XII	0,97	2,47	2,26	4,42	3,96	4,42	4,92	5,91
2017	I-XII	1,04	2,49	2,08	4,48	4,01	4,52	5,10	6,08
2017	XII	1,06	2,43	2,10	4,56	4,03	4,62	5,17	6,20
2018	I	1,06	2,53	1,84	4,54	4,05	4,66	5,17	6,17
	II	1,06	2,49	1,79	4,56	4,07	4,68	5,16	6,20
	III	1,05	2,44	1,79	4,60	4,08	4,70	5,19	6,21
	IV	1,05	2,46	1,80	4,60	4,07	4,70	5,18	6,25
	V	1,05	2,47	1,79	4,62	4,08	4,68	5,20	6,25
	VI	1,05	2,47	1,79	4,60	4,08	4,70	5,20	6,27
	VII	1,07	2,52	1,81	4,60	4,10	4,74	5,22	6,30
	VIII	1,14	2,53	1,84	4,58	4,10	4,76	5,22	6,32
	IX	1,19	2,52	1,85	4,62	4,15	4,82	5,29	6,37
	X	1,45	2,51	1,88	4,60	4,20	4,94	5,37	6,49
	XI	1,53	2,54	1,89	4,62	4,27	5,06	5,41	6,56
	XII	1,55	2,51	1,88	4,64	4,29	5,12	5,44	6,62
Zmiana w %									
<u>XII 2018</u> <u>XI 2018</u>		1,3	-1,2	-0,5	0,4	0,5	1,2	0,6	0,9
<u>XII 2018</u> <u>XII 2017</u>		46,2	3,3	-10,5	1,8	6,5	10,8	5,2	6,8

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 8. Ceny detaliczne mieszanek i koncentratów (zł/t)

Okresy		Mieszanka dla bydła dorosłego (B)	Mieszanka dla loch (L)	Mieszanka dla prosiąt	Mieszanka dla tuczników (T2)	Mieszanka dla kurcząt (DKA-Starter)	Mieszanka dla kur niosek	Koncentrat Provit dla tuczników
2015	I-XII	1655,8	1769,4	2322,4	1362,2	1867,3	1613,4	2630,9
2016	I-XII	1449,1	1791,7	2288,3	1370,7	1811,1	1600,3	2543,7
2017	I-XII	1626,3	1722,2	2317,5	1383,1	1801,2	1608,3	2519,0
2017	XI	1613,2	1696,3	2315,3	1383,7	1787,6	1607,2	2508,0
	XII	1624,9	1722,4	2321,4	1388,0	1786,7	1606,6	2502,4
2018	I	1641,1	1730,1	2321,9	1390,2	1788,8	1607,1	2515,3
	II	1655,4	1783,7	2333,9	1394,7	1792,6	1612,4	2514,8
	III	1698,5	1778,1	2337,8	1396,3	1799,5	1618,6	2524,7
	IV	1703,5	1776,9	2334,2	1391,0	1801,6	1620,2	2529,8
	V	1719,4	1785,1	2337,0	1394,1	1804,9	1622,3	2539,3
	VI	1728,4	1801,8	2339,8	1416,4	1811,3	1626,2	2547,0
	VII	1723,1	1808,4	2343,8	1418,1	1820,5	1633,3	2555,4
	VIII	1749,0	1805,3	2338,1	1403,5	1825,9	1633,9	2557,3
	IX	1777,2	1826,3	2358,9	1451,7	1836,0	1658,6	2568,3
	X	1781,0	1824,9	2353,5	1456,8	1841,9	1664,2	2566,4
	XI	1794,2	1840,5	2368,4	1477,1	1851,0	1680,3	2577,4
	XII	1796,0	1843,9	2374,2	1483,4	1853,7	1685,6	2587,0
Zmiana w %								
<u>XII 2018</u> <u>XI 2018</u>		0,1	0,2	0,2	0,4	0,1	0,3	0,4
<u>XII 2018</u> <u>XII 2017</u>		10,5	7,1	2,3	6,9	3,7	4,9	3,4

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 9. Relacje cen pasz przemysłowych do cen zbóż i cen skupu żywca i mleka^a

Miesiące	Mieszanka T2 / ceny targ. Żyta	DKA – Starter / ceny targ. pszenicy	Provit / ceny targ. żyta	Ceny skupu mleka / mieszanka B	Ceny skupu trzody / Provit	Ceny skupu trzody / mieszanka T2	Ceny skupu drobiu / DKA – Starter	
2017	VIII	2,134	2,279	3,906	0,844	2,095	3,835	2,138
	IX	2,158	2,284	3,899	0,883	2,100	3,795	2,129
	X	2,128	2,280	3,899	0,913	1,928	3,532	2,129
	XI	2,154	2,246	3,904	0,936	1,854	3,361	2,047
	XII	2,130	2,215	3,840	0,938	1,822	3,285	2,054
2018	I	2,132	2,217	3,858	0,866	1,694	3,064	1,990
	II	2,128	2,219	3,838	0,817	1,762	3,176	2,019
	III	2,131	2,221	3,854	0,790	1,834	3,316	2,006
	IV	2,129	2,214	3,872	0,776	1,783	3,242	1,976
	V	2,138	2,225	3,894	0,000	1,749	3,185	1,983
	VI	2,225	2,260	4,000	0,744	1,822	3,276	2,087
	VII	2,185	2,248	3,938	0,751	1,831	3,300	2,159
	VIII	2,126	2,203	3,874	0,742	1,881	3,427	2,229
	IX	2,079	2,114	3,678	0,747	1,826	3,231	2,206
	X	2,058	2,110	3,625	0,770	1,714	3,020	2,123
	XI	2,062	2,061	3,598	0,781	1,637	2,857	2,042
	XII	2,071	2,046	3,612	0,780	1,621	2,827	1,988

^a relacje cen wyrażonych w zł/l dla mleka i zł/kg dla pozostałych towarów

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

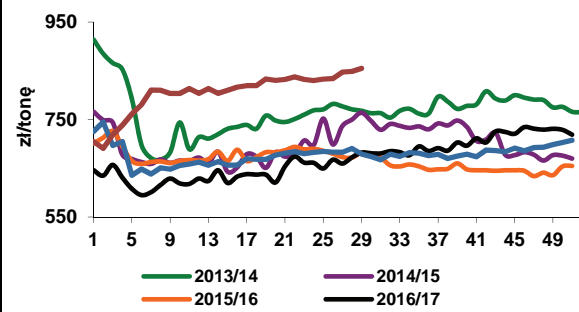
Tab. 10. Ceny zbóż za granicą (EUR/t)

Miesiące	Pszenica konsumpcyjna			Jęczmień paszowy			Kukurydza paszowa			
	Niemcy	Czechy	Węgry	Francja	Niemcy	Czechy	Słowacja	Węgry	Francja	
2017	X	165	164	.	154	156	134	134	146	147
	XI	163	152	.	154	157	136	142	147	150
	XII	163	152	.	154	157	.	142	147	150
2018	I	162	162	.	154	156	.	150	153	150
	II	166	165	.	161	163	.	148	152	153
	III	168	162	.	168	169	.	148	154	156
	IV	170	169	.	172	173	.	145	154	163
	V	173	162	.	168	171	.	151	155	165
	VI	179	161	.	165	170	.	152	152	164
	VII	199	157	.	177	187	136	141	153	167
	VIII	212	169	.	209	209	148	151	154	194
	IX	205	174	205	202	205	168	145	.	179
	X	205	185	205	204	206	.	140	.	173
	XI	204	188	204	202	205	183	141	.	173
	XII	207	188	207	202	206	.	143	.	181
2019	I	210	196	210	206	207	173	144	.	189
Zmiana w %										
I 2019										
XII 2018		1,2	4,3	1,2	2,0	0,7	.	0,3	.	4,4
I 2019										
I 2018		29,6	21,0	.	34,1	32,4	.	-4,3	.	26,0

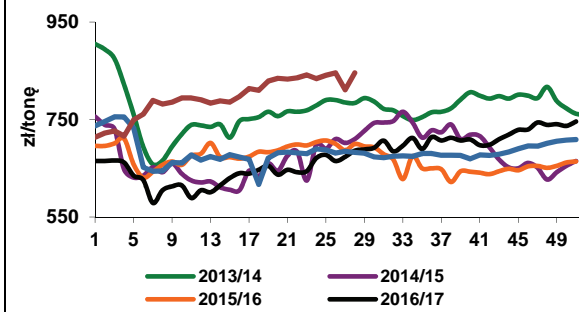
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych ZSRIR.

Tygodniowe notowania cen wybranych zbóż i produktów zbożowych (zł/t)

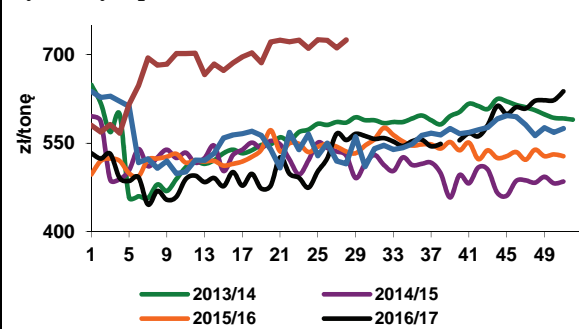
Rys. 1. Pszenica konsumpcyjna

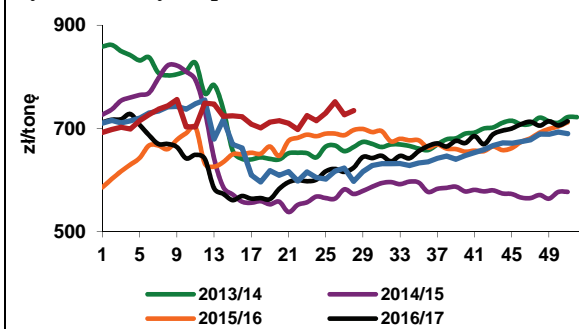
Rys. 2. Pszenica paszowa

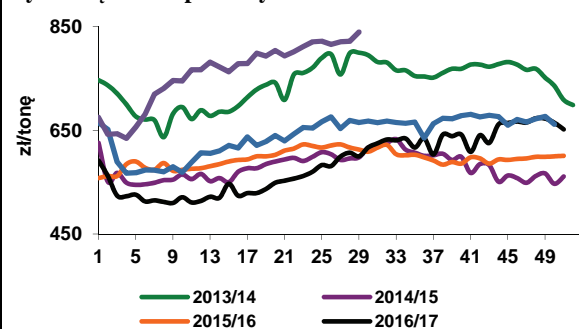
Rys. 3. Żyto paszowe

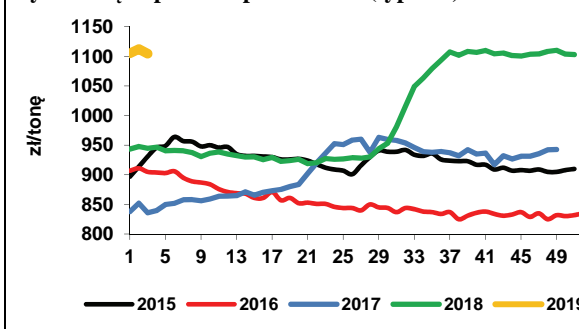
Rys. 4. Kukurydza paszowa

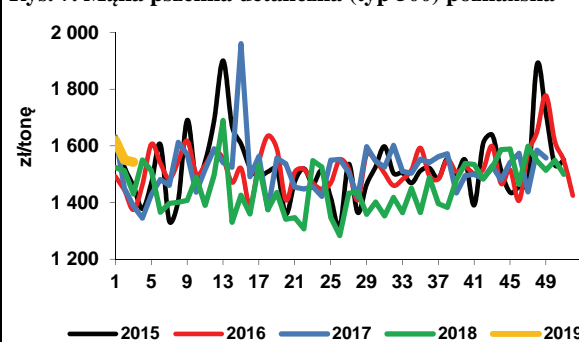
Rys. 5. Jęczmień paszowy

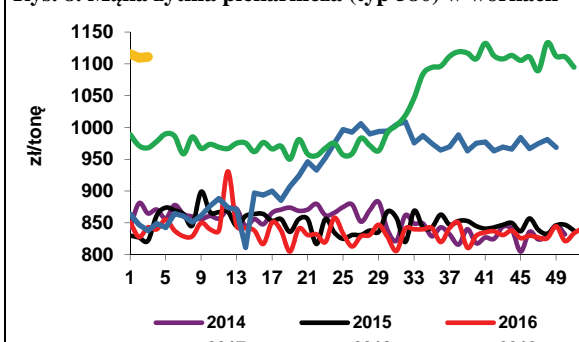
Rys. 6. Mąka pszenna piekarnicza (typ 750) w workach

Rys. 7. Mąka pszenna detaliczna (typ 500) poznańska

Rys. 8. Mąka żytnia piekarnicza (typ 580) w workach

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych ZSRIR.

Piotr Szajner

Kampania cukrownicza 2018/2019 została zrealizowana bez większych trudności, gdyż przebiegała w korzystnych warunkach pogodowych. Powierzchnia uprawy buraków cukrowych wyniosła ok. 239 tys. ha. Plony buraków cukrowych były zróżnicowane regionalnie w związku z niekorzystnymi warunkami pogodowymi (susza) w niektórych regionach plantacyjnych. Przewiduje się, że średni plon wyniósł ok. 620 dt/ha, a technologiczny plon cukru ok. 9,3 ton/ha. Według danych

GLUS w okresie sierpień-grudzień 2018 r. produkcja cukru wyniosła 1885 tys. t i była o 5,7% mniejsza niż w analogicznym okresie 2017 r. Na tej podstawie przewiduje się, że produkcja cukru w kampanii 2018/2019 wyniesie ok. 2,2 mln t i będzie o ok. 5% mniejsza od produkcji w poprzednim sezonie. Produkcja będzie większa od zapotrzebowania na rynku wewnętrznym (1,72 mln t) i konieczny będzie duży eksport.

W grudniu 2018 r. wzrosły ceny cukru na krajowym rynku. Średnia cena zbytu cukru w workach wzrosła o 1,9% do 1,61 zł/kg w porównaniu z listopadem, ale była o 5,8% niższa niż przed rokiem. Ceny zbytu cukru paczkowanego wzrosły w porównaniu z listopadem 2018 r. o 10,1% do 1,85 zł/kg oraz były o 10,0% wyższe niż przed rokiem. Duży wzrost cen cukru paczkowanego mógł być wynikiem zwiększonych zakupów w okresie Świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku. W 2018 r. średnia cena zbytu cukru workowanego wyniosła 1,63 zł/kg i była o 30% niższa niż przed rokiem. Średnia cena cukru paczkowanego wyniosła 1,57 zł/kg i była o 32,4% niższa niż w 2017 r. Niskie ceny zbytu negatywnie wpłynęły na wyniki finansowe przemysłu cukrowniczego. W okresie trzech kwartałów 2018 r. zysk netto branży wyniósł tylko 130,5 mln zł, wobec 615,8 mln zł w analogicznym okresie

2017 r. W grudniu 2018 r. średnia cena detaliczna wyniosła 2,13 zł/kg i była o 3,9% wyższa niż przed miesiącem oraz o 18,7% niższa niż w grudniu 2017 r. Średnia cena detaliczna w 2018 r. wyniosła 2,14 zł/kg i była o 29,8% niższa niż w 2017 r. Niskie ceny są korzystne dla konsumentów, w tym dla przedsiębiorstw wtórnego przetwórstwa żywności, gdyż umożliwiają redukcję kosztów.

W okresie styczeń-listopad 2018 r. eksportowano z Polski 782,2 tys. t cukru ze względu na dużą produkcję w kampaniach 2017/2018 i 2018/2019. Na rynku UE sprzedano 293,4 tys. t po średniej cenie 394 EUR/t. Największymi odbiorcami w UE były: Rumunia (112,8 tys. t), Niemcy (86,7 tys. t) oraz Litwa (18,7 tys. t). Duża podaż cukru w UE powoduje, że krajowi producenci duże ilości cukru eksportowali do krajów trzecich: Izrael (83,3 tys. t), Egipt (74,0 tys. t), Sri Lanka (58,3 tys. t), Gruzja (49,0 tys. t) oraz Arabia Saudyjska i Liban (po 21 tys. t). Średnia cena eksportowa do krajów trzecich wyniosła 315 EUR/t. Duża podaż i niskie ceny były barierą importu, który wyniósł 130,9 tys. t, w tym 124,0 tys. t z UE. Średnia cena importowa wyniosła 407 EUR/t, w tym z UE 387 EUR/t. Największe ilości cukru importowano z Niemiec (56,0 tys. t), Czech (24,0 tys. t) i Rumunia (12,5 tys. t).

W styczniu i lutym 2019 r. światowe ceny cukru utrzymywały się na niskim poziomie. Według danych ERS USDA w styczniu 2019 r. średnia cena cukru białego wyniosła 344 USD/t, a cukru surowego 276 USD/t. Według danych International Sugar Organisation w lutym br. ceny cukru białego wynosiły ok. 343 USD/t, a cukru surowego 280 USD/t. Niskie ceny są niekorzystne dla krajowych eksporterów, a duża produkcja w kampanii 2018/2019 będzie skutkowałą dużym eksportem.

Tab. 1. Ceny w handlu zagranicznym cukrem (EUR/tonę)

Miesiące		Eksport			Import		
		ogółem	UE-28	kraje trzecie	ogółem	UE-28	kraje trzecie
2016	XI	526,47	557,85	464,07	513,44	497,36	831,74
	XII	511,75	550,44	480,29	556,81	551,00	662,87
2017	I	531,35	543,03	494,62	569,51	561,97	591,05
	II	533,65	538,79	518,88	571,84	567,02	590,80
	III	500,87	507,86	466,04	568,10	545,87	850,20
	IV	473,47	489,43	445,79	548,87	524,68	675,36
	V	490,04	524,07	453,23	539,45	646,83	584,49
	VI	474,72	543,12	410,07	666,83	660,24	702,46
	VII	479,03	538,26	395,20	612,03	607,88	641,75
	VIII	468,21	541,54	395,81	656,77	656,83	656,55
	IX	502,98	533,30	408,26	535,09	514,14	739,43
	X	395,74	471,96	358,35	557,48	533,67	762,42
	XI	381,57	426,35	352,35	479,06	463,12	792,07
	XII	367,17	430,49	343,81	480,09	462,89	711,03
2018	I	371,16	415,27	339,70	463,14	431,69	779,84
	II	363,84	415,25	334,37	432,47	416,94	676,22
	III	348,86	402,43	325,86	397,74	382,04	888,41
	IV	339,64	391,53	318,86	460,52	432,79	897,44
	V	336,20	410,38	299,69	470,26	440,45	764,88
	VI	338,30	395,13	305,06	382,69	363,93	891,14
	VII	341,79	376,26	313,35	351,46	339,74	798,66
	VIII	335,48	381,96	305,95	340,24	320,13	778,25
	IX	343,90	388,14	311,79	448,72	414,94	905,38
	X	335,47	387,27	302,86	483,33	465,59	1086,89
	XI	322,22	386,21	308,04	455,27	443,28	597,74

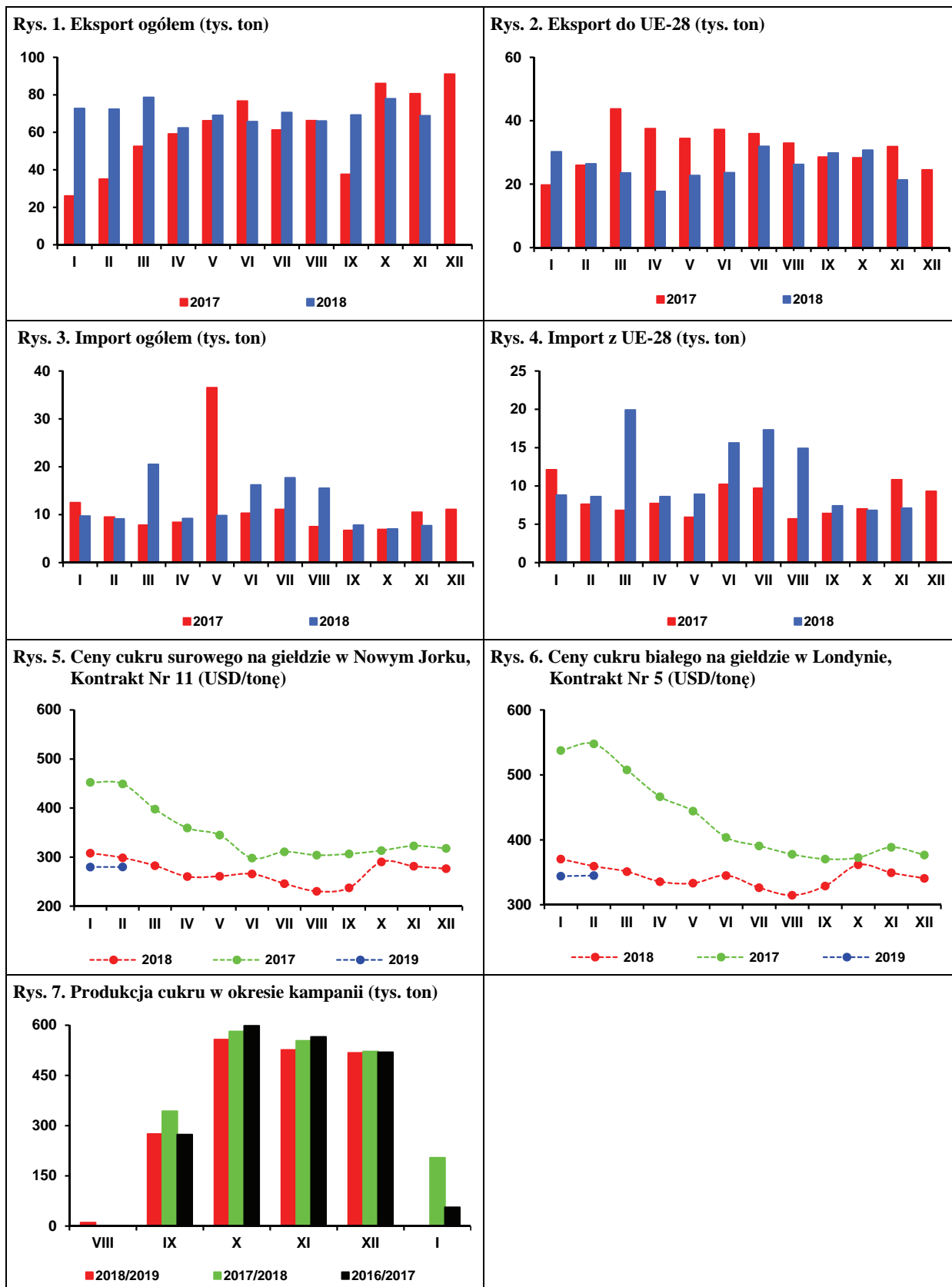
Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF i CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 2. Ceny cukru w Polsce (zł/kg)

Miesiące		Ceny zbytu		Cena referencyjna ^a	Cena detaliczna
		Workowany	Paczkowany		
2016	XI	2,55	2,74	1,75	3,16
	XII	2,55	2,75	1,76	3,17
2017	I	2,61	2,79	1,77	3,17
	II	2,61	2,74	1,76	3,18
	III	2,61	2,68	1,75	3,19
	IV	2,60	2,64	1,73	3,17
	V	2,61	2,64	1,72	3,17
	VI	2,51	2,61	1,72	3,15
	VII	2,48	2,33	1,73	3,13
	VIII	2,33	2,15	1,73	3,07
	IX	2,20	2,09	1,74	2,98
	X	1,88	1,80	1,73	2,92
	XI	1,80	1,69	1,70	2,76
	XII	1,71	1,68	1,70	2,62
2018	I	1,68	1,62	1,71	2,52
	II	1,66	1,58	1,72	2,28
	III	1,67	1,54	1,71	2,21
	IV	1,67	1,45	1,72	2,15
	V	1,66	1,40	1,73	2,08
	VI	1,65	1,37	1,73	2,03
	VII	1,64	1,48	1,74	1,97
	VIII	1,62	1,69	1,74	2,04
	IX	1,60	1,65	1,75	2,07
	X	1,53	1,52	1,75	2,09
	XI	1,58	1,68	1,74	2,05
	XII	1,61	1,85	1,75	2,14

^a cenę referencyjną 404,4 EUR/tonę przeliczono na polską walutę wg miesięcznych kursów NBP, bez VAT

Źródło: Dane GUS.

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB, dane MRiRW, MF, ERS USDA, CAAC, GUS.

Międzynarodowa Rada Zbożowa (IGC) w styczniowym raporcie prognozuje, że w sezonie 2019/20 światowy areal uprawy rzepaku wyniesie 35,6 mln ha i będzie o 1,2% większy niż w sezonie poprzednim. Przewidywane jest duże zwiększenie arealu uprawy rzepaku w Australii (o 31,8% do 2,3 mln ha), na Ukrainie (o 27,9% do 1,3 mln ha) i w Rosji (o 14,3% do 1,6 mln ha), niewielkie w Kanadzie (o 3,3% do 9,3 mln ha) i Indiach (o 1,5% do 6,7 mln ha), przy jego zmniejszeniu w UE-28 (o 14,6% do 5,7 mln ha) i Chinach (o 2,5% do 6,3 mln ha). Przy większym areale uprawy i założeniu, że nie wystąpią anomalie pogodowe na świecie i nastąpi wzrost średnich plonów (po ich dużym spadku w sezonie 2018/19), w sezonie 2019/20 można oczekiwać zwiększenia światowych zbiorów rzepaku.

Według styczniowego raportu Oil World w 2019 r. areal uprawy rzepaku w UE-28 wyniesie 5,88 ha i będzie o 13,8% mniejszy niż przed rokiem. Przy przewidywanym większym spadku arealu uprawy niż wzroście plonów (średnio do 3,19 t/ha, tj. o 11,1%), zbiory rzepaku wyniosą 18,73 mln t i będą o 4,3% mniejsze niż przed rokiem. W grupie czterech największych producentów spadek zbiorów spodziewany jest w Niemczech (o 18,3% do 3,0 mln t) i Francji (o 14,1% do 4,21 mln t), przy wzroście w Polsce (o 9,1% do 2,28 mln t) i w Wielkiej Brytanii (o 2,1% do 1,98 mln t).

W portach europejskich w grudniu 2018 r. za rzepak płacono 424 USD/t (cif Hamburg), tj. 3 USD/t mniej niż przed miesiącem i o 1 USD/t mniej niż przed rokiem. Olej rzepakowy kosztował 831 USD/t (fob ex-mill Holandia) i był o 27 USD/t tańszy niż przed miesiącem i o 48 USD/t tańszy niż przed rokiem. Cena śrutu rzepakowej wyniosła 274 USD/t (fob ex-mill Hamburg) i była o 2 USD/t niższa niż przed miesiącem, ale o 58 USD/t wyższa niż przed rokiem. W styczniu 2019 r. przeciętna cena rzepaku na rynku europejskim wzrosła do 425 USD/t, cena oleju rzepakowego zwiększyła się do 834 USD/t, a cena śrutu rzepakowej zmniejszyła się do 273 USD/t. W relacji do stycznia 2018 r. ceny rzepaku i oleju rzepakowego były niższe odpowiednio o 1 USD/t i 4 USD/t, a cena śrutu rzepakowej była o 32 USD/t wyższa.

Według notowań MRiRW na rynku krajowym w grudniu 2018 r. zakłady tłuszczowe płaciły za rzepak średnio 1666 zł/t, tj. o 26 zł więcej niż przed miesiącem i o 35 zł/t więcej niż w grudniu poprzedniego roku. Olej rzepakowy rafinowany niekonfekcjonowany sprzedawały po 3304 zł/t, tj. o 24 zł/t taniej niż przed miesiącem i o 85 zł/t taniej niż przed rokiem, a śrutę rzepakową po 947 zł/t, tj. o 10 zł/t drożej niż przed miesiącem i o 190 zł/t drożej niż przed rokiem.

W listopadzie 2018 r. duże i średnie zakłady przemysłu tłuszczowego (zatrudniające 50 i więcej osób) wyprodukowały 106,0 tys. t surowego oleju rzepakowego, tj. o 3,5% mniej niż w poprzednim miesiącu, ale o 11,2% więcej niż w tym samym miesiącu 2017 r. Od stycznia do listopada 2018 r. produkcja surowego oleju rzepakowego wyniosła 1045,7 tys. t i była o 5,2% większa niż

Ewa Rosiak

Magdalena Bodyt

w analogicznym okresie 2017 r., z tego rafinowano 703,9 tys. t, tj. o 5,8% mniej niż przed rokiem. Wzrosła produkcja oleju rzepakowego rafinowanego na cele jadalne (o 18,4% do 503,1 tys. t), przy spadku na cele techniczne (o 37,7% do 200,7 tys. t). Produkcja margaryn wyniosła 296,9 tys. t i była o 4,8% mniejsza w relacji roku do roku.

W listopadzie 2018 r. eksport i import nasion i śrut oleistych był większy niż w poprzednim miesiącu, przy spadku wywozu i przywozu olejów roślinnych i margaryn. Od stycznia do listopada wywieziono: 307,9 tys. t nasion oleistych (o 35% mniej niż w tym samym okresie 2017 r.), w tym 205,0 tys. t rzepaku (o 43% mniej), 109,3 tys. t olejów roślinnych (o 35% mniej), w tym 68,5 tys. t oleju rzepakowego (o 49% mniej), 610,9 tys. t śrut oleistych (bez zmian), w tym 568,7 tys. t śrutu rzepakowej (o 4% więcej) i 137,5 tys. t margaryn (o 15% więcej). Przywieziono: 2637,9 tys. t śrut oleistych (o 1% mniej niż w okresie styczeń-listopad 2017 r.), 708,0 tys. t olejów roślinnych (o 3% więcej), w tym 151,8 tys. t oleju rzepakowego (bez zmian), 1071,4 tys. t nasion oleistych (o 33% więcej), w tym 700,6 tys. t rzepaku (o 66% więcej) oraz 91,0 tys. t margaryn (o 2% mniej).

W grudniu 2018 r. na rynku tłuszczów nastąpiły dalsze spadki cen detalicznych i ich bezwzględny poziom był niższy niż przed rokiem. W 2018 r., przy wzroście cen całej żywności łącznie z napojami bezalkoholowymi o 2,6% w relacji rok do roku, ceny tłuszczów zwierzęcych wzrosły średnio o 12,0%, a tłuszczów roślinnych o 0,6%. W porównywanych latach ceny masła wzrosły o 12,8%, a tłuszczów zwierzęcych surowych i topionych (słoniny i smalcu) o 2,7%. Tłuszcze zwierzęce podrożały względem tłuszczów roślinnych, dla których wzrosty cen były dużo mniejsze (z wyjątkiem oliwy z oliwek). Margaryny podrożały o 0,8%, oleje roślinne o 0,1%, a oliwa z oliwek o 3,3%. Wzrosty cen wszystkich rodzajów tłuszczów zwierzęcych były większe, a tłuszczów roślinnych (z wyjątkiem oliwy z oliwek) mniejsze niż stopa inflacji dla ogółu towarów i usług konsumpcyjnych, która w 2018 r. wyniosła 1,6%.

Tab. 1. Krajowy bilans olejów roślinnych^a (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^b	Import olejów ogółem	Eksport olejów ogółem	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^c w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2016 I-XII	1 119 490	635 422	473 364	1 281 548	33,28	42,3	87,4
2017 I-XII	1 148 694	751 669	178 657	1 721 706	44,72	15,6	66,7
2017 XI	95 273	67 008	19 717	142 564	3,70	20,7	66,8
XII	101 060	65 214	9 252	157 023	4,08	9,2	64,4
2018 I	89 974	65 570	7 838	147 706	3,84	8,7	60,9
II	89 268	55 941	8 421	136 788	3,56	9,4	65,3
III	87 752	65 918	8 829	144 842	3,77	10,1	60,6
IV	88 719	61 554	9 779	140 494	3,66	11,0	63,1
V	86 462	60 843	11 226	136 078	3,54	13,0	63,5
VI	79 679	63 663	13 361	129 982	3,38	16,8	61,3
VII	108 346	52 085	10 714	149 717	3,90	9,9	72,4
VIII	103 742	72 822	7 245	169 319	4,41	7,0	61,3
IX	95 623	66 671	8 817	153 477	3,99	9,2	62,3
X	110 130	74 857	12 727	172 259	4,48	11,6	63,9
XI	105 969	68 039	10 318	163 690	4,26	9,7	64,7
Zmiany w %							
<u>XI 2018</u> X 2018	-3,8	-9,1	-18,9	-5,0	-4,9	x	x
<u>XI 2018</u> XI 2017	11,2	1,5	-47,7	14,8	14,8	x	x
<u>XI 2018</u> XII 2017	4,9	4,3	11,5	4,2	4,2	x	x

^a bez zmiany stanu zapasów, ^b produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 i więcej osób,

^c produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 2. Krajowy bilans oleju rzepakowego^a (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^b	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^c w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2016 I-XII	1 119 490	147 174	449 746	816 918	21,22	40,2	137,0
2017 I-XII	1 148 694	163 213	140 988	1 170 920	30,41	12,3	98,1
2017 XI	95 273	10 575	15 466	90 382	2,35	16,2	105,4
XII	101 060	10 864	6 096	105 827	2,75	6,0	95,5
2018 I	89 974	12 862	54921	47 915	1,25	61,0	187,8
II	89 268	10 644	62115	37 797	0,98	69,6	236,2
III	87 752	12 294	51022	49 024	1,28	58,1	179,0
IV	88 719	14 438	44674	58 483	1,52	50,4	151,7
V	86 462	13 307	47028	52 741	1,37	54,4	163,9
VI	79 679	15 437	46011	49 104	1,28	57,7	162,3
VII	108 346	7 513	56358	59 501	1,55	52,0	182,1
VIII	103 742	21 666	68350	57 058	1,48	65,9	181,8
IX	95 623	19 513	46698	68 439	1,78	48,8	139,7
X	110 130	13 204	44585	78 749	2,05	40,5	139,8
XI	105 969	10 958	46920	70 007	1,82	44,3	151,4
Zmiany w %							
<u>XI 2018</u> X 2018	-3,8	-17,0	5,2	-11,1	-11,2	x	x
<u>XI 2018</u> XI 2017	11,2	3,6	203,4	-22,5	-22,6	x	x
<u>XI 2018</u> XII 2017	4,9	0,9	669,6	-33,8	-33,8	x	x

^a bez zmiany stanu zapasów, ^b produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 i więcej osób,

^c produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 3. Krajowy bilans őrut oleistych^a (tony)

Okres	Produkcja őruty rzepakowej ^b	Import őrut őrógolem	Eksport őrut őrógolem	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^c w %
2016 I-XII	1 610 973	2 795 801	714 913	3 691 861	44,4	43,6
2017 I-XII	1 652 999	2 921 930	675 154	3 899 774	40,8	42,4
2017 XI	142 910	342 242	58 102	426 841	40,8	33,5
XII	151 590	248 467	63 057	332 225	44,7	45,6
2018 I	134 961	116 627	59 668	191 920	44,2	70,3
II	133 902	263 728	66 768	330 862	49,9	40,5
III	131 628	346 445	55 228	422 846	42,0	31,1
IV	133 079	214 390	47 856	299 612	36,0	44,4
V	129 693	256 010	49 691	336 012	38,3	38,6
VI	119 519	321 262	49 010	391 770	41,0	30,5
VII	162 519	181 631	59 544	284 606	36,6	57,1
VIII	155 613	260 773	72 934	343 451	46,9	45,3
IX	143 435	149 523	49 384	243 574	34,4	58,9
X	165 195	231 828	48 020	349 003	29,1	47,3
XI	158 954	295 674	52 778	401 850	33,2	39,6
Zmiany w %						
<u>XI 2018</u> X 2018	-3,8	27,5	9,9	15,1	x	x
<u>XI 2018</u> XI 2017	11,2	-13,6	-9,2	-5,9	x	x
<u>XI 2018</u> XII 2017	4,9	19,0	-16,3	19,2	x	x

^a bez zmiany stanu zapasów, ^b wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^c produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 4. Krajowy bilans őruty rzepakowej^a (tony)

Okres	Produkcja ^b	Import	Eksport	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^c w %
2016 I-XII	1 610 973	37 786	672 713	976 047	41,8	165,1
2017 I-XII	1 652 999	35 778	605 312	1 083 465	36,6	152,6
2017 XI	142 910	1 837	53 933	90 813	37,7	157,4
XII	151 590	1 386	58 906	94 070	38,9	161,1
2018 I	134 961	2 213	54 921	82 254	40,7	164,1
II	133 902	1 459	62 115	73 246	46,4	182,8
III	131 628	2 186	51 022	82 791	38,8	159,0
IV	133 079	1 489	44 674	89 893	33,6	148,0
V	129 693	1 691	47 028	84 356	36,3	153,7
VI	119 519	1 154	46 011	74 662	38,5	160,1
VII	162 519	1 231	56 358	107 392	34,7	151,3
VIII	155 613	5 683	68 350	92 946	43,9	167,4
IX	143 435	10 204	46 698	106 941	32,6	134,1
X	165 195	2 185	64 441	102 939	39,0	160,5
XI	158 954	1 645	64 442	96 157	40,5	165,3
Zmiany w %						
<u>XI 2018</u> X 2018	15,2	-78,6	38,0	-3,7	x	x
<u>XI 2018</u> XI 2017	-1,1	-39,9	-16,0	9,5	x	x
<u>XI 2018</u> XII 2017	9,0	57,7	9,4	9,4	x	x

^a bez zmiany stanu zapasów, ^b wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^c produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 5. Krajowy bilans margaryny^a (tony)

Okres	Produkcja ^b	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystar- czalności ^c w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2016 I-XII	359 092	84 456	128 545	315 003	8,18	35,8	114,0
2017 I-XII	335 124	100 483	129 468	306 139	7,95	38,6	109,5
2017 XI	36 842	10 818	14 229	33 430	0,87	38,6	110,2
XII	25 625	7 423	10 059	22 989	0,60	39,3	111,5
2018 I	23 076	9 035	11 102	21 009	0,55	48,1	109,8
II	25 648	8 010	11 290	22 368	0,58	44,0	114,7
III	28 455	9 554	13 000	25 008	0,65	45,7	113,8
VI	24 645	7 403	10 799	21 249	0,55	43,8	116,0
V	22 192	8 142	10 985	19 349	0,50	49,5	114,7
VI	25 477	7 141	10 188	22 430	0,58	40,0	113,6
VII	23 540	6 765	10 675	19 630	0,51	45,3	119,9
VIII	26 662	8 395	11 637	23 420	0,61	43,6	113,8
IX	29 086	7 786	13 861	23 012	0,60	47,7	126,4
X	34 360	9 587	17 489	26 458	0,69	50,9	129,9
XI	33 749	9 160	16 442	26 467	0,69	48,7	127,5
Zmiany w %							
<u>XI 2018</u> X 2018	-1,8	-4,5	-6,0	0,0	0,0	x	x
<u>XI 2018</u> XI 2017	-8,4	-15,3	15,6	-20,8	-20,7	x	x
<u>XI 2018</u> XII 2017	31,7	23,4	63,5	15,1	15,0	x	x

^a bez zmiany stanu zapasów, ^b produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 i więcej osób,

^c produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 6. Ceny skupu (zł/t)

Okres	Rzepak przemysłowy ^a	Pszenica konsumpcyjna i paszowa	Relacja cen rzepak : pszenica
2016 I-XII	1616	620	2,61
2017 I-XII	1576	664	2,37
2017 XII	1594	673	2,37
2018 I	1577	670	2,35
II	1554	662	2,35
III	1550	669	2,32
IV	1487	662	2,24
V	1503	672	2,24
VI	1520	686	2,22
VII	1538	693	2,22
VIII	1573	752	2,09
IX	1597	800	2,00
X	1615	810	1,99
XI	1636	823	1,99
XII	1634	831	1,97
Zmiany w %			
<u>XII 2018</u> XI 2018	-0,1	1,0	x
<u>XII 2018</u> XII 2017	2,5	23,5	x
<u>I-XII 2017</u> I-XII 2016	-2,5	7,1	x

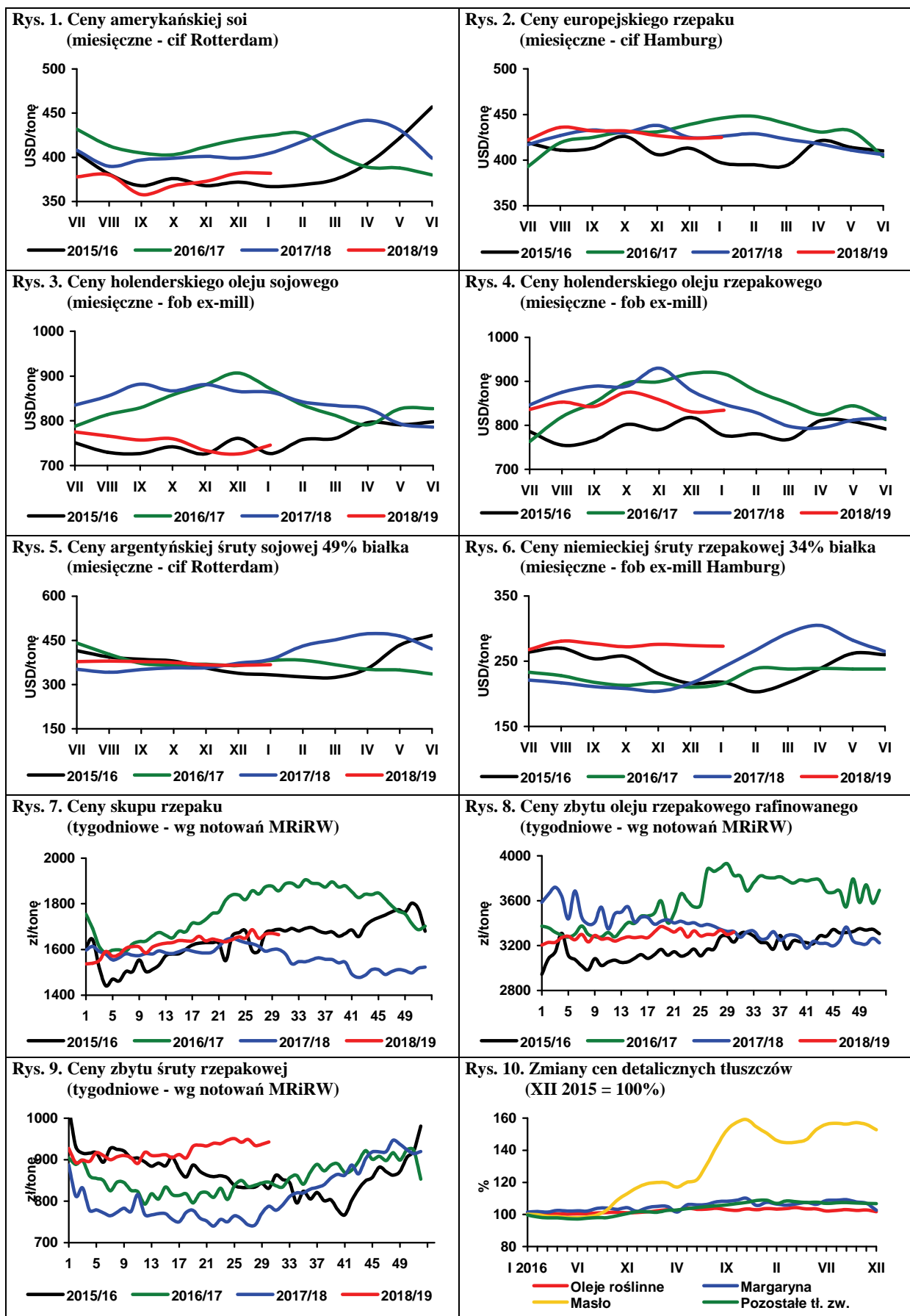
^a ceny roczne oraz miesięczne za II półrocze dane GUS; miesięczne za I półrocze – dane MRiRW

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 7. Ceny tłuszczów roślinnych i zwierzęcych (zł/litr/kg)

Okres	Ceny zbytu				Ceny detaliczne			
	olej rzepakowy za 1 l	margaryny do smarowania pieczywa za 1 kg	masło w op. 200 g ^a	smalec w op. 250 g	olej rzepakowy za 1 l	margaryny do smarowania pieczywa w op. 400 g	masło w op. 200 g ^b	smalec w op. 250 g
2016 I-XII	4,84	6,33	16,19	5,56	5,84	9,75	20,65	6,60
2017 I-XII	4,97	6,67	22,85	6,00	6,10	9,73	29,15	6,68
2017 XII	4,65	6,76	24,52	6,23	6,03	9,75	33,75	7,00
2018 I	4,56	6,81	21,32	6,18	6,06	9,50	31,75	7,04
II	4,51	6,82	20,98	6,12	6,06	9,28	29,75	6,80
III	4,60	6,93	22,00	6,08	6,10	9,33	29,55	6,96
IV	4,61	6,99	22,39	6,04	6,13	9,43	29,55	6,92
V	4,52	6,98	24,11	6,05	6,10	9,55	29,95	6,88
VI	4,51	6,96	25,70	6,08	6,11	9,38	32,35	6,88
VII	4,48	6,98	25,78	6,04	6,04	9,65	33,20	6,84
VIII	4,50	6,97	25,72	6,11	6,04	9,55	33,30	6,88
IX	4,53	6,91	26,00	6,13	6,01	9,45	33,15	6,84
X	4,53	6,91	24,80	6,15	6,08	9,40	33,40	6,72
XI	4,51	6,80	24,26	6,18	6,01	9,38	33,00	6,72
XII	4,51	6,85	23,67	6,19	5,95	8,98	32,70	6,72
Zmiany w %								
<u>XII 2018</u> <u>XI 2018</u>	0,0	0,7	-2,4	0,2	-1,0	-4,3	-0,9	0,0
<u>XII 2018</u> <u>XII 2017</u>	-3,0	1,3	-3,5	-0,6	-1,3	-7,9	-3,1	-4,0
<u>I-XII 2017</u> <u>I-XII 2016</u>	2,7	5,4	41,1	7,9	4,5	-0,21	41,2	1,2

^a masło świeże o zawartości tłuszczu nie przekraczającej 85% masy, ^b masło świeże o zawartości tłuszczu 82,0-82,5% masy
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych Oil World, MRiRW i GUS.

Sytuacja na europejskim rynku ziemniaków w bieżącym sezonie jest zdeterminowana przez bardzo niskie zbiory w większości krajów, przy jednoczesnym rosnącym zapotrzebowaniu przemysłu ziemniaczanego na surowiec. Dotyczy to zwłaszcza Belgii, Holandii, Francji i Niemiec, ale również i krajów z Europy Środkowo-Wschodniej, w tym również i Polski. W konsekwencji spadku podaży i wzrostu popytu ziemniaki w bieżącym sezonie systematycznie drożeją, a ich ceny w niektórych krajach kształtują się na dotychczas nienotowanych poziomach. Wprawdzie w drugiej połowie stycznia miała miejsce stabilizacja tych cen, przy nieco mniejszych obrotach handlowych, ale już w końcu miesiąca i w pierwszych dniach lutego znów mamy do czynienia z ich wzrostem.

W Belgii obroty ziemniakami na wolnym rynku są stosunkowo niewielkie gdyż plantatorzy wstrzymują się ze sprzedażą licząc na jeszcze wyższy poziom cen. Obecnie na wolnym rynku ceny odmiany Bintje wynoszą ok. 275 EUR/t, w przypadku innych odmian (Chalenger, Fontaine) przekraczają 300 EUR/t. Im bliżej końca sezonu, tym podaż ziemniaków z magazynów przypuszczalnie będzie większa, gdyż może się okazać, że plantatorzy zwlekający ze sprzedażą za kilka miesięcy mogą uzyskać mniej korzystne ceny niż obecnie na rynku. Kluczowe dla notowań cen w końcu sezonu będą przewidywania odnośnie zbiorów w 2019 r.

W Holandii ceny są wspierane przez popyt eksportowy oraz silny popyt krajowy. Ceny ziemniaków do przetwórstwa na przełomie stycznia i lutego wzrosły o kolejne kilka procent do 300-320 EUR/t. Notowania cen ziemniaków w kontraktach terminowych w dostawach na kwiecień wynoszą ok. 325 EUR/t, a w realizacji na czerwiec są wyższe o kilkanaście EUR/t. Natomiast ceny w kontraktach terminowych na kwiecień 2020 r. są o połowę niższe i oscylują ok. 165 EUR/t. Ceny ziemniaków z przeznaczeniem na eksport wahają się w przedziale 270-280 EUR/t.

We Francji ziemniaki jadalne najbardziej popularnych, tańszych odmian, w zależności od wielkości bulw i wielkości opakowania, na przełomie stycznia i lutego kosztowały od 320 do 420 EUR/t i były przynajmniej o 10% wyższe niż przed miesiącem, a w porównaniu z analogicznym okresem ubiegłego roku był to poziom przynajmniej 2-krotnie wyższy. Ziemniaki typu premium (odmiany Agata, Charlotta i Various) w opakowaniach 2,5 i 12,5 kg, były na podobnym poziomie jak przed miesiącem i kosztowały od 600 do 710 EUR/t, podczas gdy w roku poprzednim ich ceny kształtowały się w przedziale 335-430 EUR/t. Ceny ziemniaków do przetwórstwa (odmiany Various i Fontane) wynosiły ok. 310 EUR/t i były o 30 EUR/t wyższe niż przed miesiącem, a bulwy odmiany Bintje osiągały cenę 275-300 EUR/t. Ceny ziemniaków jadalnych z przeznaczeniem na eksport, w zależności od odmiany

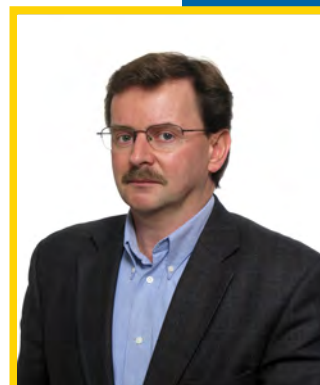
i wielkości opakowania, wynosiły od 280 do 395 EUR/t. W przypadku niektórych odmian były to poziomy dotychczas nienotowane w eksporcie francuskich ziemniaków.

W Niemczech ceny ziemniaków do przetwórstwa w końcu stycznia oscylowały w przedziale 260-310 EUR/t, a lokalnie osiągały nawet 330 EUR/t i był to poziom o ok. 10% wyższy niż przed miesiącem. Natomiast ziemniaki do bezpośredniej konsumpcji kosztowały 300-310 EUR/t. W pierwszych dniach lutego ich poziom jeszcze wzrósł o kilka

EUR. Oczekuje się, że ceny na rynku niemieckim jeszcze wzrosną w nadchodzących tygodniach, gdyż w sytuacji ograniczonej podaży to sprzedający mają do wyboru wielu nabywców i dyktują warunki cenowe. Rosnące ceny niemieckich ziemniaków wywierają wpływ na wzrost cen w krajach sąsiednich, w tym w Polsce i Czechach.

Po przejściowym ostabieniu handlu i potaniu ziemniaków w połowie stycznia, ceny na polskim rynku ponownie wzrosły i obecnie w dużym hurcie są najczęściej w przedziale 87-100 zł/dt. Średni poziom cen na rynkach hurtowych ziemniaków na przełomie stycznia i lutego wynosił 1,18 zł/kg, wobec ok. 1,00 zł/kg przed miesiącem i 0,54 zł/kg w analogicznym okresie poprzedniego roku. W końcu stycznia najdroższe były ziemniaki w Broniszach i w Białymstoku, odpowiednio 1,33-1,47 zł/kg i 1,35-1,75 zł/kg. W Rzeszowie kosztowały 1,20-1,40 zł/kg, w Lublinie i Bydgoszczy 1,10-1,20 zł/kg, w Łodzi 1,00-1,20 zł/kg, w Poznaniu 0,93-1,00 zł/kg, we Wrocławiu 1,00-1,20 zł/kg. Najtaniej, podobnie jak przed miesiącem, oferowano ziemniaki na rynku hurtowym w Szczecinie, gdzie osiągały cenę 0,80 zł/kg.

Skup ziemniaków rejestrowany przez GUS w pierwszej połowie bieżącego sezonu (II półrocze 2018 r.) wyniósł 1 289 tys. t i był o prawie 6% mniejszy niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. W pierwszych czterech miesiącach bieżącego sezonu (lipiec-październik) skup ten był większy niż rok wcześniej, a wyraźny jego spadek miał miejsce listopadzie (246 tys. t, wobec 327 tys. t w listopadzie 2017 r.) i w grudniu (95 tys. t, wobec 185 tys. t rok wcześniej). Może to sugerować, że część producentów, widząc wyraźną zwyżkę cen na rynku, zdecydowała się wstrzymać ze sprzedażą, licząc na wyższe ceny w drugiej części sezonu.

**Wiesław
Dzwonkowski**

Tab. 1. Skup ziemniaków i produkcja skrobi ziemniaczanej (tony)

Wyszczególnienie	Skup ziemniaków				Produkcja skrobi ziemniaczanej			
	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018
I	64 000	62 500	63 700	75 700	184	221	1 230	2 630
II	59 400	69 800	60 600	59 300	182	274	185	101
III	75 600	69 500	76 600	69 300	270	248	267	110
IV	74 800	71 800	62 100	69 000	257	143	198	136
V	62 600	45 500	28 000	52 400	160	168	117	127
VI	58 300	58 800	54 100	52 600	187	233	154	127
VII	54 900	48 700	44 000	50 500	100	52	182	183
VIII	86 100	138 800	130 100	139 200	2 673	10 030	13 946	10 514
IX	289 000	349 800	332 800	346 400	36 562	48 727	48 502	50 926
X	328 100	356 000	350 700	411 300	52 406	55 531	52 185	55 371
XI	238 400	321 200	326 600	246 100	38 997	51 152	50 369	40 017
XII	83 800	178 900	185 200		3 636	23 291	26 495	
RAZEM	1 475 000	1 771 300	1 714 500	1 571 800	135 614	190 070	193 830	160 242

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Eksport ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	susze
2014 I-XII	1 247	3 806	36 259	57 730	10 921	41 368	9 555	167 158	30 775	16 736
2015 I-XII	1 201	1 666	13 656	82 505	14 331	42 007	9 990	159 341	37 518	20 829
2016 I-XII	2 804	1 065	22 815	104 854	18 857	53 935	10 449	168 016	38 838	20 093
2017 I-XII	4 100	3 179	28 605	140 173	37 446	74 377	12 101	191 585	52 071	18 346
2017 VII	61	-	1 284	7 104	3 054	4 676	1 199	18 726	4 684	1 162
VIII	50	2	514	7 319	3 814	5 951	1 254	19 633	5 229	944
IX	62	220	1 500	11 881	3 345	7 432	1 254	15 004	4 583	1 109
X	127	-	1 907	15 960	3 708	8 004	1 280	14 535	5 445	1 448
XI	37	624	2 344	14 744	3 040	7 623	903	14 438	5 107	1 205
XII	30	247	1 847	13 130	5 781	5 422	898	14 755	2 885	1 095
2018 I	297	682	1 168	13 019	3 744	7 896	1 025	15 425	4 692	1 204
II	283	466	1 648	11 446	3 530	5 757	1 092	13 812	5 085	829
III	306	461	3 808	10 175	3 746	5 849	1 102	14 431	5 612	977
IV	277	844	2 743	9 012	3 633	6 358	1 019	15 082	5 223	840
V	613	152	2 790	8 424	4 144	6 056	787	17 450	5 537	1004
VI	152	1 156	555	8 953	3 519	6 062	961	19 792	5 519	995
VII	99	181	424	9 846	4 501	5 700	841	19 521	6 146	809
VIII	543	0	1 395	9 058	4 056	6 205	1 134	22 002	5 259	979
IX	28	1	1 956	10 457	4 026	5 558	1 069	17 895	4 584	1 283
X	20	41	3 893	15 535	4 282	6 854	995	15 121	5 092	1 686
XI	28	2	3 609	15 306	3 809	5 304	1 140	14 819	4 565	1 785

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 3. Import ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	susze
2014 I-XII	55 262	21 373	119 731	10 161	135 560	210 964	76 301	66 083	8 905	3 088
2015 I-XII	28 911	14 272	103 270	14 882	155 473	182 899	78 359	56 782	7 302	11 271
2016 I-XII	39 746	21 440	90 084	13 714	151 354	201 447	79 793	74 705	8 390	16 237
2017 I-XII	44 197	14 813	58 019	15 861	140 317	197 696	87 721	91 014	14 151	20 491
2017 VII	332	0	5 392	1 639	11 947	18 500	7 242	6 061	1 246	2 304
VIII	11	0	682	1 597	12 364	17 482	7 198	9 501	1 070	1 980
IX	19	0	1 590	1 473	10 876	16 083	7 067	9 585	1 383	1 849
X	69	0	2 082	1 307	11 822	14 630	7 914	5 023	1 506	2 106
XI	45	346	6 589	951	11 487	14 124	7 044	6 039	1 616	1 906
XII	77	733	4 156	1 106	9 389	12 833	6 721	6 703	1 686	295
2018 I	500	548	8 099	1 513	9 594	12 692	7 997	7 301	1 941	1 585
II	793	662	4 106	1 427	9 578	14 146	7 835	7 579	1 630	1 778
III	2 940	2 727	11 102	1 579	9 793	14 668	8 778	8 280	1 483	1 607
IV	9 718	11 916	13 778	1 330	7 425	13 155	7 452	8 318	1 742	1 232
V	21 142	2 254	23 777	1 092	12 153	14 159	8 106	8 319	1 172	264
VI	1 317	0	14 813	1 400	9 555	16 948	8 350	12 163	1 502	141
VII	103	4	7 364	1 602	10 907	17 374	10 313	8 317	1 445	287
VIII	13	0	315	1 234	10 066	15 792	8 096	10 129	1 335	465
IX	29	0	1 782	1 453	8 233	12 654	8 181	9 298	1 256	581
X	53	0	888	1 719	10 346	16 131	8 366	8 689	686	577
XI	83	196	1 788	957	9 046	12 898	8 103	8 667	1 040	474

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 4. Ceny oraz relacje cen ziemniaków i ich przetworów

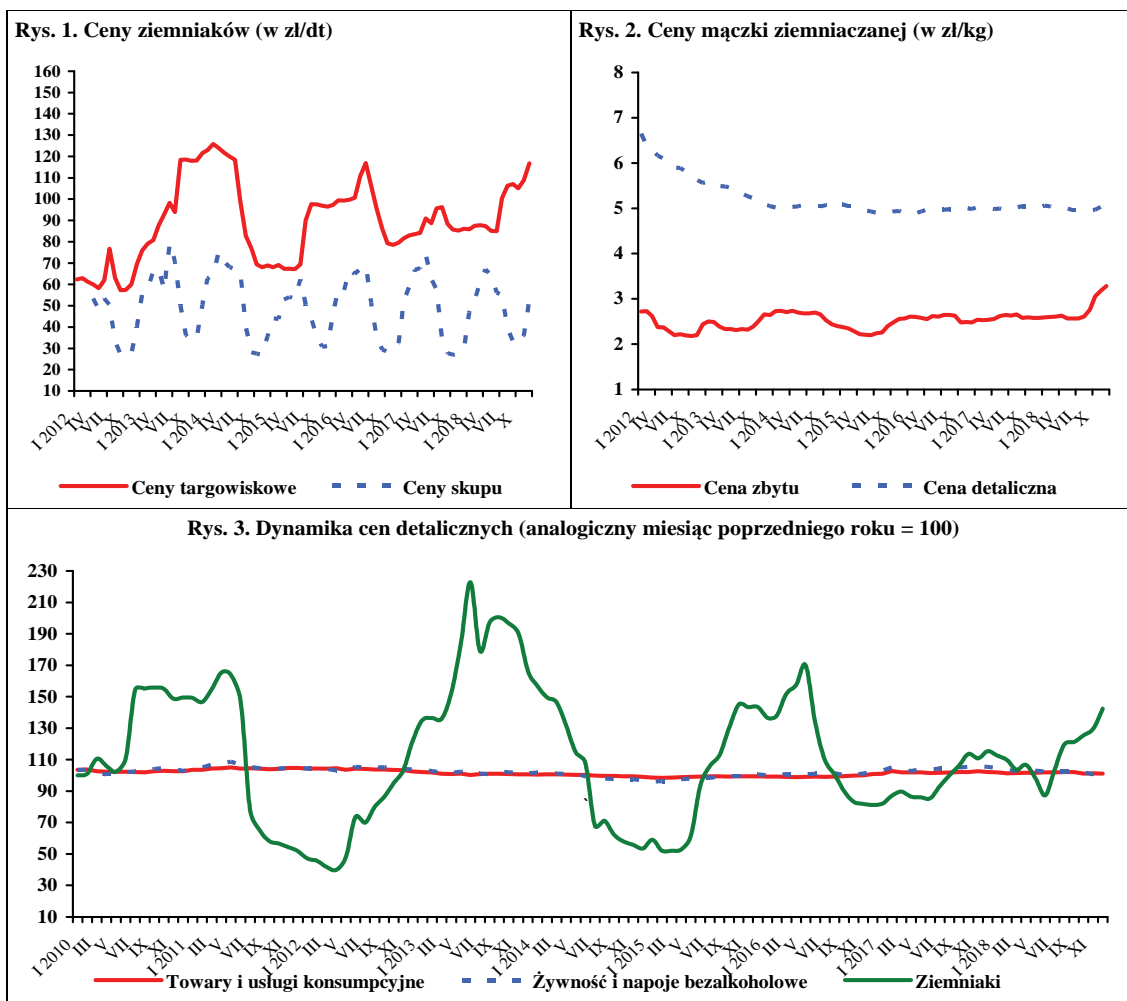
Wyszczególnienie	Rodzaj	XII	X	XI	XII	Wskaźnik zmian cen	
	Ceny	2017	2018	2018	2018	roczny	miesięcz.
	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
Ziemniaki	skupu	30,1	31,8	35,9	52,7	175,1	146,8
	targowiskowa	86,1	105,1	108,9	116,8	135,7	107,3
	detaliczna (zł/kg)	1,13	1,38	1,43	1,59	140,7	111,2
	importowa	55,6	102,3	168,6	.	303,5	93,5
	eksportowa	105,7	98,3	101,8	.	137,0	96,3
Relacje cen	skup / targowisko	0,35	0,30	0,33	0,45	129,1	136,9
	targowisko / detal	0,76	0,76	0,76	0,73	96,4	96,5
	skup / detal	0,27	0,23	0,25	0,33	124,4	132,0
Skrobia ziemniaczana	zbytu (zł/kg)	2,58	3,06	3,18	3,28	127,1	103,1
	detaliczna (zł/kg)	5,01	4,97	5,03	5,31	106,0	105,6
Frytki	detaliczna (zł/kg)	8,30	8,36	8,32	8,40	101,2	101,0
Chipsy	detaliczna (zł/kg)	34,60	34,90	35,00	34,80	100,6	99,4
Kopytka	detaliczna (zł/kg)	10,22	10,48	10,58	10,72	104,9	101,3

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Ceny ziemniaków na targowiskach

Wyszczególnienie		2017		2018		wsk. zmian cen	
		grudzień	październik	listopad	grudzień	roczny	miesięczny
		zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
1	Dolnośląskie	98,1	122,0	124,0	127,7	130,2	102,9
2	Kujawsko-pomorskie	87,5	109,9	111,9	119,4	136,5	106,8
3	Lubelskie	78,9	95,5	97,0	103,0	130,6	106,2
4	Lubuskie	101,7	147,5	147,4	161,5	158,8	109,5
5	Łódzkie	73,1	90,4	96,4	108,9	149,0	113,0
6	Małopolskie	79,6	96,6	102,4	107,5	135,0	105,0
7	Mazowieckie	79,5	101,4	106,7	112,4	141,4	105,3
8	Opolskie	99,9	119,4	121,1	136,8	137,0	113,0
9	Podkarpackie	88,2	96,3	99,1	111,5	126,4	112,5
10	Podlaskie	77,6	107,6	113,6	121,5	156,7	107,0
11	Pomorskie	93,0	120,5	127,9	132,6	142,6	103,7
12	Śląskie	92,2	98,8	103,2	117,6	127,5	113,9
13	Świętokrzyskie	69,5	79,4	80,9	88,4	127,1	109,3
14	Warmińsko-mazurskie	99,4	114,3	123,6	130,9	131,8	105,9
15	Wielkopolskie	92,4	113,0	115,0	119,9	129,8	104,2
16	Zachodniopomorskie	106,9	127,8	124,0	137,8	128,9	111,2
maksimum		106,9	147,5	147,4	161,5	X	
minimum		69,5	79,4	80,9	88,4		
różnica w %		53,8	85,8	82,3	82,7		

Źródło: Dane GUS.

Źródło: Dane GUS.

W styczniu 2019 r., w porównaniu z grudniem 2018 r., w skupie z przeznaczeniem do konsumpcji bezpośredniej wzrosły ceny kapusty białej (o 88%), cebuli w spółdzielniach ogrodniczych (o 77%), pietruszki (o 17%), pieczarek (o 8%), cebuli na targowiskach (o 3%) i marchwi (o 1%). Obniżyły się jedynie ceny skupu buraków ćwikłowych (o 3%). W porównaniu z grudniem 2018 r. w zakładach przetwórczych wzrosły ceny skupu marchwi na kostkę (o 13%), cebuli obieranej (o 12%), kapusty białej (o 11%) i buraków ćwikłowych (o 3%). W firmach skupujących warzywa na eksport wzrosły ceny cebuli (o 21%), kapusty pekińskiej (o 20%), kapusty czerwonej (o 14%), kapusty białej (o 5%) oraz marchwi i ziemniaków (po 3%). Stabilne były ceny selerów i obniżyły się ceny buraków ćwikłowych (o 2%). W styczniu 2019 r., w porównaniu z grudniem 2018 r., w handlu hurtowym wzrosły ceny kapusty białej (o 25%), cebuli (o 9%), buraków ćwikłowych (o 8%) i marchwi (o 7%).

W styczniu 2019 r., w porównaniu ze styczniem 2018 r., w skupie do konsumpcji bezpośredniej wzrosły ceny skupu kapusty białej (o 313%), pietruszki (o 190%), cebuli w spółdzielniach ogrodniczych (o 174%), marchwi (o 104%), cebuli na targowiskach (o 52%), buraków ćwikłowych (o 17%) i pieczarek (o 8%). W zakładach przetwórczych i chłodniach w styczniu 2019 r., w porównaniu z analogicznym miesiącem 2018 r., wzrosły ceny cebuli obieranej (o 176%), kapusty białej (o 47%), buraków ćwikłowych (o 33%) i marchwi na kostkę (o 26%).

W grudniu 2018 r., w porównaniu z listopadem 2018 r., wzrosły ceny detaliczne: kalafiorów (o 38%), papryki (o 37%), pomidorów (o 24%), cebuli (o 7%), pieczarek (o 6%), kapusty białej (o 5%), marchwi (o 3%) i selerów (o 1%). Obniżyły się ceny detaliczne buraków ćwikłowych i porów (po 2%). W relacji do cen detalicznych z grudnia 2017 r. wzrosły ceny cebuli (o 47%), kapusty białej (o 44%), marchwi (o 43%), porów (o 19%), papryki (o 11%), selerów (o 9%), kalafiorów (o 6%), pieczarek (o 5%), buraków ćwikłowych (o 3%) i pomidorów (o 1%).

W listopadzie 2018 r., w porównaniu z listopadem 2017 r., w średnich i dużych zakładach przetwórczych obniżyła się produkcja marynat (o 29%) i warzyw mrożonych (o 11%), a wzrosła produkcja soku pomidorowego (o 33%) i konserw warzywnych (o 10%).

Eksport warzyw świeżych w listopadzie 2018 r. wyniósł 37,2 tys. t, a jego wartość 21,9 mln EUR. W porównaniu z listopadem 2017 r. wolumen sprzedanych warzyw świeżych wzrósł o 27%, a jego wartość wzrosła o 57%. Do wzrostu wolumenu eksportu przyczyniło się

Paweł Kraciński

Tomasz Smoleński

zwiększenie sprzedaży ogórków (o 42%), kalafiorów (o 32%), pomidorów (o 29%), cebuli (o 16%) i kapusty (o 6%). W tym samym czasie wyeksportowano 63,4 tys. t przetworów warzywnych o wartości 54,1 mln EUR. W porównaniu z listopadem 2017 r. wolumen eksportu przetworów warzywnych obniżył się o 5%, a jego wartość zwiększyła się o 12%. Wolumen eksportu suszy obniżył się o 26% i mrożonek o 6%.

W listopadzie 2018 r. zaimportowano 49,3 tys. t warzyw świeżych, tj. o 11% więcej niż w listopadzie 2017 r. Wartość ich importu wyniosła 51,4 mln EUR, tj. o 7% więcej niż w listopadzie 2017 r. Wzrost wolumenu importu spowodowany był zwiększeniem przywozu cebuli (o 737%), kapusty (o 613%), marchwi (o 89%) i czosnku (o 2%). Wolumen importu przetworów warzywnych wyniósł 27,4 tys. t, tj. o 21% więcej niż w listopadzie 2017 r. Wartość importu przetworów warzywnych wyniosła 26,7 mln EUR i wzrosła w porównaniu z listopadem 2017 r. o 18%. Wzrósł import koncentratu pomidorowego (o 42%), konserw (o 31%), marynat (o 30%), suszy (o 10%) i mrożonek (o 5%).

W listopadzie 2018 r. ujemne saldo w handlu warzywami i ich przetworami wyniosło 2,1 mln EUR wobec ujemnego (8,2 mln EUR) w listopadzie 2017 r. W okresie styczeń-listopad 2018 r. saldo handlu warzywami i ich przetworami było ujemne i wyniosło 71,5 mln EUR. W porównaniu z analogicznym okresem 2017 r. (-55,1 mln EUR) saldo w handlu zagranicznym obniżyło się o 16,4 mln EUR.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)

Miesiące	Cebula ^a	Cebula ^b	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki do konserwowania	Ogórki do kwaszenia	Pietruszka	Pomidory szklarniowe	Kalafiori gruntowe (szt.)	Pieczarki
2018 I	0,68	1,61	0,30	0,72	0,65	-	-	2,16	-	-	5,08
II	0,66	1,61	0,31	0,77	0,67	-	-	2,37	-	-	4,93
III	0,68	1,61	0,32	0,98	0,71	-	-	3,29	-	-	4,73
IV	0,71	1,62	0,31	1,37	0,78	-	-	4,92	6,72	-	4,85
V	0,83	1,65	0,54	2,07	0,91	-	-	5,95	4,01	-	4,81
VI	1,04	2,03	1,11	2,65	1,18	-	-	6,68	2,56	-	4,89
VII	1,18	2,41	1,46	2,30	0,89	2,13	1,33	9,43	2,36	1,93	4,94
VIII	1,22	2,28	1,94	1,32	0,73	2,15	1,42	7,52	1,75	2,07	4,99
IX	1,13	2,07	0,88	1,25	0,72	2,04	-	5,00	2,98	2,69	5,21
X	1,31	2,03	0,79	1,24	0,69	-	-	4,97	4,08	2,72	5,29
XI	1,64	2,19	0,97	1,30	0,72	-	-	5,70	3,95	2,34	5,56
XII	1,78	2,37	1,04	1,39	0,72	-	-	5,75	-	-	5,58
2018 I-XII	1,05	1,96	0,66	1,46	0,78	2,14	1,54	5,37	3,59	2,37	5,06
2019 I	1,86	2,45	1,24	1,47	0,76	-	-	6,27	-	-	5,48
Wskaźnik zmian w %											
<u>I 2019</u> XII 2018	177	103	188	101	97	x	x	117	x	x	108
<u>I 2019</u> I 2018	274	152	413	204	117	x	x	290	x	x	108

^a z notowań spółdzielni ogrodniczych, ^b cena targowiskowa z notowań ZSRIR MRiRW, ^c za główkę

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw kierowanych do przetwórstwa (zł/kg, loco zakład)

Miesiące	Cebula obierana	Kapusta biała	Marchew na kostkę	Buraki	Groszek zielony	Fasola szparagowa	Brokuly różyczk.	Kalafiori różyczk.	Ogórki do konserw.	Pomidory do mrożenia	Pomidory do tłoczenia
2018 I	0,89	0,34	0,27	0,27	-	-	-	-	-	-	-
II	0,93	0,35	0,27	0,27	-	-	-	-	-	-	-
III	0,95	0,37	0,26	0,26	-	-	-	-	-	-	-
IV	0,90	0,39	0,25	0,26	-	-	-	-	-	-	-
V	0,85	0,30	0,26	0,26	-	-	-	-	-	-	-
VI	0,82	-	-	-	1,12	-	1,99	1,60	2,00	-	-
VII	-	-	-	-	1,10	0,80	1,97	-	2,25	-	-
VIII	1,22	-	-	-	-	0,79	1,99	1,20	2,43	0,60	0,35
IX	1,42	0,38	0,30	0,29	-	0,80	1,96	1,22	-	0,59	0,38
X	1,64	0,40	0,27	0,30	-	-	1,98	1,27	-	0,64	-
XI	1,98	0,43	0,28	0,32	-	-	2,13	1,41	-	-	-
XII	2,19	0,45	0,30	0,35	-	-	-	-	-	-	-
2018 I-XII	1,25	0,38	0,27	0,29	1,11	0,80	2,00	1,34	2,23	0,61	0,37
2019 I	2,46	0,50	0,34	0,36	-	-	-	-	-	-	-
Wskaźnik zmian w %											
<u>I 2019</u> XII 2018	112	111	113	103	x	x	x	x	x	x	x
<u>I 2019</u> I 2018	276	147	126	133	x	x	x	x	x	x	x

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Pomidory spod osłon	Ogórki krótkie	Kapusta pekińska	Kapusta biała	Kapusta czerwona	Papryka czerwona	Marchew	Pietruszka	Seler	Cebula	Por	Buraki ćwikłowe	Ziemniaki
2017 I-XII	2,78	1,14	1,43	0,54	0,76	4,13	0,56	1,12	1,13	0,49	1,70	0,41	0,41
2018 I	-	-	0,99	0,34	0,60	-	0,53	1,20	1,00	0,52	-	0,45	0,40
II	-	-	1,01	0,33	0,60	-	0,55	1,30	1,10	0,52	-	0,46	0,40
III	-	-	1,03	0,30	0,60	-	0,59	-	1,15	0,54	-	0,50	0,40
IV	4,83	-	1,18	0,31	0,60	-	1,20	-	1,29	0,57	-	0,63	0,40
V	3,49	-	1,85	0,32	0,57	-	1,35	-	1,33	0,56	-	0,65	-
VI	2,00	1,25	1,89	1,00	0,53	-	1,65	-	1,33	0,57	-	0,71	-
VII	1,99	1,31	2,04	0,78	-	4,00	1,55	-	-	0,62	-	0,70	-
VIII	1,25	1,27	1,68	0,70	-	3,00	1,30	-	1,35	0,82	-	0,68	-
IX	3,10	1,47	1,83	0,81	0,90	2,37	1,00	-	1,50	0,92	-	0,56	-
X	3,68	-	1,12	0,69	0,90	-	1,12	-	1,50	1,01	-	0,53	-
XI	3,93	-	0,75	0,93	0,90	-	1,13	-	1,50	1,15	-	0,53	-
XII	5,55	-	0,83	0,99	0,90	-	1,21	-	1,53	1,31	-	0,56	0,68
2018 I-XII	3,31	1,33	1,35	0,63	0,71	3,12	1,10	1,25	1,33	0,76	-	0,58	0,46
2019 I	-	-	1,00	1,04	1,03	-	1,25	-	1,53	1,58	-	0,55	0,70
Wskaźnik zmian w %													
<u>I 2019</u> XII 2018	x	x	120	105	114	x	103	x	100	121	x	98	103
<u>I 2019</u> I 2018	x	x	101	306	172	x	236	x	153	304	x	122	175

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów warzywnych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pomidorowy	Warzywa mrożone	Konserwy warzywne ^a	Marynaty
2017 X	3 287	90 834	33 505	4 354
XI	3 232	71 042	32 336	3 605
XII	3 224	58 565	25 940	2 883
2017 I-XII	42 024	704 765	307 923	51 925
2018 I	2 495	46 480	25 279	2 584
II	3 733	45 005	21 157	2 657
III	4 308	42 923	24 432	2 111
IV	3 384	33 247	22 134	2 604
V	3 646	33 416	22 837	1 756
VI	2 973	35 129	29 462	2 080
VII	3 658	47 775	30 906	7 309
VIII	4 852	63 809	36 944	7 017
IX	4 708	69 522	39 536	3 936
X	3 839	79 464	34 628	2 603
XI	4 305	63 221	35 443	2 576
Wskaźnik zmian w %				
<u>XI 2018</u> XI 2017	133	89	110	71

^a w tym: przecier pomidorowy i pasta oraz warzywa i mieszanki warzywne zamrożone, gotowane lub nie, zakonserwowane octem lub kwasem octowym

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2017												2018												XI 2018 XI 2017 (%)
	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI										
Warzywa ogółem	42133	29181	27425	491610	31585	34640	42720	26423	37635	48991	45105	52156	50968	45650	37186	127									
Cebula	9108	10389	9539	132593	12399	16160	16866	11099	13097	11940	8852	10197	14203	14364	12095	116									
Kapusta	4445	3443	3368	52053	3261	3380	4887	3153	2769	1928	1533	2582	2912	3859	3634	106									
Marchew	1881	2711	2823	33050	3402	1902	2675	1497	1591	957	2075	2057	1550	1439	1296	48									
Ogórki	590	375	779	15556	503	447	733	540	1312	2739	4183	3461	1525	857	533	142									
Pomidory	10656	2702	424	92278	848	739	808	1584	10191	17699	13993	16160	11552	8545	3494	129									
Kalafiory	2824	1849	234	24281	418	386	414	372	285	4631	3436	2409	2612	2324	2437	132									
Przetwory ogółem	66703	66564	53921	712445	65655	64626	67700	60442	56048	56377	53579	55174	58382	69781	63369	95									
Susze	3176	3449	2676	36093	2634	2161	2576	1836	2037	2160	2228	2073	2216	2063	2535	74									
Marynaty	5650	5346	4591	51629	3912	3731	5293	4168	4166	3997	3986	4560	4031	5729	5383	101									
Konserwy	5967	5618	5239	63532	5499	5300	6841	5165	4460	4653	3738	4688	5631	6130	6477	115									
-kapusta kwasz.	788	1091	1138	12491	1118	763	1148	810	753	773	586	604	782	1030	1099	101									
Mrożonki	43563	43966	33352	454435	45570	43736	43853	40906	35660	35622	34736	36366	39089	47837	41141	94									
Pieczarki i ich przetwory	25996	29228	27875	316271	28096	27720	30935	27933	27663	25008	24987	24256	24389	27863	27772	95									
Warzywa ogółem	24674	13977	14341	259109	13891	14492	17567	13400	24573	28571	27476	31133	38430	29784	21915	157									
Cebula	3528	4030	4688	45767	4634	5903	5468	3775	5019	4429	3995	4748	6631	7638	7967	198									
Kapusta	934	695	683	12565	676	661	881	676	1132	752	494	903	1035	1240	1249	180									
Marchew	430	694	797	8165	955	552	961	618	838	546	835	736	569	540	493	71									
Ogórki	635	434	1000	12567	640	730	904	660	1371	1709	2425	2152	1308	1119	778	179									
Pomidory	10160	2519	458	70970	580	624	769	1666	8243	10623	9029	8964	12588	8487	3299	131									
Kalafiory	1946	1188	277	15781	320	265	331	288	243	2933	2423	1720	2320	1799	1630	137									
Przetwory ogółem	49161	48407	41789	521200	48724	49783	53935	46576	46537	46541	42590	44736	45760	56337	54055	112									
Susze	5140	6050	4440	64129	5847	5072	5855	4402	4847	4978	4904	4970	4878	5086	5922	98									
Marynaty	5444	5048	4334	46550	3869	3700	5104	3774	3758	3606	3646	4122	3787	5332	5098	101									
Konserwy	6651	6044	5580	65136	5847	6493	7197	5780	5177	5269	4536	5223	5871	6813	6598	109									
-kapusta kwasz.	581	844	868	7159	733	558	785	528	506	554	410	405	550	763	844	100									
Mrożonki	23702	23291	19422	240140	25299	24471	25645	23550	21806	21692	19982	22336	23604	30605	28142	121									
Pieczarki i ich przetwory	36508	40983	39037	450234	39500	38715	43624	39910	40774	35314	36036	35442	36335	40985	41724	102									

Źródło: Opracowanie IERIGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 6. Import wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2017											2018											XI 2018 XI 2017 (%)
	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI								
Warzywa ogółem	25008	44218	57604	556854	70938	66735	84567	82676	54283	39392	24641	11528	12948	30142	49285	111							
Cebula	2798	974	2982	50761	2880	2409	4486	3117	4655	6879	6604	1510	3930	6452	8156	837							
Kapusta	29	57	16	14261	149	522	1572	8596	1907	240	111	6	161	10	409	713							
Marchew	204	709	1415	37207	1976	4887	6518	7730	7947	9985	2964	142	290	308	1338	189							
Ogórki	4304	8586	9128	58866	10723	7157	7800	4658	1129	744	1879	2025	1884	5354	8585	100							
Pomidory	5313	10298	18881	144689	24055	20203	23908	17376	13812	8084	5357	3863	2886	5462	9704	94							
Papryka	2101	6336	6516	62125	7385	6820	10079	10268	7692	5466	3331	693	580	3297	5888	93							
Czosnek	424	600	514	9983	363	603	1046	1937	571	589	853	573	665	687	609	102							
Przetwory ogółem	24306	22749	21938	276471	22958	27322	25743	26286	25585	22987	19372	22398	22559	26413	27446	121							
Mrożonki	4383	4433	3646	50742	4894	4878	4456	6356	4378	4636	4005	4692	5398	5501	4637	105							
Susze	1413	1480	1320	20148	1293	1244	1105	1382	1207	1097	807	1353	962	1213	1635	110							
Marynaty	1859	1750	1751	18385	1760	1683	2102	1982	1888	1499	1138	1389	1398	1684	2273	130							
Konserwy	4898	5013	4146	46600	3078	5041	5507	4032	4105	3770	3469	4130	4361	5745	6563	131							
- <i>kukurydza konserw.</i>	2274	1953	1394	16364	773	1946	1640	959	1051	1239	911	1260	1995	1459	2104	108							
Koncentrat pomid.	6529	5381	6639	82809	7204	9537	7183	7053	9122	6611	6331	7087	5598	7375	7623	142							
Warzywa ogółem	26753	47927	68053	599250	81527	70534	90338	78855	57921	34448	17835	10986	13640	32162	51412	107							
Cebula	825	503	623	11782	663	806	1792	1009	962	1233	1213	612	1411	1737	2343	466							
Kapusta	7	10	13	6152	66	213	658	3743	777	70	28	5	44	9	72	712							
Marchew	259	416	605	11268	796	1632	2703	3317	4430	5324	1391	204	333	328	568	137							
Ogórki	3033	7538	9735	59521	11605	9430	8646	4432	1259	551	1082	1036	1092	4747	9506	126							
Pomidory	8025	13973	26642	195549	32715	24995	32305	24508	18491	8275	4027	3481	4740	9828	13845	99							
Papryka	2613	7412	9363	101544	11247	10243	14503	12487	12756	10057	5086	833	915	4160	7548	102							
Czosnek	709	1130	609	16824	659	988	1500	1929	828	708	955	896	889	812	886	78							
Przetwory ogółem	22956	22658	20601	276644	21611	26170	25966	25514	26268	22701	20944	21958	22010	26139	26687	118							
Mrożonki	3142	3304	2722	38438	3509	3628	3534	4532	3522	3423	3019	2894	3710	4071	3242	98							
Susze	3336	3478	2425	46617	3021	3465	3106	3519	3053	2521	2246	3186	2307	2806	3417	98							
Marynaty	1754	1864	1900	20920	1914	1891	2343	2156	2312	2050	1726	1358	1625	1948	2405	129							
Konserwy	5979	6020	5192	58538	3990	6256	7476	5518	5305	5198	5826	5880	5726	7268	7998	133							
- <i>kukurydza konserw.</i>	2157	1981	1319	16166	833	1997	1683	1000	964	1185	905	1209	1980	1437	2068	104							
Koncentrat pomid.	4777	3925	4759	63810	5446	7024	5004	5028	6451	4845	4689	4959	4109	5348	5595	143							

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych warzyw i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta	Marchew	Ogórki	Pomidory	Kalafioiry	Pieczarki	Ogórki konser.	Kapusta kwaszona	Mrożona fasola
2017 X	0,39	0,21	0,23	1,08	0,95	0,69	1,40	0,86	0,74	0,47
XI	0,39	0,20	0,26	1,16	0,93	0,64	1,40	0,81	0,77	0,48
XII	0,49	0,20	0,28	1,28	1,08	1,18	1,40	0,85	0,76	0,47
2017 I-XII	0,36	0,25	0,25	1,09	0,86	0,73	1,43	0,81	0,65	0,45
2018 I	0,37	0,21	0,28	1,27	0,68	0,76	1,41	0,90	0,66	0,51
II	0,37	0,20	0,29	1,63	0,85	0,69	1,40	0,87	0,73	0,53
III	0,32	0,18	0,36	1,23	0,95	0,80	1,41	0,83	0,68	0,56
IV	0,34	0,21	0,41	1,22	1,05	0,77	1,43	0,81	0,65	0,55
V	0,38	0,41	0,53	1,04	0,81	0,85	1,47	0,84	0,67	0,57
VI	0,37	0,39	0,57	0,62	0,60	0,63	1,41	0,85	0,72	0,54
VII	0,45	0,32	0,40	0,58	0,65	0,71	1,44	0,84	0,70	0,55
VIII	0,47	0,35	0,36	0,62	0,55	0,71	1,46	0,85	0,67	0,53
IX	0,47	0,36	0,37	0,86	1,09	0,89	1,49	0,88	0,70	0,53
X	0,53	0,32	0,38	1,31	0,99	0,77	1,47	0,86	0,74	0,53
XI	0,66	0,34	0,38	1,46	0,94	0,67	1,50	0,85	0,77	0,56
Wskaźnik zmian w %										
<u>XI 2018</u> X 2018	124	107	101	112	95	86	102	99	104	105
<u>XI 2018</u> XI 2017	170	170	149	126	101	104	107	105	99	116

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki gruntowe	Pomidory gruntowe	Ogórki spod osłon	Pomidory spod osłon	Kalafioiry gruntowe ^a
2017 VIII	1,24	0,89	0,92	0,93	1,96	1,39	1,60	1,69	2,46
IX	0,96	0,69	0,85	0,85	-	1,35	2,63	2,73	3,06
X	0,94	0,54	0,86	0,85	-	1,92	4,60	3,46	2,97
XI	0,97	0,49	0,87	0,87	-	-	7,25	4,72	2,86
XII	0,96	0,47	0,92	0,90	-	-	7,38	6,62	-
2017 I-XII	0,92	0,68	0,91	0,88	2,41	1,55	5,01	4,26	2,88
2018 I	0,90	0,45	1,09	0,94	-	-	-	-	-
II	0,90	0,49	1,08	0,95	-	-	-	-	-
III	0,97	0,49	1,40	1,02	-	-	6,02	-	-
IV	0,97	0,52	1,72	1,03	-	-	4,70	7,85	-
V	1,06	0,69	2,26	1,05	-	-	-	4,11	-
VI	1,16	1,04	2,88	1,17	2,47	-	2,31	2,68	-
VII	1,35	1,24	2,07	1,11	2,51	2,43	2,21	2,71	3,31
VIII	1,29	1,02	2,08	1,11	2,54	1,40	3,04	1,95	2,98
IX	1,26	0,98	1,60	1,04	3,00	1,44	3,61	3,87	4,18
X	1,48	1,05	1,58	1,09	-	2,37	5,38	4,27	3,77
XI	1,73	1,24	1,60	0,97	-	-	8,14	4,06	2,78
XII	1,97	1,30	1,64	1,00	-	-	8,84	6,07	-
2018 I-XII	1,25	0,88	1,75	1,04	2,63	1,91	4,92	4,17	3,40
2019 I	2,14	1,62	1,75	1,08	-	-	-	-	-
Wskaźnik zmian w %									
<u>I 2019</u> XII 2018	109	125	107	108	x	x	x	x	x
<u>I 2019</u> I 2018	238	360	161	115	x	x	x	x	x

^a ceny za sztukę

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW i dane Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe ^a	Koncentrat pomidorowy 30%	Fasola szparagowa mrożona	Kalafiory mrożone	Mieszanki warzywne mrożone ^b	Kecup	Sok pomidorowy ^a
2017 I-XII	3,41	9,27	3,25	3,16	3,40	4,78	1,91
2018 I	3,40	9,07	3,05	3,17	3,40	4,92	2,11
II	3,29	9,09	3,11	3,18	3,56	5,02	2,11
III	3,32	9,23	3,10	3,19	3,61	5,04	2,08
IV	3,32	9,26	3,11	3,20	3,64	5,07	2,05
V	3,37	9,15	3,07	3,09	3,55	5,05	2,03
VI	3,39	9,18	3,00	3,05	3,57	5,08	2,08
VII	3,34	9,21	3,01	3,08	3,62	5,06	2,12
VIII	3,43	9,22	3,01	3,13	3,69	5,09	2,09
IX	3,43	9,44	3,08	3,09	3,74	5,04	2,09
X	3,48	9,38	3,08	3,07	3,68	5,10	2,09
XI	3,48	9,39	3,11	3,04	3,70	5,11	2,09
XII	3,55	9,25	3,05	3,00	3,61	5,21	2,00
2018 I-XII	3,40	9,24	3,07	3,11	3,61	5,07	2,08
Wskaźnik zmian w %							
<u>XI 2018</u> <u>X 2017</u>	102	99	98	99	98	102	96
<u>XI 2018</u> <u>XI 2017</u>	105	102	100	96	107	107	105

^a zł/litr, ^b groszek i marchewka

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych warzyw (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Selery	Pory	Papryka	Pomidory	Ogórki gruntowe	Kalafiory ^a	Pieczarki
2017 VIII	2,36	1,92	2,10	2,05	4,77	6,46	6,68	3,62	3,07	3,52	7,62
IX	2,11	1,66	1,99	1,87	4,35	6,15	5,71	4,09	3,84	3,92	7,56
X	1,99	1,53	1,94	1,77	4,11	5,67	6,41	5,65	-	4,36	7,54
XI	2,04	1,43	1,96	1,79	4,05	5,55	7,92	6,40	-	4,22	7,61
XII	2,01	1,47	1,94	1,75	4,00	5,51	9,01	8,14	-	5,80	7,75
2017 I-XII	2,02	1,53	1,90	1,87	4,25	6,49	10,21	6,86	4,94	5,47	7,62
2018 I	2,02	1,42	2,07	1,78	3,98	5,97	10,26	9,05	-	6,71	7,75
II	2,00	1,44	2,14	1,79	4,02	5,70	10,14	8,15	-	6,48	7,54
III	1,99	1,40	2,24	1,83	3,97	6,19	10,16	8,16	-	7,31	7,54
IV	2,04	1,41	2,61	1,86	4,18	6,55	9,23	8,88	-	7,63	7,59
V	2,06	1,48	3,10	1,93	4,39	6,39	11,76	6,87	7,71	6,68	7,49
VI	2,51	1,68	4,04	2,47	4,61	7,09	14,15	4,78	4,52	4,68	7,60
VII	2,95	3,57*	3,66	2,35	5,15	7,58	9,88	4,37	3,81	4,10	7,60
VIII	2,75	3,67*	2,88	2,08	4,99	6,68	5,58	3,62	3,72	4,15	7,62
IX	2,50	2,08	2,72	1,97	4,59	6,56	5,35	4,89	4,21	4,86	7,79
X	2,55	2,04	2,70	1,87	4,43	6,66	6,26	6,79	-	5,11	7,78
XI	2,77	2,01	2,69	1,84	4,33	6,67	7,30	6,63	-	4,44	7,67
XII	2,96	2,12	2,77	1,80	4,37	6,54	10,03	8,25	-	6,13	8,10
2018 I-XII	2,43	1,71	2,80	1,96	4,42	6,55	9,18	6,70	4,79	5,69	7,67
Wskaźnik zmian w %											
<u>XII 2018</u> <u>XI 2018</u>	107	105	103	98	101	98	137	124	x	138	106
<u>XII 2018</u> <u>XII 2017</u>	147	144	143	103	109	119	111	101	x	106	105

^a cena w zł/szt

Źródło: Dane GUS.

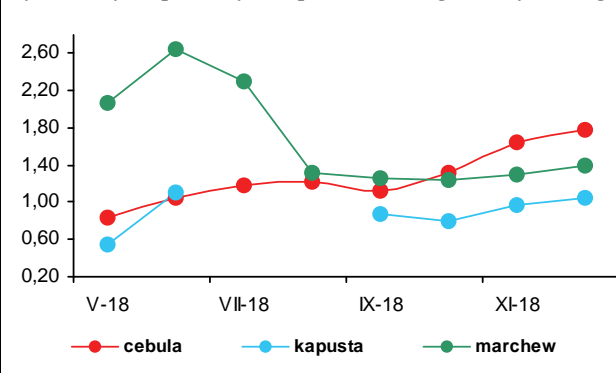
Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe	Koncentrat pomidorowy ^b	Szpinak mrożony	Kalafiory mrożone	Mieszanki warzywne mrożone	Keczup	Sok pomidorowy ^a	Groszek konserwowy	Kukurydza konserwowa	Sok wielowarzywny ^a
2017 VIII	6,19	15,45	8,38	9,72	8,48	10,55	3,74	6,28	8,94	4,05
IX	6,13	15,45	8,44	9,76	8,58	10,60	3,67	6,25	8,89	3,93
X	6,19	15,50	8,42	9,68	8,60	10,60	3,72	6,23	8,91	4,00
XI	6,21	15,45	8,46	9,68	8,66	10,98	3,67	6,25	8,80	3,96
XII	6,13	15,25	8,54	9,80	8,62	10,60	3,67	6,13	8,46	4,06
2017 I-XII	6,09	15,40	8,41	9,68	8,53	10,63	3,71	6,25	8,83	4,01
2018 I	6,29	15,45	8,52	9,90	8,78	10,60	3,73	6,30	8,71	4,05
II	6,19	15,50	8,56	9,82	8,78	10,70	3,73	6,30	8,69	4,12
III	6,24	15,35	8,44	9,88	8,78	10,70	3,74	6,23	8,63	4,03
IV	6,31	15,30	8,62	9,88	8,76	10,65	3,72	6,28	8,69	4,01
V	6,12	15,40	8,66	9,94	8,80	10,60	3,75	6,33	8,69	4,00
VI	6,14	15,55	8,52	9,96	8,82	10,65	3,74	6,38	8,66	3,93
VII	6,28	15,65	8,62	9,88	8,84	10,65	3,71	6,43	8,63	3,94
VIII	6,24	15,55	8,64	9,84	8,82	10,65	3,77	6,43	8,74	3,99
IX	6,20	15,40	8,64	10,06	8,92	10,80	3,79	6,48	8,74	3,97
X	6,26	15,45	8,68	10,06	8,98	10,80	3,75	6,45	8,80	3,95
XI	6,09	15,40	8,88	11,12	9,10	10,80	3,76	6,38	8,74	3,95
XII	6,07	15,25	8,90	10,02	9,06	10,85	3,73	6,23	8,43	3,96
2018 I-XII	6,20	15,44	8,64	9,95	8,87	10,70	3,74	6,35	8,68	3,99
Wskaźnik zmian w %										
XII 2018 XI 2018	100	99	100	90	100	100	99	98	96	100
XII 2018 XII 2017	99	100	104	102	105	102	102	102	100	98

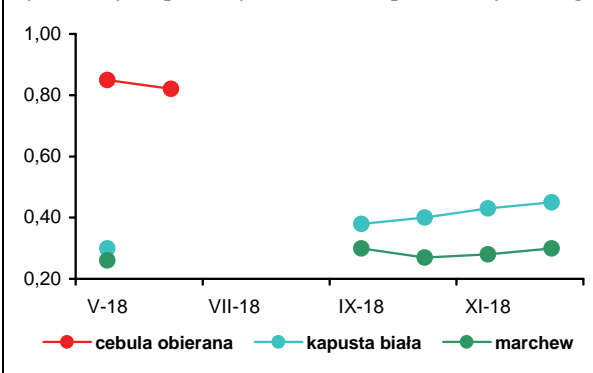
^a w zł/l, ^b cena koncentratu pomidorowego w zł/kg po przeliczeniu opakowania słoik 0,20 kg

Źródło: Dane GUS.

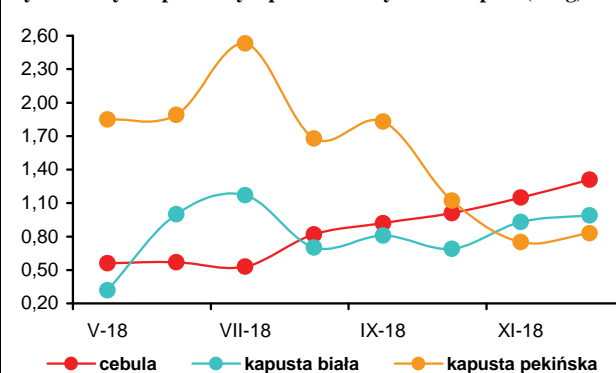
Rys. 1. Ceny skupu warzyw w spółdzielniach ogrodniczych (zł/kg)

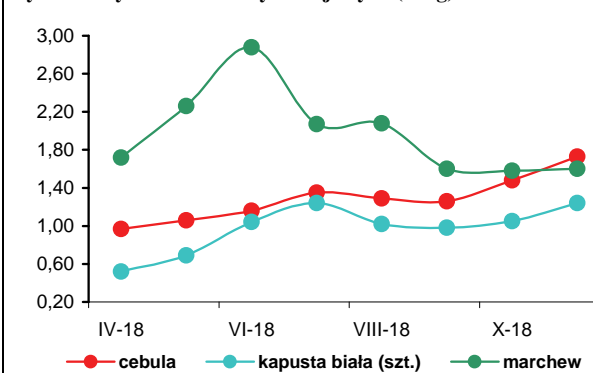
Rys. 2. Ceny skupu warzyw w zakładach przetwórczych (zł/kg)

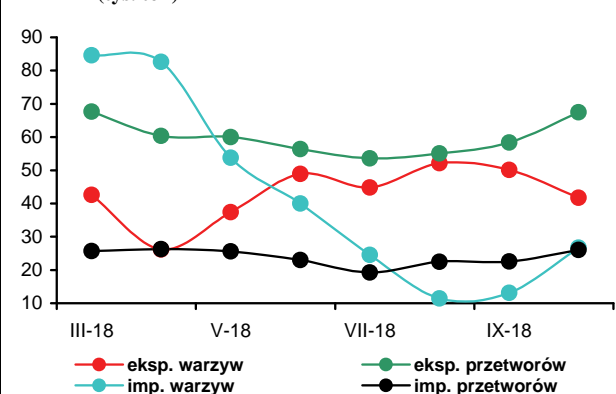
Rys. 3. Ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

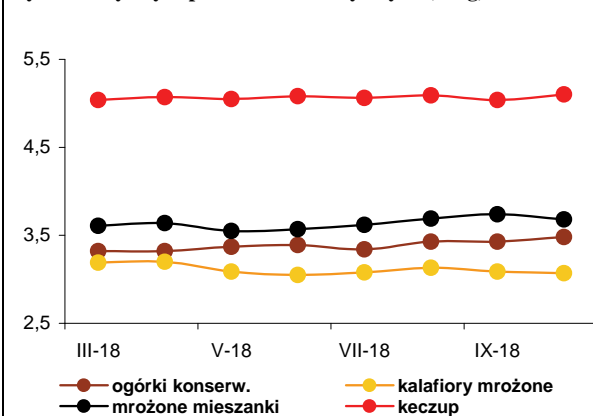
Rys. 4. Ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

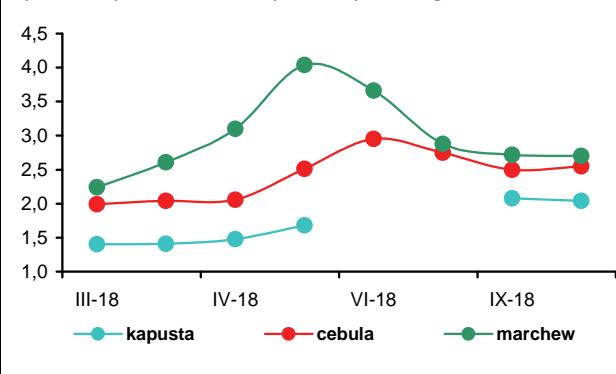
Rys. 5. Eksport i import warzyw świeżych i przetworzonych (tys. ton)

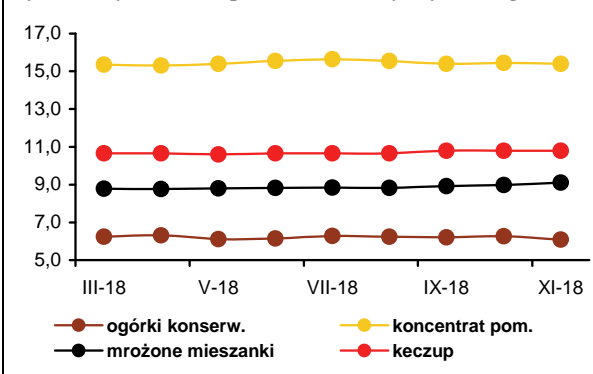
Rys. 6. Ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne warzyw świeżych (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Irena Strojewska

Ceny oferowane za jabłka w styczniu 2019 r., w porównaniu ze styczniem 2018 r., na rynkach hurtowych były średnio niższe o 55%, a w spółdzielniach ogrodniczych i w firmach eksportujących o 56%. Do tak dużego spadku cen przyczyniły się duże zapasy jabłek w Polsce, jak podaje WAPA¹ na dzień 1 stycznia 2019 r. wynosiły one 1 474 tys. t, wobec 851 tys. t w 2018 r. (wzrost o 73%). Gruszki w spółdzielniach ogrodniczych potaniały o 43%,

w hurcie o 24%, a skupowane w firmach eksportujących o 15%. Na rynku hurtowym obniżyły się też ceny winogron (o 24%), mandarynek (o 18%), bananów (o 11%) oraz cytryn (o 4%). Droższe były jedynie pomarańcze (o 5%). Zakłady przetwórcze, z powodu wysokiej podaży surowca, za jabłka do tłoczenia płaciły 0,33 zł/kg (mniej o 56% niż w styczniu poprzedniego roku). W styczniu 2019 r., w porównaniu z grudniem 2018 r., przeciętne ceny jabłek oferowane na rynkach hurtowych zwiększyły się o 2%, w skupie prowadzonym przez spółdzielnie ogrodnicze o 6%, a przez firmy eksportujące o 18%. W zakładach przetwórczych ceny skupu oferowane za jabłka do tłoczenia, w wyniku skupu interwencyjnego, w porównywanych miesiącach wzrosły o 106%. Gruszki podrożały na wszystkich poziomach rynku: w skupie prowadzonym przez firmy eksportujące o 52%, w hurcie (o 9%), a w spółdzielniach ogrodniczych (o 4%). Na rynku hurtowym wzrosły ceny winogron (o 12%), bananów (o 11%), a także cytryn (o 1%). Potaniały natomiast mandarynki (o 12%) i pomarańcze (o 2%).

Ceny detaliczne owoców i ich przetworów w grudniu 2018 r., w relacji do grudnia 2017 r., spadły średnio o 12,0%, przy wzroście cen żywności i napojów bezalkoholowych o 0,9%. Decydujący był spadek cen jabłek (o 39,5%), owoców pestkowych (o 23,1%) oraz jagodowych (o 9,0%). Potaniały też owoce cytrusowe (5,9%), banany (o 5,6%) i przetwory owocowe (o 0,9%). Wzrosły ceny owoców mrożonych (o 4,6%), a także owoców suszonych i orzechów (o 1,7%).

W średnich i dużych firmach w listopadzie 2018 r., w relacji do listopada 2017 r., produkcja soków zagęszczonych wzrosła sześciokrotnie, a pitnych soków owocowych i owocowo-warzywnych o 3%. Zwiększyła się produkcja soków

pitnych wyciskanych z owoców cytrusowych (o 21%), a nie zmieniła tłoczonych z jabłek, a także pozostałych soków warzywnych, owocowych i owocowo-warzywnych. Wzrosła produkcja owoców mrożonych (o 15%) oraz kompotów i owoców pasteryzowanych (o 6%). Zmniejszyła się jedynie produkcja dżemów (o 6%). W okresie styczeń-listopad 2018 r. produkcja soków owocowych i owocowo-warzywnych zwiększyła się w relacji do analogicznego okresu 2017 r. o 9% do 741,8 tys. t. Większa była produkcja soków wyciskanych z owoców cytrusowych (o 33%), a także pozostałych soków warzywnych, owocowych i owocowo-warzywnych (o 8%), a obniżyła się jedynie produkcja soków tłoczonych z jabłek (o 4%). Produkcja soków zagęszczonych wzrosła o 127%, dżemów i owoców mrożonych po 10%, a kompotów i owoców pasteryzowanych o 9%.

Średnie ceny zbytu soków pomarańczowych w grudniu 2018 r., wobec grudnia w 2017 r., zmniejszyły się o 9%, a soków jabłkowych o 22%. Ceny dżemów produkowanych z czarnych porzeczek wzrosły o 6%, a z truskawek o 2%.

Wolumen eksportu owoców świeżych w listopadzie 2018 r. wobec listopada 2017 r. był większy o 33%, a przetworów owocowych o 30%. Eksport owoców świeżych zwiększył się głównie z powodu większej sprzedaży jabłek (o 39%), a przetworów w wyniku wzrostu sprzedaży zagęszczonego soku jabłkowego (o 153%). Wartość eksportu owoców świeżych, z powodu ich bardzo niskich cen, obniżyła się o 3% do 44,5 mln EUR, a przetworów w wyniku niskich cen surowca zwiększyła się mniej niż wolumen, tj. o 7,0% do 119,9 mln EUR.

Import owoców świeżych był niższy o 9% i wyniósł 134,7 tys. t, przy mniejszych zakupach głównie owoców cytrusowych (o 15%). Przywóz przetworów obniżył się o 20% (do 41,1 tys. t), w wyniku mniejszego importu zagęszczonych soków (o 36%). W listopadzie 2018 r. ujemne saldo handlu owocami i ich przetworami wyniosło 27,5 mln EUR, wobec ujemnego 64,8 mln EUR w listopadzie poprzedniego roku. W okresie I-XI 2018 r. ujemne saldo handlu owocami i ich przetworami wyniosło 276,6 mln EUR, wobec ujemnego 324,9 mln EUR w analogicznym okresie poprzedniego roku. Wartość eksportu zwiększyła się o 4% i wyniosła 1 789,8 mln EUR, a importu wzrosła o 1% do 2 066,4 mln EUR.

1. The World Apple and Pear Association

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)^a

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Morele	Brzoskwinie	Śliwki
2017 XII	1,70	2,85	-	-	-	-	-
2017 I-XII	1,54	3,39	9,61	5,36	3,57	3,45	3,80
2018 I	1,73	3,15	-	-	-	-	-
II	1,84	3,18	-	-	-	-	-
III	1,92	3,29	-	-	-	-	-
IV	2,13	3,33	-	-	-	-	-
V	2,20	3,32	6,00	-	-	-	-
VI	2,06	3,53	5,66	-	-	-	-
VII	1,81	2,86	-	2,50	2,99	2,07	1,48
VIII	1,08	1,85	7,00	-	2,97	1,43	0,82
IX	0,87	1,29	7,00	-	-	-	-
X	0,68	1,48	-	-	-	-	-
XI	0,70	1,58	-	-	-	-	-
XII	0,72	1,72	-	-	-	-	-
2018 I-XII	1,51	2,48	6,09	2,50	2,97	1,60	1,04
2019 I	0,76	1,78					
Wskaźniki zmian cen (%)							
I 2019 XII 2018	106	104	x	x	x	x	x
I 2019 I 2018	44	57	x	x	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych
Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu owoców kierowanych do przetwórstwa (zł/kg loco zakład)^a

Miesiące	Jabłka przemysłowe	Truskawki bez szypułki	Truskawki z szypułką	Porzeczki czerwone	Porzeczki czarne	Maliny	Aronia	Wiśnie do mrożenia	Wiśnie do tłoczenia	Śliwki do mrożenia
2017 XII	0,80	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2017 I-XII	0,58	5,40	3,74	3,49	1,00	4,40	0,74	5,60	2,35	2,40
2018 I	0,75	-	-	-	-	-	-	-	-	-
II	0,75	-	-	-	-	-	-	-	-	-
III	0,77	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IV	0,81	-	-	-	-	-	-	-	-	-
V	0,58	4,05	2,94	-	-	-	-	-	-	-
VI	0,46	4,92	3,24	2,79	0,86	2,66	-	1,93	1,50	-
VII	0,19	-	-	1,61	0,48	2,04	-	1,36	0,65	-
VIII	0,22	-	-	-	-	2,33	0,50	1,18	0,52	0,69
IX	0,22	-	-	-	-	2,58	-	-	-	0,65
X	0,15	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XI	0,15	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XII	0,16									
2018 I-XII	0,43	4,49	3,09	2,20	0,67	2,40	0,50	1,49	0,89	0,67
2019 I	0,33	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)										
I 2019 XII 2018	206	x	x	x	x	x	x	x	x	x
I 2019 I 2018	44	x	x	x	x	x	x	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych
Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Jablka deserowe	Gala must (70 mm+)	Golden Delicious (70 mm+)	Idared (70 mm+)	Jonagold (70 mm+)	Jonagored (70 mm+)	Szampion (70 mm+)	Gruszka deserowa	Gruszka Lukaszówka	Truskawki	Czereśnie	Śliwki
2017 XII	1,53	1,77	1,90	1,37	1,45	1,48	1,48	2,60	-	-	-	-
2017 I-XII	1,39	1,73	1,69	1,30	1,31	1,37	1,38	2,58	2,53	5,15	x	3,46
2018 I	1,57	1,83	1,86	1,37	1,62	1,64	1,67	2,60	-	-	-	-
II	1,69	2,07	1,97	1,63	1,75	1,79	1,87	-	-	-	-	-
III ^a	1,79	2,07	1,98	1,70	1,80	1,82	1,96	-	-	-	-	-
IV ^a	1,95	2,07	2,06	1,86	1,93	1,96	2,01	-	-	-	-	-
V ^a	1,91	2,15	2,12	1,67	1,89	1,92	2,05	-	-	5,00	-	-
VI ^a	1,83	2,24	2,14	1,44	1,83	1,87	2,04	-	-	5,67	4,00	-
VII	1,46	-	2,25	1,43	-	1,66	-	-	-	7,50	4,75	1,20
VIII	0,74	0,95	-	1,00	-	-	-	1,72	-	7,38	-	0,77
IX	0,61	0,77	0,90	-	-	-	0,55	1,57	-	7,00	-	0,61
X	0,50	0,73	0,85	0,35	0,41	0,45	0,44	1,34	1,40	-	-	0,70
XI	0,52	0,78	0,85	0,34	0,40	0,44	0,40	1,66	-	-	-	-
XII	0,55	0,95	1,00	0,35	0,46	0,53	0,48	1,45	-	-	-	-
2018 I-XII	1,26	1,51	1,63	1,19	1,34	1,41	1,35	1,72	1,40	6,51	4,38	0,82
2019 I	0,65	0,99	1,09	0,45	0,53	0,59	0,57	2,20	-	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)												
<u>I 2019</u> XII 2018	118	104	109	129	115	111	119	152	x	x	x	x
<u>I 2019</u> I 2018	41	54	59	33	33	36	34	85	x	x	x	x

^a jabłka z przechowalni z kontrolowaną atmosferą

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pitny jabłkowy	Soki pitne z owoców cytrusowych	Pozostałe soki pitne warzywne, owocowe i owocowo-warzywne ^a	Soki zagęszczone	Owoce mrożone	Dżemy	Kompoty i owoce pasteryzowane
2017 X	26 806	12254	33 747	52 726	15 714	4 882	4 319
XI	34 790	12 836	32 428	12 822	15 305	5 383	4 520
XII	27 518	16 439	29 661	3 446	11 106	3 855	3 692
2017 I-XII	236 835	143 810	385 499	133 445	342 034	53 054	51 893
2018 I	9 436	13 001	24 579	3 034	12 940	5 041	4 583
II	12 671	9 983	25 026	3 906	11 910	4 739	3 634
III	18 976	18 639	30 853	3 083	12 059	5 079	4 243
IV	13 815	14 463	25 534	3 689	11 409	5 016	4 490
V	14 308	13 073	29 908	1 984	19 951	3 738	4 989
VI	13 225	13 669	29 855	2 103	85 983	4 209	4 418
VII	10 221	13 184	60 600	10 235	112 296	3 696	6 784
VIII	18 408	13 433	42 781	26 630	39 963	3 526	4 805
IX	24 105	14 376	48 277	66 673	21 006	3 495	4 339
X	32 004	16 028	34 780	85 903	17 982	4 871	4 874
XI	34 772	15 469	32 339	87 684	17 649	5 083	4 772
Wskaźniki zmian (%)							
<u>XI 2018</u> X 2018	109	97	93	102	98	104	98
<u>XI 2018</u> XI 2017	100	121	100	684	115	94	106

^a łącznie z pojedynczymi sokami warzywnymi (bez soku pomidorowego)

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2017										2018 ^a										XI 2018 XI 2017 (%)
	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI					
Owoce świeże	37 732	72 305	89 200	91 956	1 291 403	95 132	91 715	113 711	83 954	89 294	89 607	64 681	50 344	48 575	85 616	118 780	133				
Jabłka	19 999	56 125	65 644	60 656	1 037 455	72 278	74 931	95 811	70 106	73 766	64 973	30 262	24 728	30 164	67 243	91 192	139				
Gruszki	1 314	3 644	4 465	6 451	41 979	6 348	4 797	5 077	2 484	1 607	981	281	1 224	2 743	4 912	7 077	158				
Truskawki	173	109	73	74	9 086	48	47	104	91	1 053	3 577	115	287	87	13	21	29				
Sliwki	1 171	303	23	44	3 304	4	9	9	13	7	20	725	3 424	3 590	1 069	35	150				
Maliny	2 317	1 096	239	303	10 808	299	342	238	382	668	1 371	2 181	2 619	1 424	548	391	163				
Wiśnie	110	192	20	27	1 854	46	65	25	61	38	820	5 077	535	185	49	125	632				
Przetwory owocowe	78 382	81 703	85 144	69 185	981 289	74 176	70 039	74 409	76 355	74 850	78 524	93 270	94 436	90 408	109 349	110 278	130				
Zagęszczony sok jabłkowy	15 983	17 878	15 970	15 317	223 929	12 677	13 169	13 400	16 214	14 444	13 504	15 797	12 540	22 859	39 152	40 390	253				
Truskawki w puszkach	933	856	929	638	10 621	628	652	805	725	860	837	1 006	736	799	1 081	954	103				
Wiśnie w puszkach	421	467	344	188	5 306	211	288	364	377	332	362	663	769	920	488	329	96				
Dżemy	2 853	3 252	4 058	3 069	39 037	3 692	3 839	5 033	4 089	4 028	3 479	3 728	3 810	3 290	4 322	3 417	84				
Mrożonki	29 961	27 196	26 022	21 036	360 577	25 894	24 394	24 751	25 992	22 730	29 006	36 095	36 303	32 522	31 327	30 766	118				
Owoce świeże	43 757	38 808	46 121	49 098	624 479	48 592	48 840	60 178	47 924	52 829	53 941	64 645	56 512	31 719	35 070	44 538	97				
Jabłka	8 697	21 900	27 576	26 341	351 557	32 788	35 397	44 964	35 713	37 854	31 592	15 399	8 769	10 136	19 448	25 628	93				
Gruszki	743	1 851	1 920	2 098	18 598	2 073	1 540	1 425	805	791	592	214	672	1 383	2 099	2 730	142				
Truskawki	546	392	190	156	11 839	120	38	104	178	1 964	4 067	348	931	326	15	36	19				
Sliwki	1 114	383	38	66	3 224	6	15	14	21	10	21	399	1 618	1 600	540	37	98				
Maliny	4 108	2 339	574	444	18 437	611	656	617	734	987	1 613	2 353	3 517	2 407	1 111	684	119				
Wiśnie	190	335	16	34	2 509	84	138	55	130	45	553	2 974	416	135	38	119	760				
Przetwory owocowe	107 598	113 864	111 756	95 833	1 241 427	104 348	96 318	107 748	109 145	108 769	120 376	125 112	116 168	110 249	126 938	119 861	107				
Zagęszczony sok jabłkowy	18 442	22 745	22 665	24 203	241 744	12 677	13 169	13 400	16 214	14 444	13 504	15 797	12 540	22 859	39 152	40 390	178				
Truskawki w puszkach	1 378	1 476	1 605	979	17 278	1 042	1 061	1 543	1 390	1 548	1 337	2 438	1 240	1 313	1 901	1 770	110				
Wiśnie w puszkach	627	635	545	350	6 991	421	511	676	647	641	623	868	1 034	898	695	493	91				
Dżemy	4 491	5 565	5 799	4 286	57 407	5 112	5 626	6 441	5 833	5 525	5 692	5 709	5 934	4 934	6 463	5 326	92				
Mrożonki	42 602	40 549	40 870	31 914	477 769	40 994	36 400	37 477	39 788	35 372	41 597	45 919	42 434	38 427	40 798	39 758	97				

^a dane nieostateczne

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych (MF) Ministerstwo Finansów.

Tab. 6. Import wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2017											2018 ^a											XI 2018 XI 2017 (%)
	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI							
Owoce świeże	150 186	143 188	148 420	165 066	1 760 453	134 030	107 981	140 760	113 546	138 388	133 666	157 639	162 303	111 058	117 397	134 666	91						
Banany	45 410	43 921	40 020	34 120	481 842	36 909	30 250	49 288	40 649	50 419	42 625	41 078	38 346	34 186	41 017	37 927	95						
Owoce cytrusowe	19 005	33 578	61 486	98 292	502 217	66 817	51 112	59 804	35 260	24 904	16 838	14 255	16 255	18 891	31 144	52 122	85						
Brzoskwinie i nekt.	22 590	2 783	44	255	147 880	154	99	261	213	4 109	16 837	27 171	28 271	13 082	3 849	4 093	9280						
Winogrona	19 338	16 810	10 865	4 512	108 771	3 545	4 309	5 177	5 167	6 575	3 198	8 291	18 484	15 761	14 789	9 015	83						
Arbuzy	5 684	1 380	913	516	150 665	596	573	908	3 990	20 750	30 276	44 271	38 629	8 025	1 970	993	109						
Jabłka	4 889	10 439	3 136	799	26 897	997	930	718	696	691	693	793	400	1 602	566	301	10						
Przetwory razem	44 733	48 588	51 278	40 794	451 480	42 297	31 979	38 553	34 175	35 193	37 220	37 432	35 856	35 786	40 801	41 109	80						
Soki zagęszczone	17 151	22 148	25 048	20 508	185 809	22 442	10 217	12 539	13 154	13 901	15 259	12 981	14 492	13 588	16 901	16 027	64						
-sok pomarańczowy	2 198	1 970	3 144	2 892	28 214	2 363	2 408	3 232	2 342	3 096	3 219	2 537	2 590	3 226	3 435	3 601	115						
Mrożonki	13 132	9 151	7 543	5 760	95 992	5 864	7 510	8 066	7 925	8 582	9 818	10 370	9 323	8 884	9 081	7 820	104						
Susze	1 568	2 545	2 601	2 244	18 629	1 791	1 682	1 441	801	741	993	1 644	1 583	1 975	2 776	2 045	79						
Dżemy	1 311	1 405	1 061	1 197	14 578	833	995	1 362	1 421	1 352	1 481	1 057	1 418	1 415	1 226	1 287	121						
Przetwory puszkow.	11 399	13 054	14 791	10 844	134 253	11 000	11 356	14 983	10 720	10 500	9 495	11 195	8 907	9 647	10 486	13 668	92						
-ananasy	1 321	1 375	1 699	1 827	21 284	1 507	1 097	2 279	1 462	1 020	875	1 083	932	1 072	1 138	1 868	110						
-brzoskwinie	2 114	2 356	4 302	2 925	25 688	1 779	1 819	3 729	1 501	1 557	1 450	1 381	1 927	1 262	1 594	3 035	71						
Owoce świeże	127 799	129 661	139 937	147 994	1 567 357	126 542	112 215	146 598	116 976	151 774	123 110	129 454	138 923	115 539	124 979	128 019	91						
Banany	20 910	22 459	21 825	21 379	280 994	24 364	21 615	34 713	24 964	26 798	19 479	20 804	19 866	17 166	20 729	18 253	84						
Owoce cytrusowe	18 121	29 022	45 532	67 729	396 337	48 958	38 712	47 154	27 908	26 345	18 475	16 679	19 619	18 797	25 259	37 152	82						
Brzoskwinie i nekt.	14 918	1 967	72	384	111 807	332	266	622	439	6 780	17 845	23 515	24 205	12 575	4 539	2 601	3592						
Winogrona	19 117	20 066	15 990	8 871	139 220	7 765	8 666	9 589	9 146	11 588	5 192	11 154	17 757	15 916	16 671	12 613	79						
Arbuzy	1 330	618	727	402	48 229	407	627	1 007	3 672	13 766	13 619	10 944	13 203	3 043	2 243	747	103						
Jabłka	1 762	3 053	1 594	820	14 064	894	844	666	730	998	934	1 095	554	835	316	253	16						
Przetwory razem	63 233	74 488	82 779	66 012	692 494	63 448	51 110	60 982	52 051	58 042	58 384	62 310	59 413	58 203	64 389	63 922	77						
Soki zagęszczone	19 032	29 345	37 338	28 773	243 175	29 533	14 269	18 951	17 245	20 573	21 738	19 268	20 907	18 215	21 287	21 016	56						
-sok pomarańczowy	3 992	3 606	5 962	5 556	52 929	4 443	4 318	6 025	4 093	5 864	6 171	4 708	5 052	6 513	6 737	7 597	127						
Mrożonki	18 697	14 783	12 662	9 069	149 812	9 726	12 306	12 888	12 294	13 142	14 485	19 446	15 807	13 907	14 802	12 588	99						
Susze	4 318	6 449	7 573	6 300	55 049	5 171	5 235	4 874	2 926	3 357	3 234	4 614	5 068	5 784	7 633	6 365	84						
Dżemy	2 616	2 879	2 119	2 631	28 251	1 703	2 078	2 513	2 647	2 589	2 914	2 292	2 387	3 031	2 768	3 057	144						
Przetwory puszkow.	18 220	20 485	22 651	18 820	211 628	16 778	16 917	21 455	16 614	18 087	15 672	16 336	14 955	16 834	17 234	20 360	90						
-ananasy	1 593	1 447	1 915	1 835	24 649	1 414	1 133	2 260	1 333	847	836	951	839	885	1 032	1 680	88						
-brzoskwinie	1 650	1 857	3 448	2 263	20 388	1 380	1 453	3 079	1 265	1 276	1 116	1 048	1 548	1 008	1 230	2 559	74						

^a dane nieostateczne

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych owoców i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Truskawki	Porzeczki czarne	Maliny	Wiśnie	Mrożone truskawki	Mrożone wiśnie	Zagęszcz. sok jabłkowy	Truskawki w puszkach	Wiśnie w puszkach
2017 X	0,39	0,51	3,60	0,44	2,13	1,74	1,76	1,54	1,27	1,72	1,36
XI	0,42	0,43	2,61	0,48	2,40	0,79	1,82	1,81	1,42	1,73	1,58
XII	0,43	0,33	2,10	0,39	1,46	1,30	1,83	1,64	1,58	1,54	1,87
2017 I-XII	0,34	0,44	1,30	0,43	1,71	1,35	1,54	0,95	1,08	1,63	1,32
2018 I	0,45	0,33	2,50	0,60	2,04	1,81	1,85	1,73	1,72	1,66	2,00
II	0,47	0,32	0,80	0,47	1,92	2,11	1,86	1,37	1,72	1,63	1,77
III	0,47	0,28	1,00	0,43	2,59	2,23	1,84	1,39	1,82	1,92	1,86
IV	0,51	0,32	1,95	0,69	1,92	2,12	1,80	1,62	1,60	1,92	1,72
V	0,51	0,49	1,86	0,61	1,48	1,18	1,81	1,59	1,79	1,80	1,93
VI	0,49	0,60	1,14	0,47	1,18	0,67	1,55	1,32	1,63	1,60	1,72
VII	0,51	0,76	3,02	0,42	1,08	0,59	1,63	0,89	1,58	2,42	1,31
VIII	0,35	0,55	3,24	0,28	1,34	0,78	1,66	0,86	1,59	1,69	1,34
IX	0,34	0,50	3,76	0,97	1,69	0,73	1,72	0,83	1,22	1,64	0,98
X	0,29	0,43	1,12	0,68	2,03	0,78	1,70	0,95	0,94	1,76	1,42
XI	0,28	0,39	1,69	1,02	1,75	0,95	1,72	0,96	0,86	1,85	1,50
Wskaźniki zmian cen (%)											
<u>XI 2018</u> X 2018	97	91	151	150	86	122	101	101	91	105	106
<u>XI 2018</u> XI 2017	67	91	65	213	73	120	95	53	61	107	95

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	-Cortland	-Jonagold	-Lobo	-Szampion	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Czereśnie	Śliwki	Banany	Cytryny	Mandarynki	Pomarańcze	Winogrona
2017 XII	2,27	-	2,29	2,28	2,27	3,67	-	-	-	-	4,19	5,76	4,60	4,44	11,74
2017 I-XII	1,95	1,46	1,92	1,95	1,91	3,94	11,68	8,41	11,77	5,35	4,14	6,01	5,84	4,83	10,20
2018 I	2,60	-	2,60	2,63	2,60	3,98	-	-	-	-	4,48	5,43	5,34	4,32	14,66
II	2,75	-	2,77	2,78	2,75	3,78	-	-	-	-	5,42	5,43	5,67	4,09	13,88
III	2,97	-	2,98	2,99	2,97	4,08	-	-	-	-	5,66	5,68	6,34	4,35	13,40
IV	3,10	-	3,10	3,12	3,10	4,22	-	-	-	-	5,08	5,41	6,43	4,54	11,85
V	2,92	-	2,95	2,90	2,90	4,23	12,56	-	-	-	3,91	8,53	6,55	4,35	11,47
VI	2,76	-	2,78	2,77	2,75	4,37	6,31	4,45	6,49	4,50	3,80	9,54	6,16	4,49	12,33
VII	2,52	-	-	-	-	3,96	9,94	3,24	8,69	2,97	3,51	7,89	6,65	4,42	9,42
VIII	1,67	-	-	-	-	2,76	8,41	2,94	18,33	1,55	3,42	8,75	6,87	4,41	7,82
IX	1,31	-	1,33	1,32	1,30	2,41	11,21	-	-	1,47	3,67	8,57	7,38	5,62	6,22
X	1,11	-	1,13	1,13	1,10	2,47	14,00	-	-	2,02	3,58	5,96	6,66	5,01	6,91
XI	1,07	-	1,09	1,10	1,05	2,59	21,45	-	-	3,01	3,39	5,11	4,81	4,91	7,65
XII	1,14	-	1,12	1,15	1,13	2,80	-	-	-	-	3,60	5,16	4,99	4,62	9,90
2018 I-XII	2,16		2,19	2,17	2,17	3,47	11,98	3,54	11,17	2,59	4,13	6,79	6,15	4,59	10,46
2019 I	1,16	-	1,15	1,17	1,15	3,04	-	-	-	-	4,00	5,21	4,39	4,52	11,09
-Wskaźniki zmian cen (%)															
<u>I 2019</u> XII 2018	102	x	103	102	102	109	x	x	x	x	111	101	88	98	112
<u>I 2019</u> I 2018	45	x	44	44	44	76	x	x	x		89	96	82	105	76

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące	Dżem z czarnej porzeczki	Dżem truskawkowy	Sok jabłkowy ^a	Sok pomarańczowy ^a
2017 XI	7,63	8,30	2,48	2,82
XII	7,67	8,33	2,59	2,79
2017 I-XII	7,41	7,91	2,29	2,81
2018 I	7,97	8,40	2,42	2,71
II	7,73	8,56	2,43	2,69
III	7,93	8,53	2,42	2,63
IV	7,93	8,50	2,40	2,66
V	7,63	8,43	2,43	2,64
VI	7,80	8,43	2,43	2,64
VII	7,63	8,27	2,43	2,66
VIII	7,70	8,27	2,46	2,68
IX	7,90	8,30	2,47	2,68
X	8,10	8,40	2,40	2,70
XI	8,00	8,40	2,18	2,69
XII	8,10	8,47	2,03	2,55
2018 I-XII	7,87	8,41	2,38	2,66
Wskaźniki zmian cen (%)				
<u>XII 2018</u> XI 2018	101	101	93	95
<u>XII 2018</u> XII 2017	106	102	78	91

^a w zł/l

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Śliwki	Czereśnie	Truskawki	Maliny	Winogrona	Banany	Pomarańcze	Cytryny	Mandarynki
2017 XI	3,58	5,92	-	-	-	-	10,43	4,59	6,14	7,71	6,25
XII	3,59	5,91	-	-	-	-	12,80	4,69	5,39	7,52	5,26
2017 I-XII	3,08	6,07	7,04	17,70	13,11	30,26	11,94	4,81	5,80	7,68	7,21
2018 I	3,61	6,00	-	-	-	-	16,56	4,93	5,43	7,33	5,70
II	3,71	6,00	-	-	-	-	16,21	5,64	5,41	7,32	6,25
III	3,81	6,05	-	-	-	-	14,89	5,80	5,47	7,21	6,54
IV	3,91	6,17	-	-	-	-	13,88	5,72	5,30	7,35	6,77
V	4,01	6,39	-	-	14,73	-	13,79	4,99	5,54	8,68	7,03
VI	4,03	8,42	-	10,78	8,26	33,82	14,03	4,63	5,56	10,52	7,13
VII	3,99	6,62	5,48	11,57	13,68	23,06	11,58	4,35	5,78	10,18	7,83
VIII	3,27	5,50	3,45	-	13,83	24,36	8,22	4,17	6,21	10,53	8,29
IX	2,71	4,45	2,89	-	-	26,86	7,11	4,37	6,26	10,68	8,90
X	2,38	4,43	3,77	-	-	-	7,85	4,44	6,18	7,98	8,54
XI	2,17	4,53	-	-	-	-	8,87	4,34	5,80	7,05	6,05
XII	2,17	4,80	-	-	-	-	11,91	4,38	5,22	6,76	5,21
2018 I-XII	3,31	5,62	3,90	11,18	12,63	27,02	12,07	4,81	5,68	8,47	7,02
Wskaźniki zmian cen (%)											
<u>XII 2018</u> XI 2018	100	106	x	x	x	x	134	101	90	96	86
<u>XII 2018</u> XII 2017	60	81	x	x	x	x	93	93	97	90	99

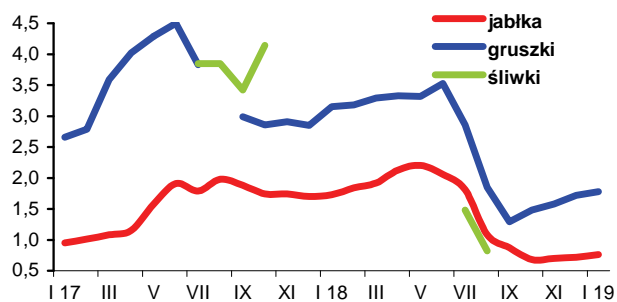
Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych (zł/kg)

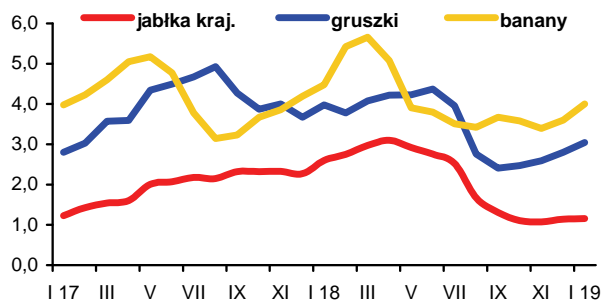
Miesiące	Dżemy	Sok jabłkowy	Sok pomarańczowy	Truskawki mrożone	Ananasy w puszkach	Brzoskwinie w puszkach
2017 XI	13,61	3,62	4,24	16,22	9,06	6,48
XII	13,64	3,60	4,15	16,46	8,88	6,25
2017 I-XII	13,52	3,60	4,25	15,64	9,07	6,48
2018 I	13,61	3,67	4,25	16,80	8,96	6,36
II	13,78	3,73	4,36	16,58	9,02	6,35
III	13,75	3,73	4,32	16,70	8,92	6,36
IV	13,81	3,75	4,30	16,86	8,96	6,42
V	13,89	3,85	4,40	16,72	8,90	6,45
VI	13,92	3,84	4,42	16,72	8,84	6,39
VII	13,89	3,85	4,44	16,78	8,84	6,46
VIII	13,89	3,87	4,45	16,92	8,64	6,35
IX	13,86	3,82	4,31	17,20	8,90	6,40
X	13,78	3,91	4,46	17,56	8,78	6,42
XI	13,97	3,85	4,43	17,46	8,80	6,48
XII	13,78	3,81	4,34	17,70	8,70	6,35
2018 I-XII	13,83	3,81	4,37	17,00	8,86	6,40
Wskaźniki zmian cen (%)						
<u>XII 2018</u> XI 2018	99	99	98	101	99	98
<u>XII 2018</u> XII 2017	101	106	105	108	98	102

Źródło: Dane GUS.

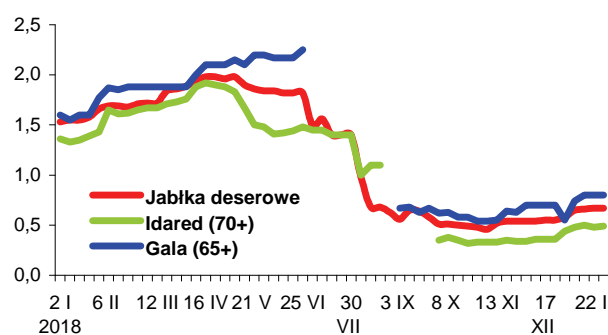
Rys. 1. Ceny skupu owoców w spółdzielniach ogrodniczych w latach 2017-2019 (zł/kg)

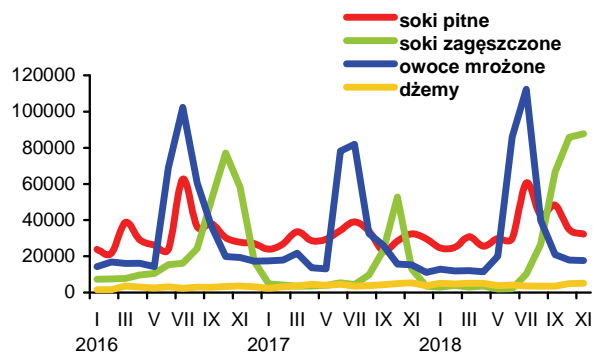
Rys. 2. Ceny hurtowe owoców w latach 2017-2019 (zł/kg)

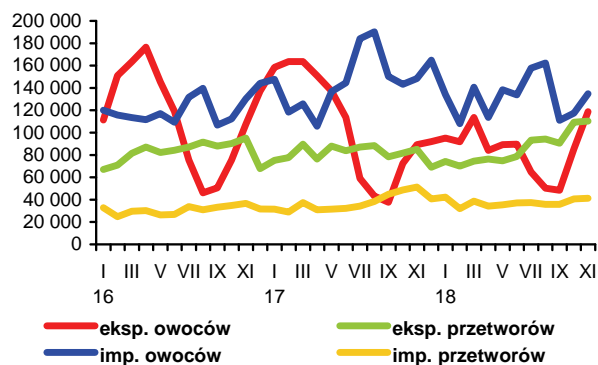
Rys. 3. Ceny skupu jabłek deserowych przeznaczonych na eksport w okresie od I 2018 r. do I 2019 r. (zł/kg)

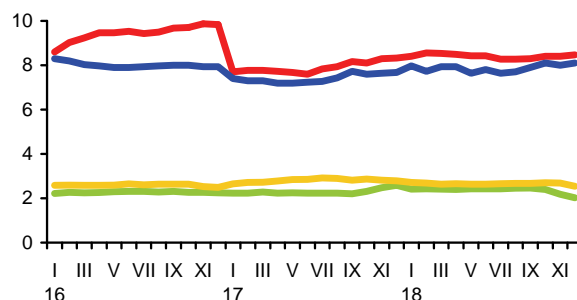
Rys. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w latach 2016-2018 (tony)

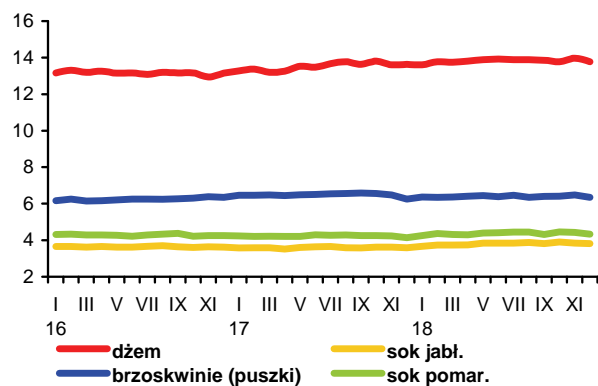
Rys. 5. Handel owocami i ich przetworami w latach 2016-2018 (tony)

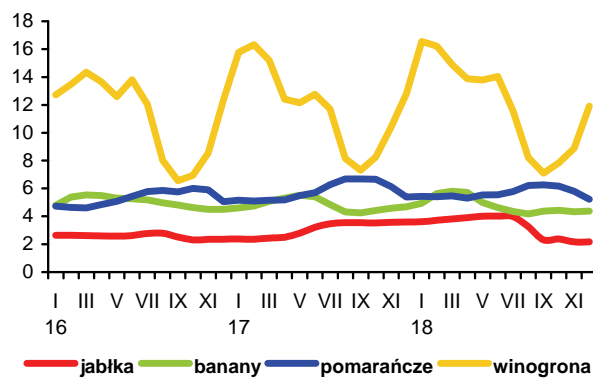
Rys. 6. Ceny zbytu wybranych przetworów owocowych w latach 2016-2018 r. (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych w latach 2016-2018 (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne wybranych owoców w latach 2016-2018 (zł/kg)

W styczniu 2019 r. po raz pierwszy od czerwca 2018 r. wzrosły ceny wszystkich podstawowych artykułów mleczarskich na rynku światowym. Na giełdach Europy Zachodniej ceny odtłuszczonego mleka w proszku (OMP) wzrosły o 6,8% w porównaniu z grudniem ub.r., do 1803 EUR/t, pełnego mleka w proszku (PMP) o 1,7% do 2753 EUR/t, a masła o 1,6% do 4424 EUR/t. Na giełdzie w Oceanii OMP podrożało o 19,1% do 2083 EUR/t, masło o 9,3% do 3660 EUR/t, ser Cheddar o 7,2% do 3045 EUR/t, a PMP o 3,8% do 2407 EUR/t¹.

Na rynku krajowym w grudniu 2018 r. ceny skupu mleka były stabilne, natomiast ceny sprzedaży większości przetworów mlecznych, głównie ceny zbytu, spadły w porównaniu z listopadem. Ceny skupu mleka pozostały na relatywnie wysokim poziomie (140,10 zł/hl), przy dostawach wynoszących 959,6 mln l, tj. o 6,8% większych niż w listopadzie. W całym 2018 r. skup wyniósł 11,59 mld l i był o 2,5% większy niż w roku poprzednim, w wyniku wzrostu pogłowia i mleczności krów. Przeciętny roczny poziom cen skupu mleka obniżył się o 3,0% do 134,11 zł/hl, na czym zaważył spadek cen w okresie maj-grudzień (średnio o ok. 6% w porównaniu z analogicznym okresem 2017 r.), pod wpływem słabszej koniunktury na światowym rynku mleka. Spadek cen mleka surowego oraz znaczący wzrost cen zbóż i pasz w 2018 r. spowodowały pogorszenie opłacalności produkcji mleka mierzonej wzajemnymi relacjami cen. Wpłynęło to na spadek średniorocznego poziomu targowiskowych cen jałówek 1-roczyńskich (o 2,0% do 2219 zł/szt.), przy niewielkim wzroście cen krów dojnych (o 0,4% do 3054 zł/szt.).

Według Komisji Europejskiej, w 2018 r. średni poziom cen skupu mleka w UE-28 obniżył się o 2,0% w porównaniu z 2017 r., do 34,14 EUR/100 kg, w tym w UE-15 o 2,2% do 34,57 EUR/100 kg, a w UE-13 o 0,8% do 31,53 EUR/100 kg. W Polsce średnioroczna cena mleka surowego spadła o 1,2% do 31,97 EUR/100 kg i nadal była niższa niż w UE-15 (o 7,5%), ale wyższa niż w UE-13 (o 1,4%)².

W grudniu 2018 r., pod wpływem spadku cen światowych, ceny zbytu prawie wszystkich krajowych produktów trwałych, które są głównym przedmiotem eksportu, były niższe niż w listopadzie. Wzrosły jedynie ceny OMP (o 3,0%), przy stabilnych cenach PMP. Ceny masła w blokach spadły o 4,8%, a masła konfekcjonowanego i z dodatkiem oleju odpowiednio o 2,4 i 3,6%. Ceny sera gouda obniżyły się o 1,2%, a sera morskiego o 0,2%, przy minimalnym wzroście cen sera edamskiego. Spośród przetworów świeżych najbardziej potaniała tłuste i półtłuste mleko świeże w opakowaniu kartonowym (o 1,3-2,0%) oraz mleko skondensowane i jogurt owocowy (po 1,0%). Wzrosły natomiast ceny tłustego i półtłustego mleka UHT oraz serków twarogowych (o 1,0-1,5%). Zmiany cen pozostałych przetworów świeżych wynosiły od -0,6 do +0,6%. W 2018 r. przeciętny poziom cen zbytu większości produktów mlecznych był wyższy niż w 2017 r. Przede wszystkim wzrosły ceny śmietany (o 8,9-11,2%) i jogurtu naturalnego (o 7,1%), z uwagi na duży popyt na rynku krajowym i unijnym. Średni poziom cen masła wzrósł

o 1,6-4,6%, o czym zadecydowały wyższe ceny w I półroczu, pod wpływem rosnących cen na rynku międzynarodowym. Znacznie niższe niż w 2017 r. były natomiast ceny OMP (o 19,7%), z powodu dużych zapasów tego półproduktu w krajach UE. Ceny serów dojrzewających spadły o 5,7-9,6%.

W handlu detalicznym ceny przetworów mlecznych (bez masła) w grudniu ub.r. spadły średnio o 0,1% w porównaniu z listopadem. Potaniała większość przetworów (o 0,1-0,6%), przy wzroście cen jogurtów o 1,0% oraz twarogów, mleka zagęszczonego i mleka w proszku o 0,1-0,2%. Ceny masła spadły o 2,1%.

W 2018 r. przeciętny poziom cen detalicznych przetworów mlecznych i masła był odpowiednio o 3,1 i 12,8% wyższy niż w 2017 r. Przetwory mleczne podrożały względem wszystkich pozostałych produktów białka zwierzęcego, z wyjątkiem jaj oraz mięsa kur, kogutów i kurcząt, natomiast masło wyraźnie podrożało względem pozostałych tłuszczów zwierzęcych, a także wobec tłuszczów roślinnych.

W okresie styczeń-listopad 2018 r., w porównaniu z analogicznym okresem 2017 r., zakłady przemysłu mleczarskiego zwiększyły produkcję znacznej części grup przetworów mlecznych, w następstwie wzrostu dostaw surowca mlecznego, zarówno krajowego (o 2,4%), jak i importowanego (o 8,1%). Wzrosła produkcja napojów mlecznych innych niż jogurty (o 9,1%), masła i tłuszczów mlecznych (o 5,1%), mleka zagęszczonego (o 4,7%), serów dojrzewających (o 4,3%), śmietany (o 3,0%) oraz twarogów (o 2,8%), co skutkowało zwiększeniem produkcji chudego mleka w proszku (o 13,0%) i suszonej serwatki (o 11,4%) oraz spadkiem produkcji pełnego mleka w proszku (o 12,8%). Ponadto zmniejszyła się produkcja serów topionych, pleśniowych i proszkowanych (o 2,9-3,0%) oraz mleka płynnego (o 1,1%). Nie zmieniła się tylko produkcja jogurtów.

Wzrost produkcji sprawił, że eksport artykułów mleczarskich w analizowanym okresie zwiększył się o 9,5% do 4,16 mld l w ekwiwalencie mleka surowego. Jego wartość wzrosła w mniejszym stopniu, bo o 2,5% do 2,09 mld EUR, z powodu niższych niż przed rokiem cen transakcyjnych większości produktów mlecznych. Zwiększył się również wolumen importu (o 7,2% do 1,72 mld l), przy nieznacznym spadku jego wartości (o 0,2% do 0,92 mld EUR). W rezultacie ilościowa nadwyżka eksportu nad importem zwiększyła się o 11,1% do 2,44 mld l w przeliczeniu na mleko surowe, a dodatnie saldo wymiany w ujęciu wartościowym poprawiło się o 4,6% do 1,17 mld EUR.

1. Dairy Economic Consulting, CLAL, www.clal.it (odczyt: 05.02.2019).
2. Obliczenia na podstawie *European Milk Market Observatory*, European Commission, <https://ec.europa.eu/agriculture> (odczyt: 05.02.2019).

Teresa Zdziarska

Tab. 1. Skup mleka surowego

Miesiące	Ilość mleka skupionego mln l	Cena skupu mleka	
		średnia (zł/100 l)	o standardowych parametrach (zł/100 kg)
2017 I-XII	11 312,9	139,05	.
2018 I-XII	11 590,3	134,11	.
2017 X	913,6	148,42	146,97
XI	872,0	151,24	151,40
XII	931,5	152,49	151,58
2018 I	960,1	142,12	141,67
II	883,0	135,24	137,26
III	984,0	134,20	136,38
IV	981,2	132,17	134,00
V	1 048,7	129,20	131,33
VI	1 002,6	128,52	130,77
VII	1 008,2	129,30	131,53
VIII	977,2	129,83	131,63
IX	935,4	132,77	135,85
X	938,7	137,15	140,12
XI	898,6	140,14	141,40
XII	959,6	140,10	142,50
Wskaźnik zmian w %			
<u>XII 2018</u> <u>XI 2018</u>	106,8	100,0	100,7
<u>XII 2018</u> <u>XII 2017</u>	103,0	91,9	94,0

Źródło: Dane GUS i ZSRIR-MRiRW.

Tab. 2. Produkcja wyrobów mlecznych^a (tys. ton i mln litrów)

Miesiące	Mleko przetworzone (mln l)	Mleko w proszku		Jogurt (mln l)	Śmietana (mln l)	Masło	Sery	
		chude	pełne				świeże	dojrzewające
2016 I-XII	3 143,2	153,9	35,3	378,2	343,8	202,5	441,0	321,2
2017 I-XII	3 239,2	145,2	34,4	359,7	367,1	209,9	451,0	330,8
2017 X	268,7	8,1	2,2	29,4	30,6	17,6	38,4	27,5
XI	250,8	8,9	1,9	27,5	27,6	17,3	39,1	27,9
XII	282,2	13,9	2,6	23,0	28,6	18,8	35,7	28,3
2018 I	273,9	14,1	3,1	29,9	30,6	21,1	38,3	28,0
II	248,7	12,9	3,2	27,6	28,3	19,5	37,6	27,0
III	273,9	14,3	3,1	31,9	33,1	19,4	44,2	29,0
IV	272,2	14,9	2,2	29,7	30,6	18,5	36,0	29,2
V	281,9	17,3	4,3	34,5	34,7	18,7	40,4	30,6
VI	255,5	16,8	2,2	33,1	35,5	17,8	36,3	27,8
VII	270,1	15,7	2,0	30,0	32,9	17,4	37,1	28,9
VIII	271,9	12,5	1,6	33,6	30,6	17,3	38,8	29,8
IX	263,6	10,8	1,9	26,8	31,5	16,3	36,9	27,6
X	261,0	9,8	2,3	30,3	31,7	17,7	41,0	29,1
XI	250,6	9,4	1,8	29,1	29,1	17,1	40,3	28,5
Wskaźnik zmian w % (liczony na podstawie danych o większym stopniu dokładności)								
<u>XI 2018</u> <u>X 2018</u>	96,0	96,3	78,5	96,1	91,8	96,4	98,4	97,9
<u>XI 2018</u> <u>XI 2017</u>	99,9	105,2	94,2	105,9	105,2	98,7	103,1	102,2

^a dane dotyczą przedsiębiorstw zatrudniających 50 i więcej pracowników

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Ceny producentów (z VAT) wybranych wyrobów mlecznych (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone 3-3,5% tł. (1 l)		Mleko w proszku (1 kg)		Masło świeże i chłodnicze do 85% tł. (1 kg)		Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (1 l)	Twaróg tłusty (1 kg)	Ser dojrzew. gouda (1 kg)
	w folii	UHT	chude	pełne	w blokach	konfekcjonowane				
2017 X	1,96	2,11	7,69	14,27	25,55	27,23	1,03	6,60	10,31	15,36
XI	1,96	2,11	7,47	13,84	23,88	25,87	1,05	6,59	10,31	14,96
XII	1,95	2,10	7,05	13,26	22,11	24,52	1,03	6,56	10,23	14,41
2018 I	1,94	2,09	6,58	12,99	18,73	21,32	1,04	6,52	10,22	13,48
II	1,94	2,07	6,45	12,56	19,09	20,98	1,02	6,45	10,27	13,55
III	1,94	2,05	6,22	12,58	19,89	22,00	1,03	6,45	10,26	13,37
IV	1,94	2,02	6,17	12,52	20,81	22,39	1,00	6,46	10,32	12,89
V	1,93	2,01	6,23	12,53	23,43	24,11	1,01	6,49	10,35	13,12
VI	1,93	2,01	6,43	12,65	24,53	25,70	0,99	6,63	10,36	13,41
VII	1,94	2,05	6,56	12,77	24,52	25,78	1,00	6,66	10,30	13,78
VIII	1,94	2,06	6,53	13,16	24,28	25,72	1,01	6,73	10,30	14,02
IX	1,95	2,06	6,59	13,41	24,37	26,00	1,00	6,76	10,31	14,43
X	1,96	2,07	6,73	13,44	22,77	24,80	1,00	6,86	10,35	14,51
XI	1,97	2,03	6,89	13,46	22,17	24,26	0,99	6,85	10,33	14,59
XII	1,97	2,05	7,10	13,46	21,10	23,67	0,98	6,81	10,29	14,41
Wskaźnik zmian w %										
XII 2018 XI 2018	100,0	101,0	103,0	100,0	95,2	97,6	99,0	99,4	99,6	98,8
XII 2018 XII 2017	101,0	97,6	100,7	101,5	95,4	96,5	95,1	103,8	100,6	100,0

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.
Tab. 4. Ceny detaliczne wybranych wyrobów mlecznych (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone 3,2-3,5% tł. (1 l)		Mleko w proszku „Bebiko 2” (350 g)	Mleko zagęszcz., niesłodz. (400 g)	Masło Ekstra konfekcj. (200 g)	Kefir (400 g)	Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (200 g)	Twaróg tłusty (1 kg)	Ser dojrzew. gouda (1 kg)
	paster.	UHT								
2017 X	2,60	2,80	16,36	3,45	7,08	2,05	1,28	1,81	14,04	21,38
XI	2,63	2,77	16,14	3,52	7,00	2,08	1,31	1,83	14,17	21,49
XII	2,64	2,78	16,22	3,52	6,75	2,08	1,33	1,83	14,08	21,52
2018 I	2,65	2,78	16,22	3,52	6,35	1,98	1,33	1,82	14,20	21,21
II	2,62	2,77	16,31	3,54	5,95	1,97	1,35	1,81	14,01	20,75
III	2,61	2,76	16,43	3,53	5,91	1,99	1,35	1,82	14,06	20,69
IV	2,63	2,75	16,33	3,49	5,91	1,99	1,35	1,81	14,10	20,65
V	2,64	2,75	16,59	3,51	5,99	1,97	1,35	1,82	14,11	20,48
VI	2,63	2,74	16,66	3,53	6,47	1,97	1,34	1,82	14,07	20,42
VII	2,65	2,74	16,63	3,55	6,64	1,97	1,36	1,83	14,04	20,39
VIII	2,64	2,72	16,48	3,54	6,66	1,98	1,35	1,85	14,07	20,22
IX	2,66	2,72	16,45	3,57	6,63	1,99	1,34	1,85	14,23	20,51
X	2,64	2,73	16,38	3,52	6,68	2,02	1,33	1,84	14,09	21,02
XI	2,65	2,71	16,67	3,54	6,60	2,04	1,34	1,85	14,08	20,95
XII	2,63	2,71	16,55	3,55	6,54	2,03	1,36	1,83	14,00	20,99
Wskaźnik zmian w %										
XII 2018 XI 2018	99,2	100,0	99,3	100,3	99,1	99,5	101,5	98,9	99,4	100,2
XII 2018 XII 2017	99,6	97,5	102,0	100,9	96,9	97,6	102,3	100,0	99,4	97,5

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport i import produktów mlecznych (tys. ton)

Miesiące	Eksport						Import					
	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	serwatka	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	serwatka
2016 I-XII	107,9	234,8	45,2	607,1	92,6	222,3	116,6	88,4	16,7	254,0	63,3	61,1
2017 I-XII	125,0	246,4	61,2	662,2	99,3	218,2	98,5	95,1	20,7	205,8	73,0	89,7
2017 X	8,3	20,0	5,0	54,7	8,0	18,0	6,1	8,9	1,8	15,1	6,2	4,5
XI	9,4	20,2	4,6	52,4	7,8	18,0	8,5	9,2	2,1	19,5	6,8	3,7
XII	7,4	18,2	3,8	52,8	6,4	15,9	12,1	8,1	1,8	13,7	4,9	4,4
2018 I	11,2	21,6	7,5	56,8	8,2	20,9	8,4	8,2	1,4	14,2	6,3	7,9
II	9,3	19,9	7,3	49,0	7,9	18,1	8,7	6,3	1,4	20,9	5,8	6,0
III	13,0	23,6	6,8	56,8	8,5	16,7	10,1	8,3	2,3	18,9	6,8	9,3
IV	15,4	21,8	6,4	57,7	8,2	18,8	10,1	7,2	2,0	18,6	6,0	9,0
V	11,9	23,8	5,9	54,8	9,5	19,8	10,7	7,3	2,0	20,7	6,8	9,0
VI	17,3	22,1	5,1	57,6	9,3	20,5	7,8	7,7	2,0	20,6	6,5	10,0
VII	19,1	23,0	5,4	58,2	10,0	18,3	8,5	8,1	1,7	18,4	5,6	8,2
VIII	15,0	21,6	5,6	55,5	10,0	18,5	7,7	8,1	2,0	22,7	6,5	8,4
IX	12,1	21,3	4,5	54,8	8,7	16,5	7,0	7,6	1,5	19,5	5,6	8,4
X	15,2	22,6	4,9	61,3	9,3	17,4	5,9	8,8	1,5	17,4	6,1	4,4
XI	11,7	20,2	4,7	61,1	8,4	16,6	6,5	7,8	1,4	15,9	6,3	8,0
Wskaźnik zmian w % (liczony na podstawie danych o większym stopniu dokładności)												
<u>XI 2018</u> X 2018	77,1	89,5	96,3	99,6	90,4	95,3	108,7	88,7	90,1	91,3	103,8	182,5
<u>XI 2018</u> XI 2017	124,3	100,1	101,8	116,6	107,0	92,0	76,1	84,6	65,9	81,5	93,5	217,8

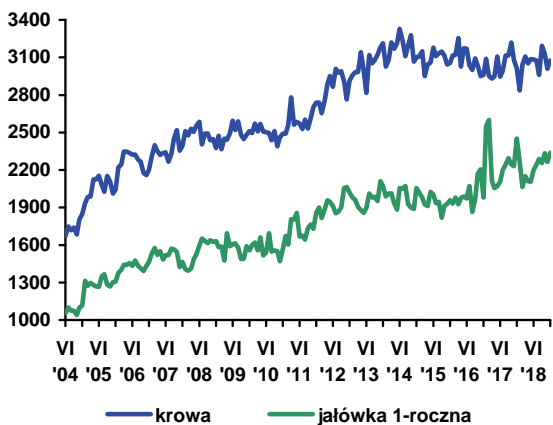
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie wstępnych danych MF.

Tab. 6. Ceny w eksporcie i imporcie produktów mlecznych (EUR/t)

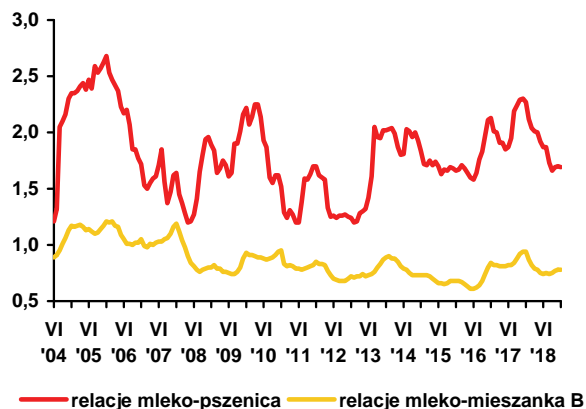
Miesiące	Eksport						Import					
	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	serwatka	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	serwatka
2016 I-XII	1 755	2 663	2 901	461	1 110	675	1 992	3 252	3 698	504	1 148	491
2017 I-XII	2 020	3 031	4 666	620	1 205	997	1 637	3 506	5 352	787	1 144	548
2017 X	1 908	3 162	5 561	664	1 224	910	2 013	3 471	8 890	936	1 167	759
XI	1 500	3 057	4 992	641	1 231	844	1 792	3 502	5 750	892	1 167	845
XII	1 739	2 990	4 671	590	1 224	722	1 275	3 305	5 701	798	1 173	691
2018 I	1 378	2 917	4 045	545	1 249	797	1 146	3 359	5 568	906	1 105	484
II	1 596	2 929	4 196	542	1 287	780	1 252	3 517	5 017	621	1 106	558
III	1 547	2 980	4 460	593	1 299	787	1 482	3 539	4 951	647	1 145	485
IV	1 519	2 903	4 553	569	1 228	744	1 185	3 692	5 135	635	1 091	479
V	1 612	3 000	5 128	625	1 199	819	1 220	3 730	5 271	715	1 152	482
VI	1 598	2 993	5 294	634	1 160	841	1 443	3 605	5 608	794	1 074	447
VII	1 596	3 020	5 188	625	1 165	832	1 514	3 598	6 008	685	1 077	411
VIII	1 549	3 043	5 168	544	1 176	847	1 650	3 590	5 722	751	1 112	427
IX	1 609	3 072	5 123	672	1 223	931	2 137	3 653	5 939	665	1 116	429
X	1 607	3 080	4 801	564	1 205	868	2 126	3 624	5 761	747	1 157	656
XI	2 461	3 171	4 718	551	1 244	875	1 752	3 813	5 619	885	1 105	308
Wskaźnik zmian w % (liczony na podstawie danych o większym stopniu dokładności)												
<u>XI 2018</u> X 2018	153,1	103,0	98,3	97,7	103,2	100,8	82,4	105,2	97,5	118,5	95,5	47,0
<u>XI 2018</u> XI 2017	164,1	103,7	94,5	86,0	101,1	103,7	97,8	108,9	97,7	99,2	94,7	36,4

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie wstępnych danych MF.

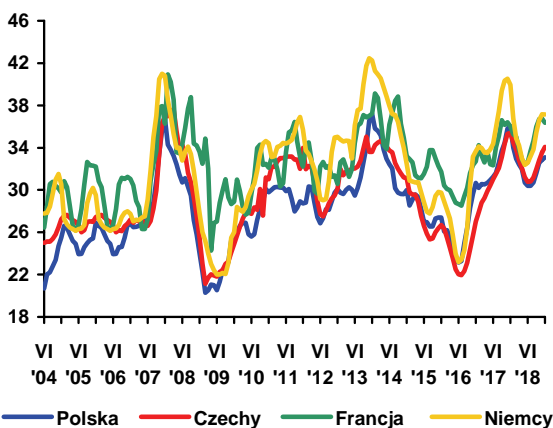
Rys. 1. Przeciętne ceny targowiskowe (zł/szt.)

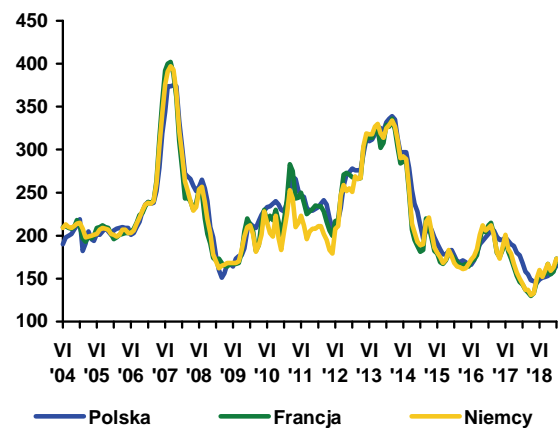
Rys. 2. Ceny mleka wyrażone w kg pszenicy oraz mieszanki B

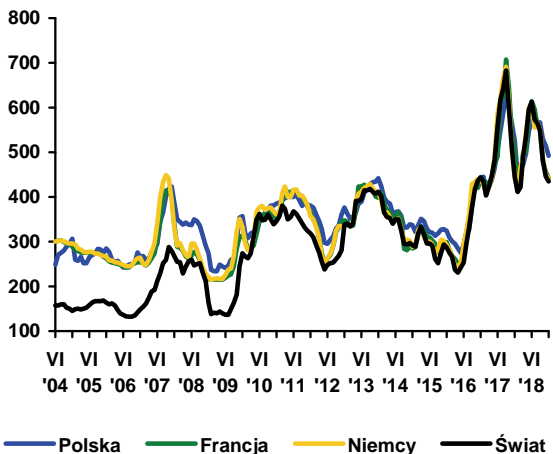
Rys. 3. Ceny skupu mleka surowego (EUR/100 kg)

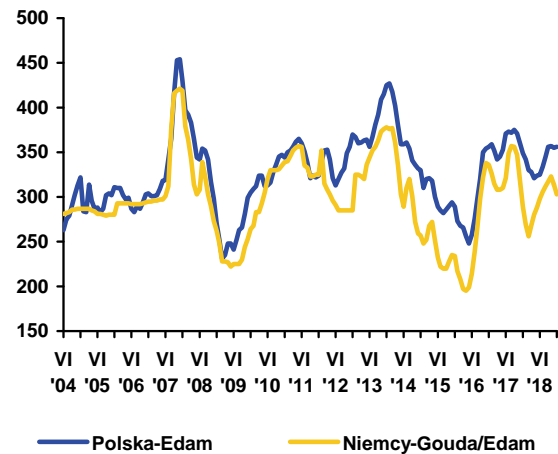
Rys. 4. Ceny zbytu mleka odtuszczonego w proszku (EUR/100 kg)

Rys. 5. Ceny zbytu masła w blokach (EUR/100 kg)

Rys. 6. Ceny zbytu serów dojrzewających (EUR/100 kg)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS, ZSRIR, Komisji Europejskiej, Dairy Markets i Dairy Economic Consulting CLAL.

**Dorota
Pasińska**

W 2018 r. skupiono 634,8 tys. t bydła (wagi żywej), tj. o 4,1% mniej niż w roku poprzednim, a przedsiębiorstwa przemysłu mięsnego zatrudniające 50 i więcej pracowników wytworzyły 194 tys. t wołowiny (spadek o 4,8%). Średnia cena skupu bydła wyniosła w tym okresie 6,60 zł/kg i była o 4,4% wyższa niż przed rokiem, a w grudniu 2018 r. – 6,54 zł/kg (spadek o 2,1% w porównaniu z grudniem 2017 r.). W grudniu 2018 r. cena skupu młodego bydła wyniosła 6,78 zł/kg i była o 0,4% wyższa niż przed miesiącem, a o 1,7% niższa niż w grudniu 2017 r. Optymalność produkcji (mierzona relacją cen żywicz: mieszanka B2 dla opasów) w pierwszych dwóch

miesiącach 2018 r. była korzystniejsza niż w analogicznych okresach roku poprzedniego, w marcu br. była niższa niż przed rokiem, a w okresie kwiecień-maj 2018 r. była podobna do tej w analogicznych okresach roku poprzedniego, natomiast w okresie czerwiec-grudzień 2018 r. pogorszyła się.

Utrzymuje się regionalne zróżnicowanie cen skupu bydła oraz cen sprzedaży ćwierci z byków do lat dwóch i krów. W trzecim tygodniu stycznia 2019 r., tak jak dotychczas, najniższe ceny skupu notowano w regionie północnym (5,86 zł/kg), a najwyższe w regionie południowym (6,73 zł/kg). Ćwierci z krów i byków były najtańsze w regionie centralnym i wynosiły odpowiednio 10 934 i 13 636 zł/t, natomiast ceny ćwierci z byków do dwóch lat i krów były najwyższe w regionie północnym i wynosiły odpowiednio 14 152 i 11 170 zł/t.

Przeciętne ceny tusz w Polsce są niższe niż ich średnia cena w UE. W okresie 14.01-20.01.2019 r. przeciętna cena tusz kategorii A/C/Z¹ klasy R3² była w Polsce o ok. 12% niższa niż średnio w UE (375,22 EUR/dt) i wyniosła 330,87 EUR/dt. Tusze kategorii A/C/Z klasy R3 były droższe niż w Polsce również u naszych głównych odbiorców mięsa wołowego tj. we Włoszech (o 19%), Niemczech (o 13%), Hiszpanii (o 14%), Holandii (o 7%) i Francji (o 5%).

W 2018 r. mięso wołowe zdrożało w detalu średnio o 2,9%, a cielęce o 2,6% (w porównaniu z 2017 r.), natomiast w grudniu 2018 r. w relacji do grudnia 2017 r. skala wzrostu była mniejsza i wyniosła odpowiednio 1,4 i 2,3%. Ceny detaliczne różnych rodzajów mięsa wołowego zmieniły się nieznacznie. W grudniu 2018 r. w porównaniu z grudniem 2017 r. spośród asortymentów monitorowanych przez GUS zdrożały: szponder (mięso wołowe z kością) z 19,49 do 20,15 zł/kg, rostbef i antrykot z 27,98 do 28,50 zł/kg, mięso cielęce z kością z 29,31 do 29,71 zł/kg, mięso cielęce bez kości z 48,29 do 49,89 zł/kg i mięso wołowe bez kości z udźca z 33,63 do 33,79 zł/kg.

W grudniu 2018 r. pogłowiu bydła ogółem w porównaniu z grudniem 2017 r. wzrosło o 2,4% do 6,2 mln szt., co było wypadkową zwiększenia pogłowia młodego bydła w wieku 1-2 lat (o 3,8% do 1,7 mln szt.), bydła w wieku powyżej 2 lat (o 3,3% do 2,7 mln szt.) (w tym krów o 3,3% do 2,4 mln szt.) oraz zmniejszenia pogłowia cieląt o 0,2% do 1,7 mln szt. Wystąpiły niewielkie zmiany w strukturze stada, udział cieląt spadł o 0,7 pkt. proc. do 27,6%, udział młodego bydła wzrósł o 0,4 pkt. proc. do 28,0%, a udział bydła w wieku powyżej 2 lat zwiększył się o 0,4 pkt. proc. do 44,4% (w tym krów o 0,3 pkt. proc. do 39,1%).

Liczba ubitych sztuk bydła wzrosła w okresie styczeń-listopad 2018 r. o 1,7% (do 1811,0 tys. szt.), na co złożyło się zwiększenie ubojów byków o 2,2%, krów o 1,5%, jałówek o 2,6% oraz spadek ubojów cieląt o 8,5%. Podobnie jak przed rokiem największy udział wśród ubitych sztuk bydła miały byki (49,9%), a następnie krowy (ok. 31,0%), choć udział tych ostatnich spadł o 0,1 pkt. proc. Większy udział w ubojach miały byki (wzrost o 0,3 pkt. proc.) i jałówki (o 1 pkt. proc. do 16,1%), a mniejszy cielęta (spadek o 0,3 pkt. proc. do 3,0%).

W ubiegłym roku uwarunkowania handlu zagranicznego produktami wołowymi były lepsze niż w 2017 r., pod wpływem wzrostu cen eksportowych. Eksport żywca wołowego, mięsa, podrobów oraz przetworów wołowych w okresie styczeń-listopad 2018 r. był niższy o 2,5% (do ok. 425 tys. t), a wartościowo o 6,2% wyższy w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego. Spadek wolumenu wywozu był wynikiem zmniejszenia eksportu bydła o 17,3%, mięsa mrożonego o 13,4%, mięsa i podrobów wędzonych o 0,4% oraz zwiększenia wywozu mięsa schłodzonego o 0,2%, podrobów wołowych o 4,5% i przetworów o 9,9%. W br. uwarunkowania polskiego eksportu produktami mogą być trudniejsze niż w roku poprzednim. Import żywca wołowego, mięsa, podrobów oraz przetworów wołowych w okresie styczeń-listopad 2018 r. został zwiększony o 3,3% do ok. 69 tys. t.

1. A – tusze niekastrowanego młodego bydła w wieku 12 do poniżej 24 miesięcy, C – tusze wykastrowanego bydła męskiego w wieku powyżej 12 miesięcy, Z – tusze młodego bydła w wieku od 8 do poniżej 12 miesięcy.

2. U, R, O – klasy uformowania tuszy, U – tusza bardzo dobra o profilach zasadniczo wypukłych i bardzo dobrze rozwiniętych mięśniach, R – tusza dobra o kształtach prostych na całej długości i dobrze rozwiniętych mięśniach, O – tusza dostateczna o profilu na ogół prostym do wklęsłych i przeciętnie wykształconych mięśniach, 3 – ilość tłuszczu na tuszy oraz w jamie piersiowej, klasa ta charakteryzuje się średnim odtuszczeniem, poza udźcem i łopatką prawie wszędzie mięśnie pokryte tłuszczem, niewielkie złoży tłuszczu w jamie klatki piersiowej.

Tab. 1. Skup, eksport i import produktów wołowych (w tys. ton)

Wyszczególnienie		Skup żywca wołowego w wadze żywej ^a	Eksport produktów wołowych w tys. ton			Import produktów wołowych w tys. ton		
			ogółem	żywiec	mięso świeże, schłodzone i mrożone	ogółem	żywiec	mięso świeże, schłodzone i mrożone
2017	IX	39,4	44,5	1,1	38,9	6,3	3,8	1,8
	X	38,1	43,1	1,0	37,6	6,6	3,9	2,1
	XI	36,6	38,9	1,1	33,4	7,5	4,0	2,7
	XII	31,8	37,2	1,1	31,7	6,6	3,7	2,3
2018	I	33,0	34,9	0,9	29,4	7,5	4,4	2,4
	II	35,8	35,2	0,8	30,2	6,1	3,6	1,5
	III	40,5	42,5	0,8	37,3	6,1	3,6	1,6
	IV	33,7	38,2	0,8	33,0	5,9	3,5	1,9
	V	35,7	41,7	1,0	35,7	5,5	3,4	1,3
	VI	37,9	43,7	1,0	37,9	4,7	2,7	1,5
	VII	36,0	41,0	1,0	35,2	4,7	2,7	1,5
	VIII	36,2	37,5	1,1	31,5	5,9	3,1	2,0
	IX	32,7	37,5	0,9	32,0	6,0	3,6	1,8
	X	37,3	37,7	1,0	31,6	8,3	5,0	2,5
	XI	34,2	35,0	0,9	28,9	8,1	4,5	2,8
	XII	29,6	x	x	x	x	x	x
w % skupu	sprzed roku	93,1	x	x	x	x	x	x
	sprzed m-ca	86,5	x	x	x	x	x	x

^a dane za okresy miesięczne dotyczące skupu produktów rolnych dotyczą danych meldunkowych o ilości skupu realizowanego przez osoby prawne i samodzielne jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej

Źródło: Na podstawie danych MF, skup na podstawie Biuletynu Statystycznego GUS.

Tab. 2. Cena skupu, zbytu i cena detaliczna wołowiny

Wyszczególnienie		Cena skupu żywca wołowego w zł/kg	Cena skupu cieląt w zł/kg żywca	Cena zbytu mięsa wołowego z kością Rostbef w zł/kg	Cena detaliczna mięsa wołowego z kością ^a w zł/kg	Relacje ceny zbytu wołowiny z kością do ceny żywca wołowego	Relacje ceny detalicznej wołowiny z kością do ceny żywca wołowego
2017	X	6,44	6,74	25,55	27,59	3,97	4,28
	XI	6,52	9,66	25,59	27,71	3,92	4,25
	XII	6,68	10,60	25,70	27,98	3,85	4,19
2018	I	6,58	10,04	25,57	28,15	3,89	4,28
	II	6,47	9,60	25,59	28,21	3,96	4,36
	III	6,34	9,86	25,70	28,30	4,05	4,46
	IV	6,58	9,55	25,71	28,34	3,91	4,31
	V	6,63	9,74	25,73	28,20	3,88	4,25
	VI	6,49	9,33	25,75	28,46	3,97	4,39
	VII	6,42	9,36	25,79	28,48	4,02	4,44
	VIII	6,52	9,16	25,80	28,54	3,96	4,38
	IX	6,48	9,31	25,82	28,54	3,98	4,40
	X	6,51	9,38	25,91	28,44	3,98	4,37
	XI	6,50	9,90	25,99	28,56	4,00	4,39
	XII	6,54	x	26,09	28,50	3,99	4,36
w % ceny	sprzed roku	97,9	x	x	x	x	x
	sprzed m-ca	100,6	x	x	x	x	x

^a obejmuje średnie ceny detaliczne antrykotu i rostbefu

Źródło: Na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Ceny zakupu bydła rzeźnego w ubojniach, ceny targowiskowe cieląt i ceny zbytu wołowiny

Wyszczególnienie	IV 2018	V 2018	VI 2018	VII 2018	VIII 2018	IX 2018	X 2018	XI 2018	XII 2018	I 2019
	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca
Cena zakupu bydła rzeźnego w ubojniach (zł/kg wagi żywej):										
Bydło ogółem	6,86	6,85	6,89	6,70	6,76	6,72	6,77	6,68	6,63	6,66
Byki (12-24 miesiące)	7,50	7,38	7,42	7,33	7,47	7,39	7,52	7,40	7,32	7,36
Krowy	5,50	5,74	5,74	5,57	5,49	5,53	5,54	5,39	5,26	5,27
Średnia cena targowiskowa cieląt 60-100 kg (zł/kg wagi żywej)	13,60	12,41	13,49	14,17	-	13,70	14,09	12,88	13,58	13,83
Cena sprzedaży w zakładach mięsnych (zł/tonę):										
ćwierci z byków do 2 lat	13710	13862	13768	13540	13755	13561	13743	13733	13529	13784
ćwierci z krów rzeźnych	11829	11526	11933	11203	11128	10777	11099	10853	10896	10980
Średnia cena rynkowa (EUR/100 kg) tuszy od młodego bydła:										
UE	384,09	378,51	378,74	371,12	369,75	373,28	374,54	376,25	375,18	375,22
Polska	340,58	330,84	332,68	326,75	334,57	328,95	336,63	332,19	328,67	330,87

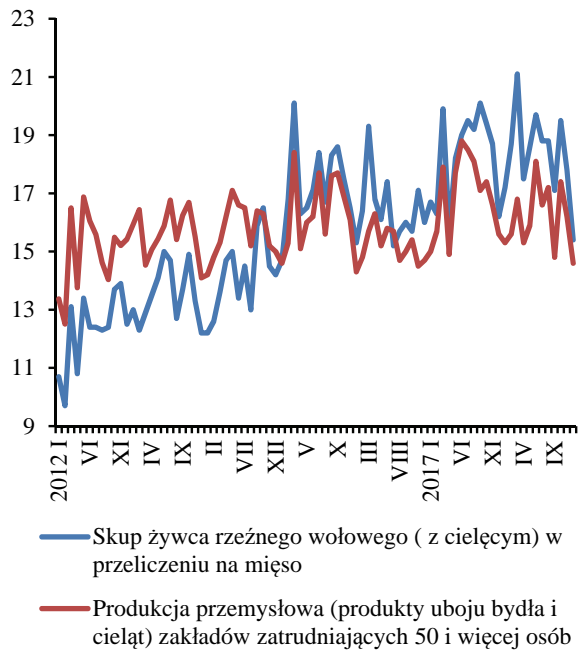
Źródło: Na podstawie tygodniowych informacji Departamentu Rynków Rolnych MRiRW, danych KE.

Tab. 4. Ceny tusz kategorii A/C/Z klasy R3 w wybranych krajach UE (w EUR/100 kg)

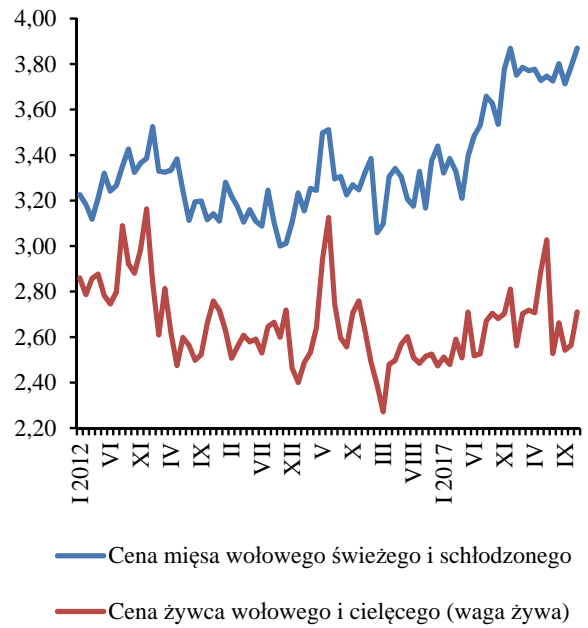
Wyszczególnienie		Niemcy	Irlandia	Hiszpania	Francja	Włochy	Polska	Wielka Brytania	EU
2017	X	394,43	369,25	391,68	352,85	419,65	336,90	422,08	383,63
	XI	405,12	373,78	394,29	356,35	423,43	346,04	423,49	387,44
	XII	410,69	391,30	398,03	356,56	427,48	346,56	425,05	390,64
2018	I	403,41	395,01	397,39	352,52	426,89	347,11	420,12	389,26
	II	396,22	388,17	397,63	347,47	422,62	345,79	414,09	385,78
	III	398,55	392,64	395,43	347,80	417,26	338,53	416,05	386,07
	IV	391,42	398,35	394,28	342,79	403,32	338,87	427,07	383,45
	V	375,02	411,13	393,88	337,49	389,70	333,10	429,49	378,75
	VI	373,90	413,19	392,64	336,78	386,41	330,29	432,46	378,03
	VII	366,62	392,30	387,32	338,45	383,38	325,06	423,44	372,04
	VIII	363,24	385,20	384,68	338,50	385,80	334,26	413,76	370,32
	IX	373,04	384,80	381,89	337,65	381,98	335,76	418,74	373,51
	X	380,10	372,22	382,14	340,21	391,47	305,35	425,04	374,19
	XI	386,28	368,19	385,01	341,24	403,72	331,44	421,22	375,68

Źródło: Dane KE.

Rys. 1. Produkcja przemysłowa i skup żywca wołowego i cielęcego w m-cach I 2012 – XII 2018 r. (w tys. ton)

Rys. 2. Ceny uzyskiwane w eksporcie mięsa wołowego świeżego i schłodzonego oraz żywca wołowego i cielęcego w m-cach I 2012 – XI 2018 r. (w EUR/kg)

Źródło: Opracowanie na podstawie danych GUS, MF.

**Danuta
Zawadzka**

W grudniu 2018 r. pogłowię trzody w Polsce wyniosło 11 028 tys. sztuk i było mniejsze niż w grudniu 2017 r. o 880 tys. sztuk (o 7,4%). Pogłowię prosiąt zmniejszyło się w skali roku o 16,3%, a warchlaków 8,0%. Pogłowię trzody na chów o wadze 50 kg i więcej zmniejszyło się o 18,0%, w tym loch prośnych o 18,7%. Pogłowię trzody na ubój o wadze 50 kg i więcej wzrosło o 0,2%. Bardzo wysokie stopy spadku pogłowia wszystkich kategorii wiekowych (poza tucznikami) sygnalizuje, że w czerwcu spadek pogłowia trzody może być jeszcze większy.

Spadek pogłowia trzody jest następstwem trwającej od początku II półrocza 2017 r. spadkowej tendencji cen trzody. Początkowo roczny spadek cen był relatywnie mały, ale wraz z upływem czasu sukcesywnie nasilał się. W III kwartale 2017 r. ceny trzody były niższe niż rok wcześniej o ok. 1%, a w IV kwartale o 6%, w tym w grudniu o 9%. Z początkiem 2018 r. nastąpiło dalsze pogłębienie spadku cen. W I półroczu 2018 r. cena trzody wyniosła 4,49 zł/kg i była o 14% niższa niż rok wcześniej. W II półroczu wyniosła ona 4,50 zł/kg i była o 10% niższa niż rok wcześniej, w tym w grudniu (4,19 zł/kg) o 8%. W styczniu 2019 r. cena trzody wyniosła 4,09 zł/kg i była o 4% niższa niż w styczniu 2018 r.

Spadkowi cen trzody towarzyszy wzrost cen zbóż i pasz, zawężający relacje wyrażające opłacalność chowu. W I półroczu 2018 r. relacja cen trzody do targowiskowych cen żyta zawężała się z 1:8,5 w I półroczu 2017 r. do 1:6,9, a więc o 19%, a relacja cen trzoda:jęczmień z 1:7,2 do 1:5,9 (o 18%). Pogorszyły się także relacje cen trzody do cen pasz przemysłowych. Relacja cen trzody do cen mieszanki dla tuczników (II faza tuczu) zawężała się z 1:3,8 w I półroczu 2017 r. do 1:3,2 (o 16%), a relacja cen trzody do cen koncentratu dla tuczników z 1:2,1 do 1:1,8 (o 14%). Po żniwach sytuacja ta stała się jeszcze gorsza. W II półroczu 2018 r. relacja cen trzoda:żyto wyniosła 1:6,5, a trzoda jęczmień 1:5,7, w tym w IV kwartale odpowiednio 1:6,0 i 1:5,2. W II półroczu 2018 podstawowe relacje cen były węższe niż rok wcześniej o 16% (trzoda:żyto) i o 18% (trzoda jęczmień). Zawężenie tych relacji wskazuje na wzrost kosztów produkcji. Tak wąskie relacje cen ostatnio miały miejsce na przełomie 2010 i 2011 r.

Ważnym składnikiem kosztów produkcji są też ceny prosiąt. Zazwyczaj ceny prosiąt obniżają się wraz ze spadkiem cen trzody chlewnej. Tym razem sytuacja była odmienna. Przez 10 miesięcy (w II półroczu 2017 r. oraz w okresie I-IV 2018 r.) spadkowi cen trzody nie towarzyszył równoległy spadek cen prosiąt, a wprost przeciwnie – ich wzrost. W 2018 r. na zakup jednego prosięcia należało wydatkować ekwiwalent 40,5 kg tuczniaka. Poziom ten był rekordowo wysoki. W 2017 r. jedno prosię było ekwiwalentem 36 kg tuczniaka, a w 2016 r. 33 kg, a więc ilości mniejszej odpowiednio o 11% i 23%. Wzrost tej relacji wyraża wzrost kosztów produkcji związanych z zakupem prosięcia.

Przyczyną wzrostu cen prosiąt jest z jednej strony import prosiąt, z drugiej zaś mała ich podaż na polskim rynku. Import prosiąt rozpoczął się w 2004 r. i od tej pory systematycznie rośnie. Początkowo polskie prosięta były konkurencyjne cenowo wobec prosiąt z Danii, Holandii czy Niemiec. W 2006 r. przeciętna cena polskich prosiąt wyrażona w euro była o 35% niższa od przeciętnej ceny unijnej. W następnych latach była ona niższa o 10-25%. W 2018 r. po raz pierwszy cena prosiąt w Polsce przewyższyła cenę w UE-28 o prawie 2%. W okresie I-XI 2018 r. import prosiąt był o ok. 15% większy niż w analogicznym okresie 2017 r.

Charakterystyczną cechą pogłowia trzody jest jego wahlność, wynikająca z opłacalności chowu. Niezadowalające warunki chowu wpływają zawsze na redukcję pogłowia i produkcji trzody oraz późniejszy wzrost cen, tak jak dobre warunki na zwiększenie pogłowia i produkcji oraz następujący po nim spadek cen. Aktualna sytuacja jest więc z jednej strony efektem dobrych warunków chowu które miały miejsce od połowy 2016 r. do połowy 2017 r. z drugiej strony stanowią podstawą spadku pogłowia trzody. Z napływających danych wynika, że powoli ma to już miejsce nie tylko w Polsce. W listopadzie 2018 r. pogłowię trzody w Niemczech było mniejsze o 4% niż rok wcześniej. Powinno to skutkować w najbliższym czasie wzrostem cen.

Tab. 1. Skup trzody i handel zagraniczny wieprzowiną

Lata i miesiące	Skup trzody ^a		Eksport mięsa, podrobów i przetworów ^{c,d}		Import mięsa, podrobów i przetworów ^{c,d}		Saldo handlu zagranicznego tys. ton	
	tys. ton	wskaźniki zmian ^b	tys. ton	wskaźniki zmian ^b	tys. ton	wskaźniki zmian ^b		
2017	I	122,9	97,1	63,2	107,3	54,4	103,0	8,8
	II	119,0	94,0	67,8	102,9	52,0	96,5	15,8
	III	137,8	104,7	78,1	123,6	65,3	96,8	12,2
	IV	120,8	100,6	64,2	95,8	55,8	99,3	8,4
	V	125,0	102,1	70,7	106,3	62,1	108,8	8,5
	VI	115,9	97,2	68,3	96,1	59,4	112,7	9,1
	VII	129,0	115,9	66,1	115,2	58,0	106,2	8,1
	VIII	139,4	111,5	71,5	108,8	62,9	102,1	9,5
	IX	133,1	107,8	74,0	105,1	43,3	74,7	10,8
	X	146,7	113,1	78,1	114,5	65,6	98,8	13,8
	XI	147,5	112,1	75,9	114,3	67,7	111,9	7,7
	XII	135,1	100,2	70,6	114,4	64,2	110,9	6,4
2018	I	144,9	117,9	78,2	123,7	66,6	122,4	11,6
	II	123,7	104,0	70,8	104,4	64,4	123,8	6,4
	III	153,0	111,0	81,2	104,0	75,2	115,0	6,0
	IV	134,4	111,3	71,0	110,6	60,6	108,6	10,4
	V	135,3	108,2	71,8	101,6	61,2	98,6	10,6
	VI	132,6	114,4	72,1	105,6	63,1	106,2	9,0
	VII	132,2	102,2	72,8	110,1	64,7	111,6	8,1
	VIII	119,3	85,6	73,4	102,7	71,6	113,8	1,8
	IX	126,9	95,4	79,5	107,4	66,9	151,0	12,6
	X	149,0	101,5	87,6	112,2	75,5	115,1	12,1
	XI	144,9	98,2	84,7	111,6	66,4	98,1	18,3
	XII	159,4	118,0	x	x	x	x	x

^a miesięczny skup nie jest pełny, gdyż nie obejmuje skupu realizowanego przez małe jednostki, w przeciwieństwie do okresów rocznych i półrocznych, ^b analogiczny okres poprzedniego roku = 100, ^c w wadze produktu, ^d dane miesięczne eksportu i importu nie są pełne, gdyż nie obejmują żywych zwierząt, niektórych przetworów i podrobów.

Źródło: Dane GUS, MF i przeliczenia własne.

Tab. 2. Ceny żywca wieprzowego, mieszanki dla tuczników (II faza tuczu), koncentratu i prosiąt

Lata i miesiące	Cena skupu trzody w zł/kg wagi żywej	Relacje cen trzody do targowiskowych cen:		Cena mieszanki (II faza tuczu) w zł/dt	Relacja cen trzoda: mieszanka	Cena koncentratu w zł/dt	Relacja cen trzoda: koncentrat	Cena prosiąt w zł/szt.		
		żyta	jęczmienia							
2017	IV	5,39	8,8	7,5	137,85	3,9	252,69	2,1	182	
	V	5,53	8,7	7,5	137,04	4,0	252,29	2,2	188	
	VI	5,61	8,7	7,5	137,43	4,1	252,23	2,2	188	
	VII	5,28	8,0	7,0	137,78	3,8	252,37	2,1	193	
	VIII	5,29	8,2	7,2	137,94	3,8	252,48	2,1	197	
	IX	5,28	8,2	7,3	139,14	3,8	251,45	2,1	189	
	X	4,84	7,5	6,7	137,02	3,5	251,04	1,9	188	
	XI	4,65	7,2	6,3	138,37	3,4	250,80	1,9	187	
	XII	4,56	7,0	6,1	138,80	3,3	250,24	1,8	183	
	2018	I	4,26	6,5	5,7	139,02	3,1	251,53	1,7	194
		II	4,43	6,8	5,9	139,47	3,2	251,48	1,8	186
		III	4,63	7,1	6,1	139,63	3,3	252,47	1,8	185
IV		4,51	6,9	5,8	139,10	3,2	252,98	1,8	188	
V		4,44	6,8	5,9	139,41	3,2	253,93	1,7	181	
VI		4,64	7,3	6,2	141,64	3,3	254,70	1,8	181	
VII		4,68	7,2	6,2	141,81	3,3	255,54	1,8	183	
VIII		4,81	7,3	6,3	140,35	3,4	255,73	1,9	187	
IX		4,69	6,7	5,9	145,17	3,2	256,83	1,8	176	
X		4,40	6,2	5,5	145,68	3,0	256,64	1,7	172	
XI		4,22	5,9	5,1	147,71	2,9	257,74	1,6	181	
XII		4,19	5,9	5,0	148,34	2,8	257,80	1,6	169	

Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne.

Tab. 3. Ceny producenta, zbytu i ceny detaliczne wieprzowiny w Polsce (w zł/kg)

Lata i miesiące	Cena skupu za wagę poubojową schłodzoną	Ceny zbytu			Ceny detaliczne			Cena detaliczna w % cen zbytu		
		schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej
2017 I	6,43	13,13	20,32	12,62	x	25,01	x	x	123,0	x
II	6,33	12,99	20,34	12,67	x	25,16	x	x	123,7	x
III	6,40	13,05	20,39	12,72	x	24,97	x	x	122,5	x
IV	7,05	13,44	20,47	12,90	x	25,12	x	x	122,7	x
V	7,23	13,68	20,65	13,11	x	25,25	x	x	122,3	x
VI	7,33	13,74	20,79	13,29	x	25,41	x	x	122,2	x
VII	6,90	13,70	20,79	13,39	x	25,60	x	x	123,1	x
VIII	6,91	13,66	20,81	13,44	x	25,75	x	x	123,7	x
IX	6,90	13,60	20,90	13,50	x	25,93	x	x	124,1	x
X	6,32	13,44	20,91	13,47	x	26,15	x	x	125,1	x
XI	6,07	13,30	20,84	13,46	x	26,15	x	x	125,5	x
XII	5,95	13,34	20,88	13,56	x	26,26	x	x	125,8	x
2018 I	5,55	13,02	20,71	13,47	x	26,35	x	x	127,2	x
II	5,78	12,94	20,60	13,42	x	26,41	x	x	128,0	x
III	6,04	13,06	20,65	13,44	x	26,29	x	x	127,3	x
IV	5,88	12,97	20,59	13,44	x	26,42	x	x	128,3	x
V	5,79	12,96	20,59	13,44	x	26,56	x	x	129,0	x
VI	6,05	12,98	20,59	13,45	x	26,64	x	x	129,4	x
VII	6,10	12,97	20,52	13,43	x	26,70	x	x	130,1	x
VIII	6,27	13,14	20,59	13,44	x	26,99	x	x	131,1	x
IX	6,11	13,24	20,74	13,61	x	26,82	x	x	129,3	x
X	5,73	13,13	20,90	13,66	x	26,84	x	x	128,4	x
XI	5,50	13,08	20,80	13,63	x	27,10	x	x	130,3	x
XII	5,46				x	26,91	x	x	x	x

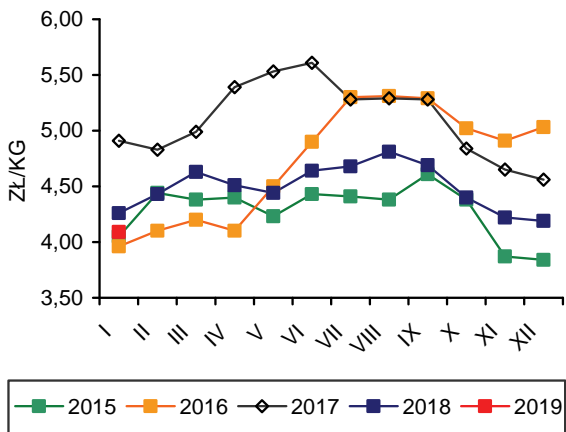
Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne.

Tab. 4. Rynkowe ceny trzody w Unii Europejskiej (EUR/100 kg wagi poubojowej)

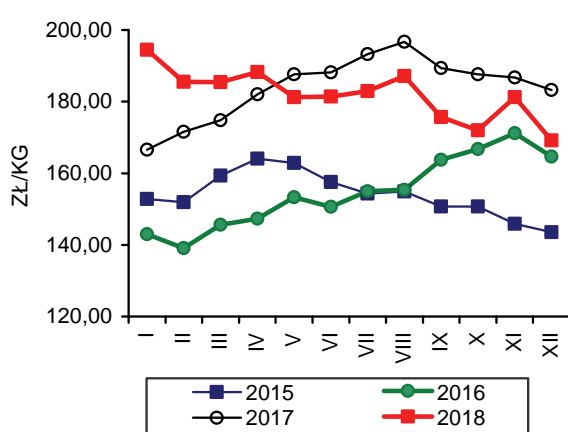
Lata i miesiące	UE-28	Polska	Niemcy	Dania	Ceny w Polsce w % cen w:		
					UE-28	Niemczech	Danii
2017 I	151,69	149,99	157,40	141,79	98,9	95,3	105,8
II	152,31	148,98	156,61	141,49	97,8	95,1	105,3
III	156,53	153,49	161,92	143,98	98,1	94,8	106,6
IV	168,85	169,22	176,82	153,96	100,2	95,7	109,9
V	174,01	176,02	182,65	161,56	101,2	96,4	109,0
VI	176,72	178,89	185,64	163,49	101,2	96,4	109,4
VII	172,72	172,26	177,51	158,54	99,7	97,0	108,7
VIII	170,17	169,62	174,74	154,58	99,7	97,1	109,7
IX	165,32	165,27	168,26	151,26	100,0	98,2	109,3
X	151,38	149,70	154,01	142,05	98,9	97,2	105,4
XI	145,65	144,87	149,32	137,20	99,5	97,0	105,6
XII	142,79	142,46	145,52	134,29	99,8	97,9	106,1
2018 I	136,32	134,69	137,11	126,85	98,8	98,2	106,2
II	140,80	140,83	146,43	124,96	100,0	96,2	112,7
III	146,75	146,08	152,28	130,27	99,5	95,9	112,1
IV	143,73	142,58	147,90	127,14	99,2	96,4	112,1
V	141,60	137,94	144,97	127,14	97,4	95,2	108,5
VI	145,32	143,14	148,94	126,75	98,5	96,1	112,9
VII	145,01	142,17	147,13	127,13	98,0	96,6	111,8
VIII	148,73	148,50	154,21	130,01	99,8	96,3	114,2
IX	146,78	144,60	150,28	131,80	98,5	96,2	109,7
X	138,08	134,73	141,48	126,89	97,6	95,2	106,2
XI	135,76	130,11	140,40	127,10	95,9	92,7	102,7
XII	135,66	128,36	140,27	130,08	94,6	91,5	98,7

Źródło: Dane Komisji Europejskiej.

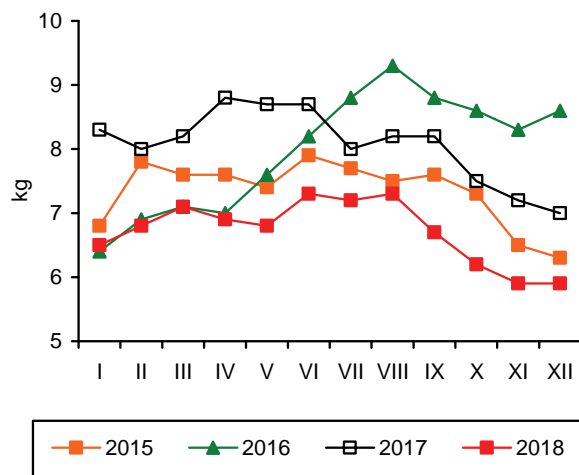
Rys. 1. Ceny skupu żywca wieprzowego w Polsce

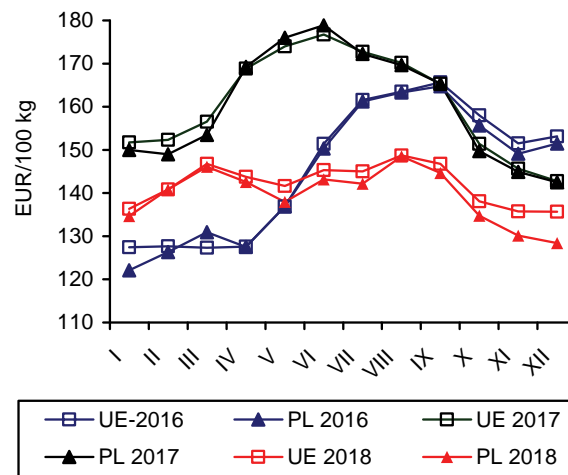
Rys. 2. Miesięczne ceny prosiąt w Polsce

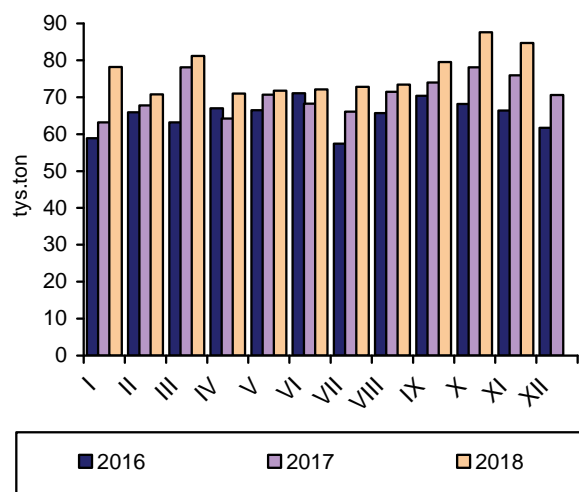
Rys. 3. Ceny żywca wieprzowego wyrażone w kg żyta w Polsce

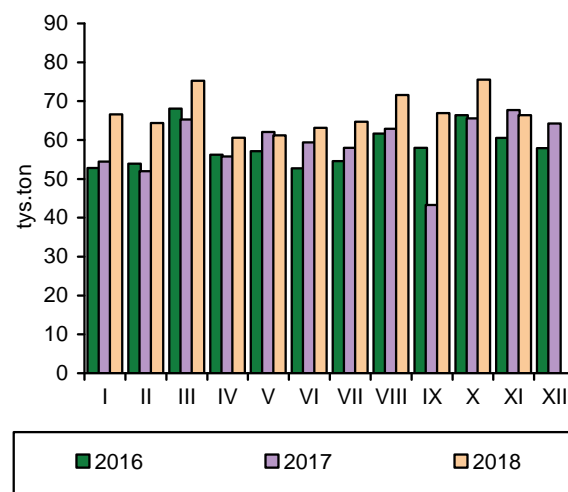
Rys. 4. Przeciętne ceny trzody klasy E w UE (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Rys. 5. Polski eksport produktów wieprzowych

Rys. 6. Polski import produktów wieprzowych

Źródło: GUS, CIHZ, CAAC, Komisja Europejska oraz przeliczenia własne.

**Grzegorz
Dybowski**

Zakłady przemysłu drobiarskiego zatrudniające 50 i więcej stałych pracowników, wytworzyły w grudniu 2018 r. ok. 228 tys. t mięsa drobiowego, tj. o 9,9% mniej niż przed miesiącem, ale o 5,1% więcej niż przed rokiem. Łącznie w okresie dwunastu miesięcy 2018 r. przemysłowa produkcja mięsa drobiowego wyniosła ok. 2720 tys. t i była o ok. 41 tys. t, tj. o 1,5% większa niż w 2017 r.

Dynamika przyrostu eksportu uległa tymczasem znacznemu przyspieszeniu. W ciągu dziesięciu miesięcy 2018 r. sprzedano za granicę o ok. 156,5 tys. t, tj. o 16,9% więcej mięsa drobiowego niż w analogicznym okresie przed rokiem. Było to przede wszystkim skutkiem luki podażowej na rynku unijnym, jaka powstała po zakazie importu drobiu z Brazylii. Eksport stanowił aż 48,5% przemysłowej produkcji mięsa drobiowego wytwarzanej w dużych zakładach. W takim samym okresie 2017 r. udział eksportu w produkcji wynosił ok. 41,7%. Sytuacja taka, mimo wzrostu importu o 19,2 tys. t, tj. o 41,9%, powodowała presję popytową na rynku krajowym. W październiku 2018 r., nadal utrzymała się silna dynamika eksportu drobiu z Polski. Sprzedaż zagraniczna zwiększyła się o 12,8% w relacji miesiąc do miesiąca, i o 11,5% w relacji rok do roku. Tymczasem, import mięsa drobiowego obniżył się o 12,8% w relacji do września, jednak o 6,8% przewyższał poziom ubiegłoroczny.

W 2018 r., zwiększyły się koszty paszowe w chowie drobiu rzeźnego. Pełnoporcjowe mieszanki pasz dla kurcząt brojlerów podrożały o 3,9% w relacji do 2017 r. Pasje dla indyków były droższe o 2%. Średnia miesięczna cena skupu kurcząt brojlerów była w 2018 r. o 2,3% wyższa niż w roku poprzednim, natomiast cena skupu indyków obniżyła się o 0,6%. Przeciętna relacja cen żywiec/pasza na rynku kurcząt wyniosła 2,56 wobec 2,60 w 2017 r., a na rynku indyków 3,79 wobec 3,70. Optymalność produkcji kurcząt uległa więc w 2018 r. pogorszeniu, natomiast indyków poprawiła się. W styczniu 2019 r. ceny skupu kurcząt rzeźnych obniżyły się o 1,9% w relacji do poprzedniego miesiąca i były też o 5,3% niższe niż przed rokiem. Za indyki płacono w skupie o 0,2% mniej niż w grudniu, ale aż o 15,3% więcej niż w styczniu 2018 r. Rynek indyków powoli powraca do równowagi po relatywnie długim okresie niskich cen wywołanych zbyt wysoką, w relacji do popytu, podażą tego mięsa.

Geny zbytu kurcząt patroszonych sprzedawanych przez zakłady przemysłu drobiarskiego wzrosły w 2018 r. o 4,2% w relacji do 2017 r. W styczniu 2019 r. były o 1,9% niższe niż przed miesiącem i o 0,9% niższe niż przed rokiem. Średnia cena zbytu indyków obniżyła się w 2018 r. o 0,6% w porównaniu z 2017 r. W styczniu 2019 r. była o 9,1% niższa w relacji miesiąc do miesiąca, ale o 6,4% wyższa w relacji rok do roku. Udział ceny skupu kurcząt rzeźnych w cenie zbytu tuszki wynosił w 2018 r. 53,2%, a indyków rzeźnych 65%. W 2017 r. proporcje te wynosiły odpowiednio: 54,1 i 60,0%. Pozycja producentów żywca drobiowego w łańcuchu dostaw nie uległa więc zasadniczym zmianom.

Przeciętna miesięczna cena detaliczna tuszki kurczęcia patroszonego w 2018 r. wyniosła 7,30 zł/kg i była o 4,1% wyższa niż w poprzednim roku. Dynamika wzrostu cen detalicznych drobiu była więc relatywnie wysoka. Mimo to, drób pozostał najtańszym rodzajem mięsa.

Korzystne relacje cen polskiego i unijnego drobiu na jednolitym rynku europejskim jeszcze się poprawiły, głównie w wyniku spadku polskich cen. W grudniu 2018 r., średnia cena sprzedaży mięsa kurcząt w UE o 76% przewyższała polską cenę wyrażoną w euro. Przed rokiem była wyższa o 48,5%. Przeciętna cena sprzedaży tuszek kurcząt w UE obniżyła się w tym czasie o 0,2%, a w Polsce aż o 16%. We wszystkich obserwowanych państwach członkowskich UE z wyjątkiem Hiszpanii, ceny kurcząt patroszonych wzrosły.

Według danych GUS, miesięczna konsumpcja mięsa drobiowego na jedną osobę w gospodarstwach domowych wyniosła w pierwszym kwartale 2018 r. 1,57 kg i była o 1,3% wyższa niż przed rokiem. W drugim kwartale obniżyła się do 1,48 kg, tj. o 5,1% w relacji do tego samego okresu 2017 r. W trzecim kwartale spożycie bezpośrednie drobiu wyniosło 1,43 kg i było o 7,1% mniejsze niż rok wcześniej. Średnio w okresie trzech kwartałów 2018 r. konsumpcja drobiu w gospodarstwach domowych zmniejszyła się o 3,7% w relacji do analogicznego okresu przed rokiem. Spożycie bezpośrednie wędlin drobiowych było natomiast o 2,2% większe i wyniosło 0,19 kg na osobę miesięcznie.

Tab. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu powyżej 50 osób (tys. ton)

Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017	2018
I	162,0	174,0	195,0	212,0	216,0
II	142,0	159,0	188,0	196,0	194,0
III	157,0	174,0	198,0	230,0	225,0
IV	169,0	171,0	218,0	209,0	219,0
V	163,0	182,0	196,0	232,0	223,0
VI	145,0	173,0	206,0	228,0	220,0
VII	169,0	174,0	201,0	227,0	214,0
VIII	154,0	165,0	206,0	228,0	220,0
IX	171,0	172,0	211,0	225,0	241,0
X	179,0	201,0	217,0	236,0	262,0
XI	163,0	189,0	220,0	239,0	253,0
XII	156,0	190,0	207,0	217,0	228,0
RAZEM	1930,0	2124,0	2463,0	2679,0	2720,0

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Wyszczególnienie	Import			Eksport		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018
I	2958	4265	5387	72222	86295	101442
II	2743	4710	4938	76211	83677	97173
III	2612	5212	5692	81296	90495	110446
IV	3143	3673	4150	86933	84695	103699
V	4120	4273	6395	85630	94870	112921
VI	2965	3998	6649	86315	96539	109919
VII	4402	3875	6324	83359	90103	116565
VIII	4009	4156	9079	81933	93086	107096
IX	4748	4534	8816	90229	100657	105478
X	5014	7201	7691	97592	106751	119002
XI	4614	5731		97405	105119	
XII	5222	4949		84670	89299	
RAZEM	46550	56577		1023795	1121586	

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 3. Ceny na rynku kurcząt brojlerów

Miesiące	Mieszanka dla kurcząt pełnoporcjowa grower/finiszera (zł/tonę)		Żywiec (skup) (zł/kg) ^a		Tuszka (zbyt) patroszona, z szyją (zł/kg) ^{a, b}		Tuszka (detal) (zł/kg)	
	2017	2018	2018	2019	2018	2019	2017	2018
I	1281	1286	3,28	3,15	6,35	5,97	6,60	7,12
II	1302	1300	3,36		6,62		6,66	7,16
III	1300	1300	3,43		6,41		6,94	7,32
IV	1304	1321	3,40		6,64		6,89	7,26
V	1315	1340	3,35		6,74		6,88	7,13
VI	1307	1349	3,53		6,25		6,94	7,46
VII	1320	1355	3,68		6,87		7,25	7,57
VIII	1303	1364	3,73		6,58		7,26	7,59
IX	1279	1396	3,62		7,02		7,27	7,68
X	1274	1375	3,44		6,42		7,15	7,24
XI	1254	1379	3,25		5,94		7,20	7,14
XII	1277	1368	3,19		5,83		7,01	6,92

^a trzeci tydzień każdego miesiąca, ^b konfekcjonowane

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS, KRDiG i MRiRW.

Tab. 4. Ceny na rynku indyków brojlerów

Wyszczególnienie	Mieszanki dla indyków pełnoporcjowe grower/finisz (zł/szt.)			Żywiec (skup) – indory (zł/kg) ^a			Tuszka (zbyt), (zł/kg) ^a		
	2016	2017	2018	2017	2018	2019	2017	2018	2019
I	1350	1343	1302	4,94	5,04	5,69	7,90	8,22	8,75
II	1331	1369	1374	5,05	4,90		8,20	7,86	
III	1347	1351	1333	5,05	4,70		8,44	8,51	
IV	1325	1358	1360	5,14	4,73		8,75	7,91	
V	1328	1366	1373	5,21	4,70		8,71	7,90	
VI	1332	1382	1368	5,47	4,72		8,52	8,14	
VII	1355	1395	1374	5,31	4,78		8,46	8,22	
VIII	1336	1384	1426	5,17	4,91		8,30	8,09	
IX	1317	1345	1457	5,11	5,41		8,25	8,68	
X	1300	1380	1411	5,17	5,85		9,02	9,01	
XI	1290	1316	1418	5,11	5,81		8,64	9,26	
XII	1311	1302	1421	5,03	5,80		9,72	9,63	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 5. Ceny sprzedaży mięsa kurcząt w wybranych krajach UE (EUR/100 kg)

Wyszczególnienie		Polska	Niemcy	Czechy	Węgry	Francja	Hiszpania	UE
2017	I	109,51	265,06	174,73	140,00	230,00	167,56	176,00
	II	119,81	265,00	174,58	142,23	230,00	164,31	178,47
	III	125,04	265,61	174,35	140,86	230,00	156,94	177,62
	IV	118,21	266,70	176,34	143,56	230,00	160,21	180,74
	V	117,48	269,77	176,08	143,51	230,00	169,53	182,20
	VI	129,28	270,63	177,89	145,74	230,00	175,83	184,92
	VII	131,51	269,13	181,45	144,31	230,00	178,04	178,24
	VIII	130,90	270,42	182,71	149,22	230,00	172,09	183,48
	IX	127,09	271,00	182,69	147,37	230,00	159,74	183,70
	X	122,28	271,00	186,03	147,20	230,00	152,88	181,63
	XI	126,73	271,00	191,50	147,12	230,00	162,84	182,83
	XII	123,30	271,00	190,83	147,06	230,00	165,30	183,05
2018	I	123,71	271,00	192,54	149,90	230,00	166,64	183,15
	II	131,80	271,00	194,12	146,41	230,00	161,63	183,32
	III	132,62	271,00	194,83	148,41	230,00	159,80	184,66
	IV	125,19	271,73	195,11	151,61	230,00	159,52	184,95
	V	128,54	273,56	195,37	152,24	230,00	163,22	186,86
	VI	137,62	274,00	193,98	148,47	230,00	170,33	190,64
	VII	140,49	276,23	195,93	149,53	230,00	175,51	189,87
	VIII	142,23	277,61	198,08	151,89	230,00	178,45	190,00
	IX	130,68	279,87	200,82	149,98	230,00	168,96	187,86
	X	118,47	281,32	204,27	149,93	230,00	161,49	186,15
	XI	113,42	282,00	204,44	152,20	230,00	156,90	185,78
	XII	103,58	282,00	210,81	151,82	230,00	156,09	182,72

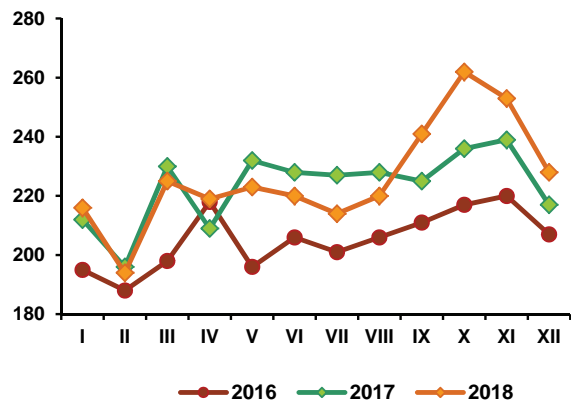
Źródło: Dane MRiRW.

Tab. 6. Spożycie mięsa drobiowego i wędlin drobiowych wg budżetów rodzinnych (w kg/1 osobę miesięcznie)

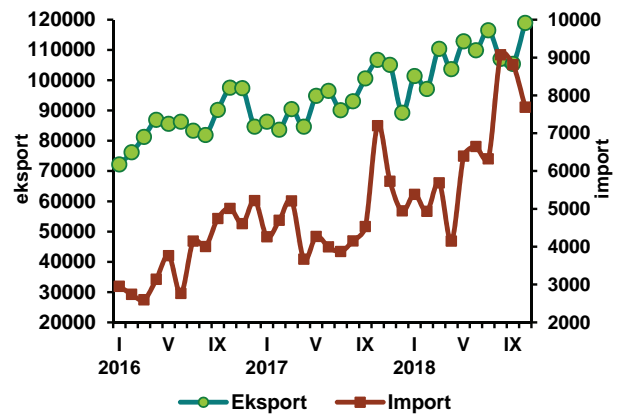
Kwartał	Mięso drobiowe			Wędliny drobiowe		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018
I	1,55	1,55	1,57	0,18	0,18	0,19
II	1,51	1,56	1,48	0,18	0,18	0,18
III	1,55	1,54	1,43	0,18	0,19	0,19
IV	1,67	1,57		0,19	0,19	

Źródło: Dane GUS.

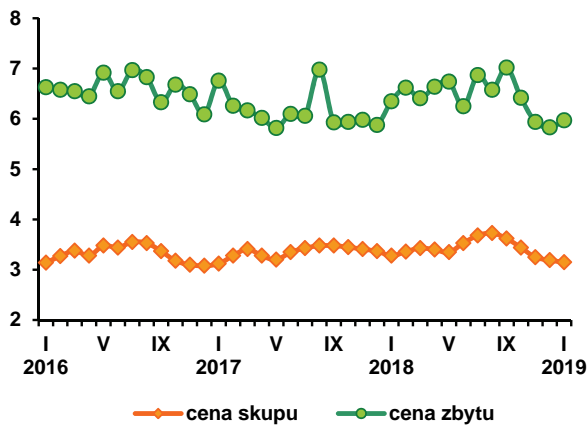
Rys. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu pow. 50 osób (tys. ton)

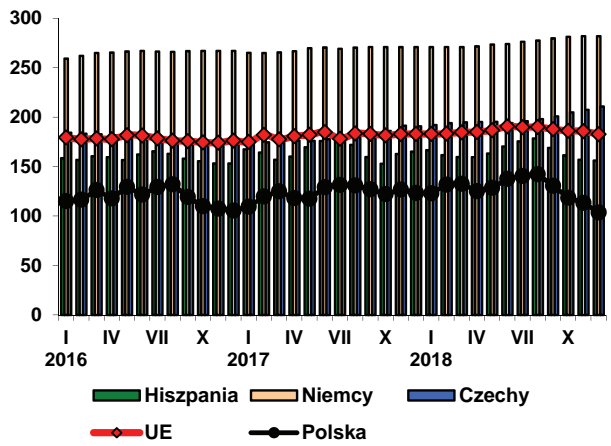
Rys. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Rys. 3. Ceny skupu brojlerów kurcząt i ceny zbytu tuszek kurcząt średnio w Polsce w zł/kg

Rys. 4. Ceny zbytu tuszek kurcząt w wybranych krajach UE, w EUR/100 kg

Źródło: Dane GUS, MRiRW i MF.

Po silnej wzrostowej tendencji cen na rynku jaj konsumpcyjnych, jaka wystąpiła w drugiej połowie 2017 r., w 2018 r. miał miejsce ich stopniowy spadek. W całym roku, przeciętna miesięczna cena jaj wszystkich klas wagowych wyniosła 35,32 zł/100 sztuk i była o 6,1% niższa niż w 2017 r. W styczniu 2019 r. obniżyła się o 0,9% w relacji miesiąc do miesiąca i była już o 23,8% niższa niż przed rokiem. W porównaniu ze styczniem 2018 r. potaniały jaja wszystkich klas wagowych. Najbardziej jaja średnie, klasy M, których ceny spadły aż o 36,4%. Ceny jaj dużych, klasy L obniżyły się o 21,8%, bardzo dużych, klasy XL o 12,5%, a małych, klasy S o 28,6%. W relacji miesiąc do miesiąca, w styczniu 2019 r. potaniały jedynie jaja średnie – o 13,4%. Ceny jaj małych, klasy S wzrosły o 10,2% a jaj bardzo dużych, klasy XL o 1,4%. Ceny jaj dużych, klasy L nie zmieniły się w porównaniu do grudnia 2018 r.

Wysoka opłacalność produkcji jaj spożywczych, wywołana dobrą koniunkturą na rynku, wygasła. Przeciętne miesięczne ceny przemysłowych mieszanek pasz pełnoporcjowych dla towarowych stad kur niosek były w 2018 r. o 11,3% wyższe od notowanych rok wcześniej, natomiast ceny płacone producentom jaj obniżyły się o 8,6%. Relacje cen jaj i pasz pogorszyły się więc znacząco. Poziom rentowności produkcji jaj zmniejszył się szczególnie w porównaniu z pierwszymi miesiącami 2018 r. a także z drugim półroczem 2017 r.

Dotyczyło to również zakładów pakujących. Przeciętna cena jaj wszystkich klas wagowych uzyskiwana w 2018 r. przez te zakłady w 2018 r. była o 6,1% niższa niż w roku poprzednim. Jednak w detalu jaja nadal drożały. Średnia miesięczna cena detaliczna jaj konsumpcyjnych wyniosła w 2018 r. 0,67 zł/sztukę i była o ok. 21,8% wyższa niż przed rokiem. Jaja pozostały więc relatywnie drogim źródłem białka zwierzęcego, co znajduje odzwierciedlenie przede wszystkim w zmniejszeniu się spożycia bezpośredniego.

Ceny skupu jaj przeznaczonych do przetwórstwa przemysłowego kształtowały się w 2018 r. na przeciętnym miesięcznym poziomie 3286 zł/t, tzn. były o 21,4% niższe niż w 2017 r. W styczniu 2019 r. średnia cena skupu jaj przerobowych wyniosła 2896 zł/t i była o 22,3% niższa w relacji miesiąc do miesiąca i o 24,3% niższa w relacji rok do roku.

W okresie dziesięciu miesięcy 2018 r. sprzedano za granicę o 22,8% mniej jaj w skorupkach niż przed rokiem i o 12,4% mniej przetworów z jaj. Import jaj w skorupkach był o 24% mniejszy, a przetworów z jaj o prawie 38% większy w porównaniu z takim samym okresem 2017 r. W miarę powrotu równowagi na rynku unijnym, handel zagraniczny jajami i ich przetworami również się zmniejsza, co znajduje odzwierciedlenie w spadających cenach jaj na rynku krajowym. Spadek ten jest jednak hamowany przez ogólną wzrostową tendencją cen żywności. Można przewidywać, że w 2018 r. przeciętne ceny jaj w handlu detalicznym będą wyższe niż w 2017 r.

W pierwszym kwartale 2018 r., bezpośrednia konsumpcja jaj na jedną osobę w gospodarstwie domowym obniżyła się do 12,15 sztuk miesięcznie, tj. o 3,6% w porównaniu do analogicznego okresu przed rokiem. W drugim kwartale wyniosła 10,03 sztuki i była o 17,5% niższa niż w pierwszych trzech miesiącach 2018 r. i o 16,8% niższa niż w drugim kwartale. W trzecim kwartale 2018 r. spożycie bezpośrednie jaj wzrosło do 10,44 sztuki, tj. o 4% w porównaniu z drugim kwartałem. Było jednak o 2,8% niższe niż w analogicznym okresie przed rokiem. W okresie trzech kwartałów łącznie konsumpcja jaj w gospodarstwach domowych była w 2018 r. o 7,9% mniejsza niż przed rokiem. Ceny jaj w handlu detalicznym pozostają wysokie. Można więc przewidywać, że w br. spadkowa tendencja ich konsumpcji w gospodarstwach domowych utrzyma się.

Tab. 1. Handel zagraniczny jajami i przetworami z jaj (tony)

Miesiące	Jaja świeże				Przetwory z jaj			
	import		eksport		import		eksport	
	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018
I	2268	1231	19160	20067	589	880	3626	4171
II	1851	1628	16558	19853	876	734	3690	3208
III	1985	1137	16003	21970	745	727	3432	2626
IV	1385	1441	15025	18322	331	542	2648	3236
V	1514	1255	18480	18489	537	686	3264	2862
VI	1346	1276	15731	14045	387	679	4068	2715
VII	1206	1098	15354	13522	365	783	3674	2627
VIII	1399	789	50199	13572	776	1065	3519	3569
IX	718	639	34397	15731	502	968	3572	3280
X	1091	711	22942	17177	589	778	4537	3223
XI	820		23124		710		3658	
XII	878		19121		390		2430	
RAZEM	16461		251194		6797		42118	

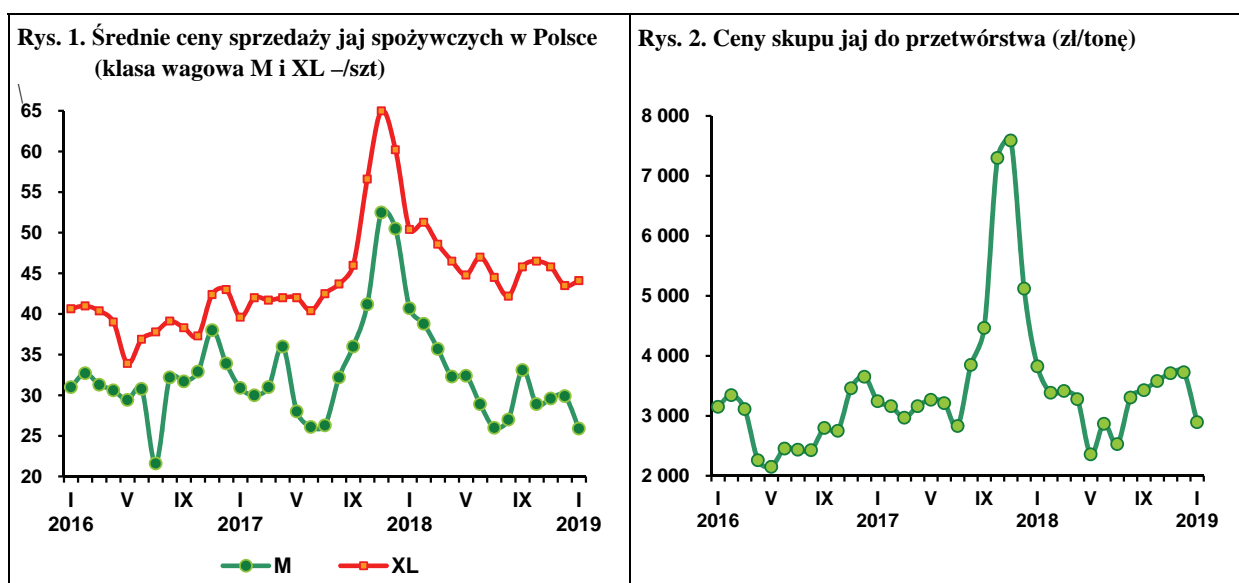
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 2. Ceny sprzedaży jaj klasy A w zakładach pakujących (zł/100 szt)^a

Miesiące	XL			L			M			S		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019
I	39,60	50,40	44,10	34,90	47,30	37,00	30,90	40,70	25,90	24,00	33,20	23,70
II	42,00	51,30		34,00	44,30		30,00	38,80		25,00	27,50	
III	41,70	48,60		33,00	40,00		31,00	35,70		30,00	29,40	
IV	42,00	46,50		40,50	39,50		36,00	32,30		26,00	27,10	
V	42,00	44,80		32,00	38,50		28,00	32,40		23,00	27,50	
VI	40,40	47,00		31,90	38,70		26,10	28,90		23,90	24,10	
VII	42,50	44,50		31,80	33,10		26,30	26,00		21,30	23,40	
VIII	43,70	42,20		36,70	33,70		32,20	27,00		22,80	18,00	
IX	46,00	45,80		39,00	36,00		36,00	33,10		27,90	19,50	
X	56,60	46,50		48,90	36,30		41,20	28,90		38,00	19,80	
XI	65,00	45,80		58,70	37,30		52,50	29,60		44,90	22,30	
XII	60,20	43,50		57,10	37,00		50,50	29,90		39,90	21,50	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca

Źródło: Dane MRiRW.

**Danuta
Zawadzka**

Rok 2018 nie był najlepszy dla producentów owiec i to zarówno w UE, jak i w Polsce. Wprawdzie w pierwszej połowie 2018 r. ceny owiec ciężkich rosły, ale ceny jagniąt obniżały się. Przeciętna cena jagniąt w UE-28 wyniosła w I półroczu 2018 r. 523,2 EUR/100 kg wagi poubojowej i była o 3,8% niższa niż rok wcześniej. Przeciętna cena owiec ciężkich wyniosła natomiast 567,6 EUR/100 kg i była o 15,2% wyższa niż rok wcześniej. Ceny polskich owiec ciężkich były relatywnie niskie, a ich roczny wzrost mniejszy niż średniej ceny w UE-28. Cena ta wyniosła 369,7 EUR/100 kg i była o 2,3% wyższa niż w I półroczu 2017 r. Wzrost cen wyrażonych w złotych był jeszcze mniejszy niż cen wyrażonych w euro, gdyż wpłynęła na niego aprecjacja złotego względem euro. W I półroczu 2018 r. przeciętna cena wyniosła 6,65 zł/kg, wobec 6,61 zł/kg rok wcześniej.

W drugiej połowie roku sytuacja cenowa pogorszyła się, gdyż wzrostowa tendencja cen owiec ciężkich przekształciła się w spadkową, a skala spadku cen jagniąt nieco wzrosła. W II półroczu 2018 r. przeciętna cena jagniąt w UE-28 wyniosła 559,7 EUR/100 kg i była o 5,0% niższa niż rok wcześniej. Cena owiec ciężkich wyniosła 493,4 EUR/100 kg i była o 1% niższa niż rok wcześniej. Spadek ten nie wpłynął na analogiczny spadek cen polskich owiec ciężkich. Rosły one nadal, a ich wzrost był relatywnie duży, gdyż wynosił 20%. Przeciętna cena polskich owiec ciężkich w II półroczu 2018 r. wyniosła 427,5 EUR/100 kg. Wzrost cen wyrażonych w euro nie przełożył się jednak na wzrost cen skupu. W II półroczu cena skupu żywca baraniego wyniosła 6,07 zł/kg i była

o 4% niższa niż rok wcześniej, w tym w grudniu o 2% (7,42 zł/kg).

W styczniu 2019 r. przeciętna cena jagniąt w UE-28 wyniosła 501,4 EUR/100 kg, a cena owiec ciężkich 538,3 EUR/100 kg wagi poubojowej. Cena jagniąt była o 1% niższa, a owiec ciężkich o 1% wyższa niż przed rokiem. W styczniu 2019 r. cena polskich owiec ciężkich wyniosła 428,8 EUR/100 kg wagi poubojowej i była o 17,8% wyższa niż w styczniu 2018 r. W styczniu 2019 r. cena polskich owiec ciężkich była o 20% niższa od przeciętnej ceny w UE-28.

Zgodnie z krótkoterminową prognozą¹, w 2019 r. produkcja baraniny w UE-28 może być większa niż w 2018 r. o ok. 1%. Zwiększą się obroty handlu zagranicznego baraniną. Wzrost zarówno importu, jak i eksportu oceniany jest na ok. 2%. W rezultacie łączna podaż mięsa owczego w UE-28, w 2019 r. może być większa niż przed rokiem o 1,1% (tj. o ok. 11 tys. t). Jest to relatywnie mało i według Komisji nie spowoduje zmian w spożyciu, które oceniane jest na 1,7 kg/mieszkańca, czyli tak jak w 2018 i w 2017 r. Taka sytuacja przemawia za utrzymaniem przeciętnej ceny rocznej na poziomie z 2018 r., choć w poszczególnych półroczach czy kwartałach tendencje mogą być odmienne.

¹ Short - term outlook for EU agricultural markets in 2018 and 2019, nr 22 (autumn 2018), 15 września 2018 r.

Tab. 1. Produkcja baraniny w Polsce (w tonach wagi poubojowej)

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	zmiana w % 2017/2016
I półrocze	609	735	672	91,4
II półrocze	478	531	618	116,4
Rok	1 087	1 266	1 290	101,9

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Polski handel zagraniczny żywcem i mięsem baranin w ekwiwalencji mięsa (tony)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Eksport 2017	74,1	88,2	116,8	208,7	132,7	43,0	90,3	46,4	53,2	68,2	67,1	107,2	1096
2018	66,9	67,4	196,1	35,1	91,4	92,2	73,0	52,8	61,4	32,7	x	x	x
miesiąc roku poprzedniego = 100	90,3	76,4	167,9	16,8	68,9	214,4	80,8	113,8	115,4	47,9	x	x	x
Import 2017	107,1	86,3	149,8	122,4	98,4	40,3	74,8	87,3	70,6	110,9	98,0	116,1	1063
2018	82,2	87,1	82,0	108,3	96,2	55,1	90,3	57,8	87,9	36,4	x	x	1162
miesiąc roku poprzedniego = 100	76,8	100,9	54,7	88,5	97,8	136,7	120,7	66,2	124,5	32,8	x	x	109,3

Źródło: Dane MF.

Tab. 3. Przeciętne ceny skupu owiec w Polsce (w zł/kg wagi żywej)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2016/17	6,20	6,26	7,39	7,45	6,09	6,28	5,79	6,00	5,86	6,41	6,21	7,56
2017/18	6,11	6,59	7,77	6,50	6,81	6,12	6,28	5,14	5,83	6,11	5,61	7,42
miesiąc roku poprzedniego = 100	98,5	105,3	105,1	87,2	111,8	97,5	108,5	85,7	99,5	95,3	90,3	98,1

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Średnie ceny zakupu owiec żywych w Polsce

Wyszczególnienie	zł/kg		EUR/kg	
	cena za wagę żywą	cena za wagę poubojową	cena za wagę żywą	cena za wagę poubojową
X 2017	7,7	16,4	1,80	3,84
XI	7,6	16,2	1,80	3,84
XII	7,9	16,8	1,87	3,99
I 2018	7,6	16,2	1,83	3,89
II	7,9	16,7	1,88	4,01
III	8,3	17,7	1,97	4,19
IV	8,2	17,4	1,95	4,15
V	8,0	17,0	1,87	3,98
VI	7,9	16,9	1,84	3,91
VII	7,8	16,6	1,81	3,85
VIII	7,4	15,7	1,74	3,70
IX	7,8	16,5	1,80	3,83
X	7,7	16,4	1,79	3,80
XI	7,5	16,0	1,75	3,72
XII	8,0	17,0	1,86	3,95

Źródło: Dane Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW oraz przeliczenia własne.

Tab. 5. Przeciętne ceny detaliczne udźca baraniego w Polsce (zł/kg)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2016/2017	55,04	54,35	53,10	53,55	54,38	55,02	55,36	55,01	54,12	55,84	55,55	54,52
2017/2018	55,16	54,91	54,80	53,99	52,97	52,89	54,96	55,32	55,00	54,96	54,91	53,32
miesiąc roku poprzedniego = 100	100,2	101,0	103,2	100,8	97,4	96,1	99,3	100,6	101,6	98,4	98,8	97,8

Źródło: Dane GUS.

Tab. 6. Przeciętne ceny jagniąt w UE-28 i we Włoszech (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
UE-28												
2016/2017	578,1	554,0	484,0	541,7	555,7	562,7	541,4	561,9	618,3	614,3	603,7	597,1
2017/2018	542,6	516,2	534,5	523,5	511,1	511,5	523,8	555,5	575,3	574,3	557,7	571,6
miesiąc roku poprzedniego = 100	93,9	93,2	110,4	96,6	92,0	90,9	96,7	98,9	93,0	93,5	92,4	95,7
Włochy												
2016/2017	527,2	492,3	494,3	627,5	578,4	625,3	607,6	617,5	555,3	662,2	681,0	681,5
2017/2018	554,2	499,8	586,9	535,5	500,0	510,7	576,5	592,0	602,1	620,2	603,0	656,5
miesiąc roku poprzedniego = 100	105,1	101,5	118,7	85,3	86,5	81,7	94,9	95,9	108,4	93,7	88,5	96,3

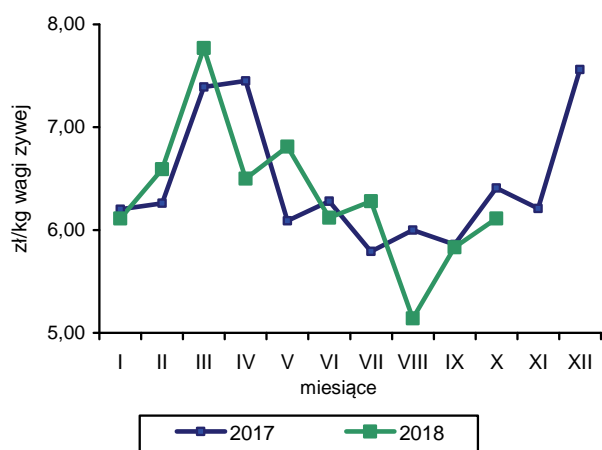
Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab.7. Przeciętne ceny owiec ciężkich w UE-28 i w Wielkiej Brytanii (EUR/100 kg wagi poubojowej)

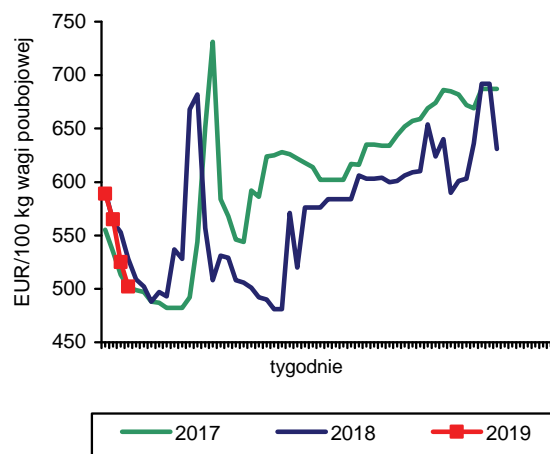
Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
UE-28												
2016/2017	470,3	455,3	471,8	491,5	523,4	541,9	531,9	504,8	482,3	477,2	488,1	495,5
2017/2018	494,9	521,5	573,3	616,3	618,4	581,3	518,0	501,2	491,8	477,2	482,1	490,3
miesiąc roku poprzedniego = 100	105,1	114,5	121,5	124,7	118,2	107,2	97,4	99,3	102,0	100,0	98,8	99,0
Wielka Brytania												
2016/2017	440,7	448,3	456,0	484,5	535,0	559,6	510,1	469,9	429,0	438,5	442,9	450,9
2017/2018	465,5	517,8	582,0	647,3	649,4	598,8	491,1	471,9	456,2	438,6	448,1	457,7
miesiąc roku poprzedniego = 100	105,6	115,5	127,6	133,6	121,4	107,0	96,3	100,4	106,3	100,0	101,2	101,5

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

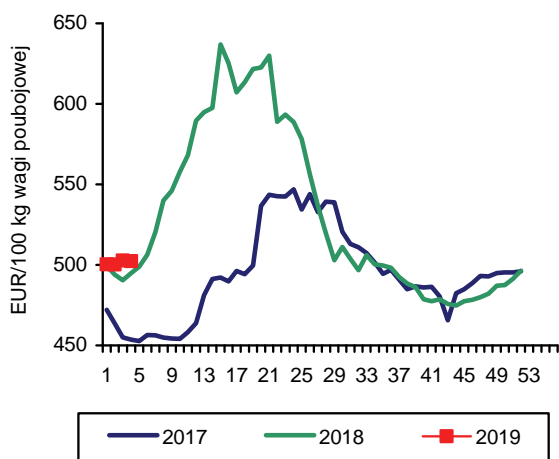
Rys. 1. Ceny skupu żywca baraniego w Polsce w zł/kg

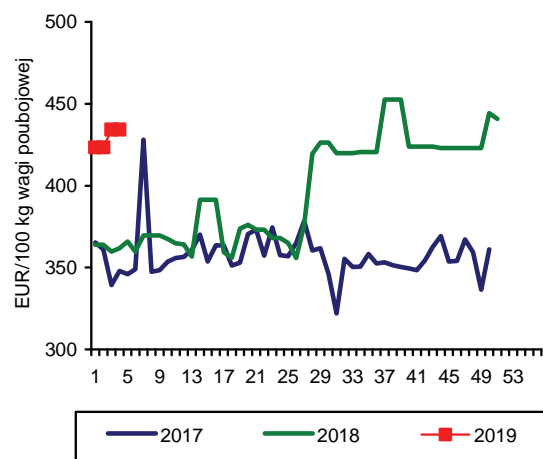
Rys. 2. Ceny jagniąt we Włoszech

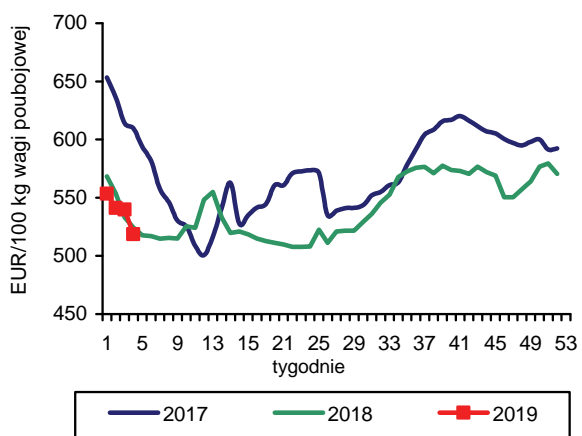
Rys. 3. Tygodniowe ceny owiec ciężkich w UE-28

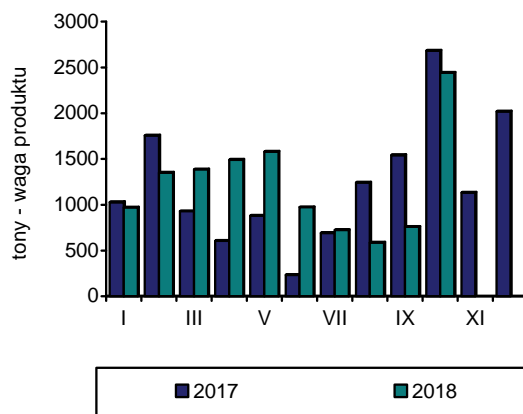
Rys. 4. Tygodniowe ceny owiec ciężkich w Polsce

Rys. 5. Ceny jagniąt w UE-28

Rys. 6. Import baraniny i jagnięciny z Australii przez kraje UE-28

Źródło: GUS, Komisja Europejska, MAF, AFFA.

**Krzysztof
Hryszko**

W 2018 r., wg wstępnych danych, połowy ryb na Bałtyku wyniosły 155,5 tys. t i były o 13,1% większe niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. Zwiększono przede wszystkim wyładunki storni (o 33,4% do 15,0 tys. t) oraz śledzi (o 18,4% do 51,7 tys. t). Połowy szprotów wzrosły o 8,2% do 75,7 tys. t, a dorszy spadły o 11,8% do 6,6 tys. t. Wykorzystanie kwot połowowych wyniosło: szproty 97,6%, śledzie 85,1% i dorsze 54,8%.

Podaż produktów rybnych ze średnich i dużych zakładów przetwórczych (zatrudnienie powyżej 49 osób) wyniosła w okresie styczeń-listopad 2018 r. 445,9 tys. t i była o 11,5% większa niż w analogicznych miesiącach roku poprzedniego. Produkcja całych ryb morskich mrożonych zwiększyła się o 41,3% do 28,1 tys. t, świeżych lub chłodzonych filetów z ryb morskich o 22,5% do 68,9 tys. t, marynat o 10,4% do 80,4 tys. t, ryb wędzonych o 8,8% do 72,8 tys. t oraz konserw o 6,5% do 63,7 tys. t. Znaczący spadek produkcji odnotowano natomiast w asortymencie mrożonych filetów z ryb morskich (o 13,2% do 25,8 tys. t) oraz solonych filetów (o 8,1% do 7,7 tys. t). Spośród produktów wysokoprzetworzonych (konserw, prezerw, marynat oraz innych przetworów) największy wzrost produkcji wystąpił w przypadku przetworzonych łososi (o 87,8% do 15,2 tys. t) oraz szprotów i sardynek (o 24,2% do 16,0 tys. t). Podaż przetworów ze śledzi, które są najważniejszym gatunkiem wykorzystywanym w przetwórstwie pogłębianym, zmniejszyła się w analizowanym okresie o 1,9% i wyniosła 85,5 tys. t. Poprawiała się sytuacja ekonomiczno-finansowa sektora przetwórstwa ryb. W okresie trzech kwartałów 2018 r. zakłady o zatrudnieniu powyżej 49 osób (58 jednostek) zanotowały zysk netto w wysokości 188,4 mln zł wobec 69,8,0 mln zł zysku w roku poprzednim. Nie odnotowano większych zmian w poziomie przychodów oraz kosztów materiałowych. Przychody ogółem wyniosły 8,29 mld zł, w tym ze sprzedaży produktów o 7,33 mld zł (4,88 mld zł z eksportu i 2,45 mld zł ze sprzedaży krajowej).

W okresie styczeń-listopad 2018 r. eksport sektora rybnego wyniósł 470,3 tys. t (w masie produktów) o wartości 8,67 mld PLN i był odpowiednio o 7,9 i 13,6% większy niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. Zwiększono eksport wszystkich podstawowych grup produktów. W największym stopniu dotyczyło to ryb wędzonych, suszonych i solonych (wzrost o 36,2% do 66,1 tys. t)¹. Spadek cen transakcyjnych w wywozie wędzonych łososi (o 4,5% do 60,95 zł/kg) wpłynął jednak na zdecydowanie niższą dynamikę przyrostu wartości sprzedaży tych produktów (wzrost o 16,9% do 3,21 mld zł). Eksport ryb filetowanych i mięsa z ryb zwiększył się o 10,5% do 89,3 tys. t, a jego wartość o 15,9% do 2,69 mld zł. W tej grupie towarowej najczęściej sprzedano łososi (40,2 tys. t) oraz dorszy (21,5 tys. t). Wywóz przetworów i konserw z ryb wyniósł w analizowanym okresie 135,8 tys. t o wartości 2,09 mld zł i był odpowiednio o 6,8

i 9,9% większy niż przed rokiem. Najwięcej sprzedano przetworów ze śledzi (46,9 tys. t) oraz z mintajów (14,7 tys. t). Import ryb i owoców morza wyniósł w okresie styczeń-listopad 2018 r. 548,0 tys. t o wartości 8,44 mld zł i był odpowiednio o 4,3 i 4,7% większy niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. Przywóz filetów i mięsa z ryb zwiększono o 7,8% do 188,3 tys. t, ryb świeżych i chłodzonych o 8,3% do 177,7 tys. t, a ryb mrożonych zmniejszono o 1,9% do 99,9 tys. t. W ujęciu gatunkowym najczęściej sprowadzono łososi (161,5 tys. t, wzrost o 9,6%), śledzi (79,6 tys. t, spadek o 0,8%), dorszy (51,1 tys. t, spadek o 1,0%), makreli (46,4 tys. t, wzrost o 3,4%) oraz mintajów (42,9 tys. t, wzrost o 8,7%). Średnia cena transakcyjna filetów ze śledzi była niższa niż przed rokiem o 21,8% (5,25 zł/kg), świeżych łososi o 4,4% (26,29 zł/kg). Wyższe ceny importerzy płacili natomiast za mrożone dorsze (o 15,8%, 15,58 zł/kg), mrożone makrele (o 5,6%, 5,61 zł/kg) i mrożone filety z mintajów (o 2,5%, 8,73 zł/kg).

W 2018 r. ceny detaliczne ryb i owoców morza zwiększyły się w porównaniu z rokiem poprzednim o 1,4%, a w relacji grudzień 2018 r. do grudnia 2017 r. tempo wzrostu było wyższe i wyniosło 2,3%. Produkty rybne są grupą żywności o relatywnie niewielkiej dynamice wzrostu cen. Żywność i napoje bezalkoholowe podrożały bowiem przeciętnie w 2018 r. o 2,6%, w tym mięso i przetwory o 1,7%, a nabiał i jaja o 5,4%. Spośród produktów substytucyjnych ryby potaniały względem mięsa drobiowego, którego ceny wzrosły o 3,9% oraz wołowiny i cielęciny (wzrost o 2,9%), natomiast pogorszyły się relacje cen ryb do mięsa wieprzowego (spadek cen o 1,8%). Wyższe od wzrostu cen detalicznych ryb i ich przetworów było także tempo wzrostu cen wędlin, które podrożały przeciętnie o 2,5%. Spośród produktów rybnych w 2018 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, najbardziej podrożały mrożone owoce morza, ryby świeże i chłodzone oraz ryby mrożone (o 1,9-2,0%). Ceny przetworów z ryb i owoców morza wzrosły o 1,6%, prawie nie zmieniły się ceny ryb i owoców morza suszonych, solonych i wędzonych (wzrost o 0,1%), a wyraźnie tańsze były świeże i chłodzone owoce morza (o 1,2%).

W okresie trzech kwartałów 2018 r. obserwowano spadek spożycia ryb i owoców morza w gospodarstwach domowych. Spośród monitorowanych grup produktów (badania ilościowe nie obejmują przetworów i konserw) najbardziej w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego ograniczono konsumpcję ryb mrożonych oraz ryb świeżych i chłodzonych (o ok. 11%). Spożycie owoców morza świeżych, chłodzonych i mrożonych obniżono o 2,4%, a ryb i owoców morza wędzonych, suszonych i solonych nieznacznie zwiększono (o 0,9%). Wydatki na zakup produktów rybołówstwa (razem z przetworami) spadły o 1,3% do 7,77 zł/osobę/miesiącnie.

1. Podana wielkość podlega weryfikacji przez odpowiedzialne jednostki, gdyż tak wysoka dynamika wzrostu jest mało prawdopodobna, a wzrost wywozu dotyczył w większości wędzonych makreli, co nie miało miejsca w roku poprzednim.

Tab. 1. Połowy ryb bałtyckich (tony, sztuki)

Miesiące	tony						sztuki	
	szprot	śledź	dorsz	plaskie	pozostałe	razem	troć wędrowna	łosoś bałtycki
2014 I-XII	58 575	28 137	11 895	12 640	7 072	118 313	30 921	3 108
2015 I-XII	64 173	39 714	13 611	9 440	7 581	134 515	31 783	3 745
2016 I-XII	60 046	44 047	10 359	15 080	9 162	138 694	42 398	3 623
2017 I-XII	69 972	43 672	7 453	11 206	5 187	137 490	44 043	7 383
2018^{a,b} I-XII	75 713	51 703	6 574	14 953	6 603	155 546	57 632	6 844
2018 ^{a,b} I	10 921	4 877	423	1 895	333	18 449	3 372	239
II	13 655	5 203	289	3 168	163	22 478	9 891	790
III	15 079	4 036	500	1 727	224	21 566	16 320	1 314
IV	16 797	7 189	869	1 590	1 085	27 530	16 228	1 863
V	6 714	5 434	877	1 971	1 396	16 392	6 808	1 240
VI	679	1 695	778	795	713	4 660	724	55
VII	250	2 030	254	578	579	3 691	2 098	149
VIII	333	1 417	64	540	798	3 152	926	88
IX	1 076	2 769	785	557	507	5 694	1 192	290
X	2 036	5 735	855	607	549	9 782	15	2
XI	4 421	7 231	504	1 112	207	13 475	20	-
XII	3 752	4 088	376	413	47	8 676	38	814
Wskaźnik zmian (%)								
<u>XII 2018</u> <u>XII 2017</u>	114,7	80,0	38,3	73,2	23,8	85,7	1,9	32,0
<u>I-XII 2018</u> <u>I-XII 2017</u>	108,2	118,4	88,2	133,4	127,3	113,1	130,9	92,7

^a dane nieostateczne, ^b stan bazy na dzień 05.02.2019 r.

Źródło: Morski Instytut Rybacki na podstawie danych MGMIŻŚ.

Tab. 2. Produkcja ryb i produktów rybnych (tony)^a

Miesiące	Filety z ryb morskich świeże lub chłodzone	Ryby, filety oraz mięso z ryb mrożone	Ryby solone, suszone i wędzone	Przetwory i konserwy rybne				Razem
				razem	w tym			
					śledzie	sardynki i szproty	makrele	
2014 I-XII	9 012	76 394	89 459	199 756	97 134	11 997	10 403	374 621
2015 I-XII	20 042	60 499	94 385	212 490	101 076	14 158	11 750	387 483
2016 I-XII	59 309	64 214	100 322	224 047	108 641	13 861	14 362	447 892
2017 I-XII	62 617	64 248	87 703	228 514	108 162	14 105	15 482	443 082
2017 XI	5 802	5 250	9 415	22 729	11 717	1 411	1 403	43 196
XII	6 344	5 502	11 043	20 407	10 823	1 221	997	43 296
2018 I	5 464	6 155	6 430	21 766	9 576	1 459	1 515	39 816
II	6 036	7 073	7 317	21 704	9 569	1 614	1 826	42 130
III	5 515	7 523	8 881	23 872	10 165	2 002	1 923	45 791
IV	5 575	8 997	5 951	19 639	7 456	1 523	1 625	40 162
V	5 256	4 759	6 004	18 874	7 398	1 243	1 528	34 893
VI	5 851	3 842	6 485	18 915	6 786	1 255	1 356	35 093
VII	5 645	4 014	6 340	16 756	7 296	1 076	1 072	32 754
VIII	6 836	3 594	6 622	19 836	7 865	1 353	1 325	36 887
IX	7 406	3 868	8 315	20 821	8 176	1 354	1 388	40 410
X	8 524	6 214	9 546	25 354	10 407	1 691	1 758	49 638
XI	6 816	6 363	9 869	25 311	10 817	1 436	1 935	48 356
Wskaźnik zmian (%)								
<u>XI 2018</u> <u>XI 2017</u>	117,5	121,2	104,8	111,4	92,3	101,8	137,9	111,9
<u>I-XI 2018</u> <u>I-XI 2017</u>	122,5	106,2	106,7	111,9	98,1	124,2	119,1	111,5

^a dane miesięczne o produkcji wytworzonej pochodzą od tzw. dużych jednostek przemysłowych i nieprzemysłowych, zatrudniających 50 osób i więcej, które złożyły sprawozdania

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Handel zagraniczny rybami i produktami (tys. ton)^a

Miesiące	Eksport ^b					Import				
	razem	przetwory i konserwy	filety i mięso	ryby solone, suszone i wędzone	ryby mrożone	razem	filety i mięso	ryby mrożone	przetwory i konserwy	ryby świeże lub chłodzone
2014 I-XII	380,8	119,1	68,9	53,5	71,8	532,5	187,1	96,2	47,2	161,2
2015 I-XII	440,7	126,2	73,2	55,4	83,4	533,3	182,9	87,7	48,5	176,1
2016 I-XII	469,6	135,6	78,3	59,1	85,2	569,1	199,9	104,0	45,4	178,2
2017 I-XII	478,2	140,1	87,7	54,6	81,7	576,8	194,4	109,3	44,3	180,3
2017 XI	42,3	14,0	8,6	5,4	6,8	63,7	26,6	10,1	4,5	17,2
XII	42,2	13,0	6,8	6,1	7,4	51,1	19,8	7,5	3,6	16,1
2018 ^c I	39,1	12,8	8,0	4,3	5,5	59,9	23,8	12,7	3,9	15,4
II	45,0	12,1	7,1	4,2	7,9	47,4	16,5	10,6	3,6	13,3
III	53,2	13,4	9,0	6,0	9,9	54,3	18,2	10,4	4,1	17,5
IV	50,2	12,2	8,5	4,2	9,4	43,4	14,8	8,3	2,9	13,7
V	44,6	11,8	7,9	4,4	8,6	40,7	12,1	7,0	3,5	14,2
VI	39,2	12,1	7,9	5,7	7,1	39,6	12,8	7,3	2,8	13,5
VII	34,2	10,7	6,9	5,7	7,4	40,5	11,4	6,8	3,6	15,2
VIII	32,6	11,9	7,6	6,2	3,1	46,4	16,0	6,5	3,4	17,5
IX	34,3	11,6	8,5	6,8	2,4	49,3	16,6	8,4	3,5	17,3
X	45,1	13,9	9,1	9,8	3,6	64,0	21,3	11,3	3,8	22,4
XI	52,9	13,3	8,8	8,8	8,6	62,5	25,0	10,5	4,3	17,7
Wskaźnik zmian (%)										
XI 2018 XI 2017	125,0	95,2	103,3	164,3	126,4	98,2	93,7	103,7	96,8	103,4
I-XI 2018 I-XI 2017	107,9	106,8	110,5	136,2	99,1	104,3	107,8	98,1	97,1	108,3

^a wskaźniki zmian obliczone na danych o większej dokładności, ^b z eksportem burtowym, ^c dane wstępne,
Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF (Ministerstwo Finansów).

Tab. 4. Ceny ryb w imporcie (zł/kg)

Miesiące	Filety ze śledzia 03049923 ^b		Mrożona makrela 03035410 ^b			Filety mrożone			Łosoś świeży 03021400 ^b	Konserwy z tuńczyka 160414 ^b
	Norwegia	Islandia	Holandia	W. Owce	Norwegia	mintaj 03047500 ^b	panga 03046200 ^b	morszczuk 03047415 ^b		
						Chiny	Wietnam	Argentyna	Norwegia	Filipiny
2014 I-XII	5,61	5,90	5,01	5,29	5,14	6,70	5,89	11,51	21,12	12,05
2015 I-XII	6,27	6,17	4,42	5,35	4,75	7,96	6,90	13,88	20,26	14,77
2016 I-XII	7,98	7,62	4,82	5,57	5,00	7,77	6,12	13,94	27,54	13,82
2017 I-XII	6,41	5,39	5,00	5,33	5,11	7,26	5,97	12,86	27,04	15,93
2017 XI	5,50	4,35	4,84	5,52	5,34	6,36	5,44	12,17	23,66	16,96
XII	5,17	4,31	4,90	5,56	5,11	6,30	6,29	12,25	22,58	17,12
2018 I	4,97	4,56	5,13	6,14	5,31	6,70	6,68	12,10	24,58	15,92
II	5,06	4,74	5,22	5,82	5,36	6,49	5,78	11,60	24,82	16,65
III	5,11	4,22	5,27	5,95	5,29	6,74	5,57	11,21	26,26	15,67
IV	4,84	4,49	5,05	5,46	5,46	7,34	6,53	11,62	28,07	14,16
V	4,66	3,82	5,29	5,69	5,29	8,04	7,00	12,05	29,66	15,37
VI	4,61	4,05	5,39	5,53	5,58	8,83	8,66	12,40	27,37	15,93
VII	4,97	4,57	5,28	5,53	5,45	8,34	8,57	13,10	25,33	12,83
VIII	4,93	3,58	5,34	7,07	6,10	8,31	8,35	13,27	25,34	16,11
IX	4,93	4,40	5,27	6,74	5,61	8,22	7,81	14,11	25,90	17,17
X	5,27	5,57	5,20	6,27	5,63	7,51	8,16	13,80	25,89	15,66
XI	5,54	5,53	6,21	7,01	5,86	7,71	7,21	13,87	25,13	15,78
Wskaźnik zmian (%)										
XI 2018 XI 2017	100,8	127,1	128,3	126,9	109,7	121,2	132,6	113,9	106,2	97,0
I-XI 2018 I-XI 2017	76,7	84,7	106,8	119,8	107,1	103,7	122,4	98,4	95,2	93,0

^a dane wstępne, ^b kod CN wg taryfy celnej

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie MF.

Tab. 5. Ceny ryb w eksporcie (zł/kg)

Miesiące	Przetwory ze śledzi 16041291 ^b	Filety z dorsza 03047190 ^b			Łosoś wędzony 03054100 ^b	Pstrąg wędzony 03054300 ^b	Krewetki przetw. 160521 ^b	Makreła mrożona 03035410 ^b	Filety z lososi 03048100 ^b
	Niemcy	Wielka Brytania	Dania	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Ukraina	Wietnam
2014 I-XII	9,45	20,43	19,02	17,74	54,88	50,67	53,35	7,49	1,43
2015 I-XII	9,03	25,09	21,54	22,24	52,10	51,17	58,25	5,33	1,10
2016 I-XII	10,96	27,52	24,47	25,75	57,20	54,80	96,26	5,74	1,19
2017 I-XII	11,43	24,67	23,89	23,68	64,45	53,57	115,21	6,57	28,54
2017 XI	11,05	25,51	22,01	25,50	64,24	56,30	92,00	5,58	29,18
XII	11,58	25,08	23,98	24,65	64,14	57,00	83,02	5,36	26,58
2018 I	10,71	27,32	20,03	24,90	61,10	55,62	84,89	5,38	26,40
II	10,48	27,86	22,10	26,31	58,91	53,90	98,52	5,26	25,62
III	10,67	28,42	19,99	26,16	58,20	55,56	102,69	5,56	24,89
IV	10,93	28,06	19,61	25,64	55,77	57,56	116,14	5,76	26,84
V	10,15	26,23	21,13	26,24	57,54	59,05	107,74	5,64	26,75
VI	10,40	24,98	22,80	26,36	67,55	62,62	103,33	6,52	28,39
VII	10,78	31,75	27,50	27,24	67,43	61,59	87,00	7,16	27,62
VIII	11,00	31,57	24,82	25,36	66,64	55,90	64,49	6,17	26,20
IX	10,90	30,00	26,18	29,08	66,53	58,86	65,25	6,23	27,59
X	11,17	28,43	30,81	28,07	66,75	55,55	63,71	6,24	26,75
XI	10,78	29,57	21,22	28,14	67,13	60,65	67,39	7,58	27,39
Wskaźnik zmian (%)									
XI 2018 XI 2017	97,6	115,9	96,4	110,3	104,5	107,7	73,3	135,8	93,9
I-XI 2018 I-XI 2017	94,0	115,7	93,5	112,7	97,6	108,6	71,7	85,5	93,2

^a dane wstępne, ^b kod CN wg taryfy celnej

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 6. Ceny zbytu ryb i produktów rybnych (zł/kg z VAT) oraz udział ceny zbytu w cenie detalicznej

Miesiące	Karp żywy		Pstrąg świeży niepatroszony		Filety z morszczuka		Filety z mintaja		Śledź solony, odgłowiony niepatroszony		Platy/filety ze śledzi	
2014 I-XII	10,43	-	12,82	58%	14,35	66%	10,13	-	9,73	76%	10,49	69%
2015 I-XII	10,70	-	13,53	61%	14,85	66%	11,78	-	10,01	81%	10,46	70%
2016 I-XII	11,49	-	13,67	60%	15,34	64%	14,76	-	10,58	84%	11,46	74%
2017 I-XII	12,25	-	14,15	61%	15,60	63%	17,46	-	11,22	85%	12,25	74%
2018 I-XII	12,93	-	13,95	59%	16,05	66%	20,02	-	10,86	83%	10,89	68%
2017 XII	12,42	-	13,87	60%	15,09	61%	18,48	-	10,68	81%	11,14	69%
2018 I	12,57	-	13,52	58%	15,92	65%	18,53	-	11,06	83%	11,14	69%
II	12,73	-	13,70	58%	15,92	65%	19,76	-	10,52	80%	11,03	69%
III	12,72	-	13,94	59%	15,99	66%	19,58	-	10,55	80%	11,01	69%
IV	12,92	-	13,99	59%	16,00	65%	19,91	-	10,69	81%	11,02	69%
V	12,94	-	14,12	59%	15,75	65%	19,98	-	11,35	87%	10,92	68%
VI	13,24	-	14,08	60%	15,77	65%	19,98	-	11,15	85%	10,84	68%
VII	13,26	-	14,08	59%	15,85	65%	20,01	-	11,13	86%	10,85	68%
VIII	13,41	-	14,12	59%	15,86	66%	20,39	-	11,03	84%	10,83	68%
IX	13,31	-	14,03	59%	16,40	68%	20,44	-	11,04	84%	10,83	68%
X	13,27	-	13,89	58%	16,41	68%	20,59	-	10,92	83%	10,75	67%
XI	12,37	-	13,96	59%	16,40	68%	20,53	-	10,42	80%	10,70	67%
XII	12,42	-	14,02	58%	16,31	67%	20,55	-	10,49	80%	10,80	68%
Wskaźnik zmian (%)												
XII 2018 XII 2017	100,0	x	101,1	x	108,1	x	111,2	x	98,2	x	96,9	x
I-XII 2018 I-XII 2017	105,6	x	98,6	x	102,9	x	114,7	x	96,8	x	88,9	x

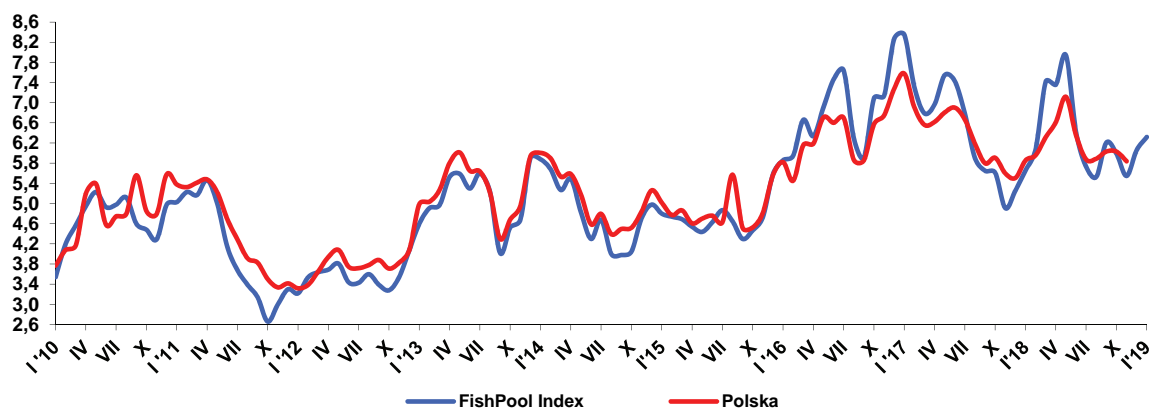
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 7. Ceny detaliczne wybranych ryb i produktów rybnych (zł/kg)

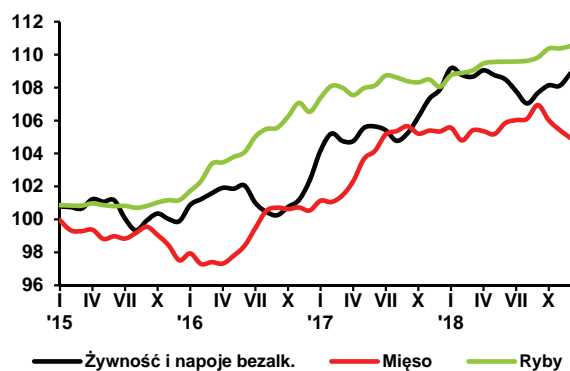
Miesiące	Filety mrożone		Ryby wędzone			Konserwy			Platy śledziowe	Karp świeży	Pstrąg świeży
	morszczuk	dorsz	łosoś	pstrąg	makrela	filety ze śledzia w sosie pom.	sardynki w oleju	tuńczyk w sosie wł.			
2014I-XII	21,76	26,97	77,54	31,88	16,72	25,52	27,87	34,06	15,24	14,11	22,18
2015I-XII	22,58	30,52	76,20	32,40	15,88	25,16	27,85	33,53	15,00	14,18	22,33
2016I-XII	24,10	32,40	84,50	33,04	15,58	25,19	28,06	33,18	15,45	14,44	22,84
2017I-XII	24,66	32,54	101,80	33,38	16,12	25,61	29,44	32,94	16,55	14,98	23,35
2018I-XII	24,35	32,75	101,00	33,67	16,38	26,58	30,31	33,76	16,01	15,44	23,72
2017 XII	24,63	32,21	102,80	33,35	16,03	26,13	30,38	32,88	16,13	14,37	23,17
2018 I	24,63	32,28	101,00	33,57	16,15	26,29	30,50	33,35	16,15	15,10	23,46
II	24,61	32,33	100,30	33,56	16,12	26,39	30,38	33,12	16,04	15,16	23,53
III	24,40	32,39	100,30	33,57	16,19	26,52	30,44	33,53	16,03	-	23,54
IV	24,54	32,66	100,20	33,57	16,20	26,45	30,44	33,65	16,04	-	23,84
V	24,29	32,76	100,60	33,21	16,28	26,58	30,56	33,65	15,99	-	23,77
VI	24,27	32,73	101,10	33,28	16,21	26,71	30,69	33,94	15,94	-	23,60
VII	24,22	32,87	100,40	33,73	16,24	26,68	30,63	34,00	16,00	-	23,97
VIII	24,18	32,98	101,10	33,76	16,29	26,58	30,31	33,82	16,01	-	23,80
IX	24,21	32,93	101,50	34,00	16,38	26,35	30,00	34,18	15,84	-	23,72
X	24,25	32,88	101,90	33,84	16,47	26,77	30,06	33,88	16,08	-	23,81
XI	24,29	33,08	101,80	33,98	16,81	26,61	29,88	34,00	16,09	16,65	23,55
XII	24,25	33,09	101,20	33,96	17,17	26,84	29,81	33,82	15,94	14,85	24,03
Wskaźnik zmian (%)											
XII 2018 XII 2017	98,5	102,7	98,4	101,8	107,1	102,7	98,1	102,9	98,8	103,3	103,7
I-XII 2018 I-XII 2017	98,7	100,6	99,2	100,9	101,6	103,7	102,9	102,4	96,8	103,1	101,6

Źródło: Dane GUS.

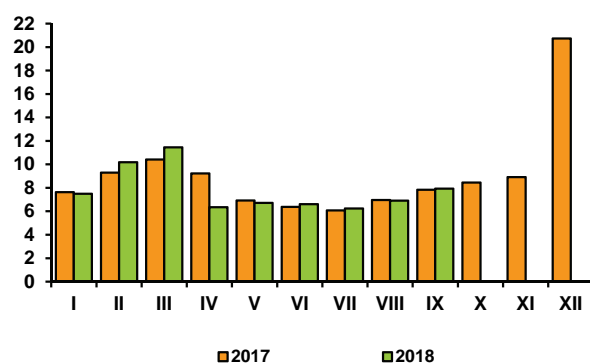
Rys. 1. Cena świeżych lososi norweskich (na podstawie Fish Pool, 3-6 kg) i średnie ceny płacone przez krajowych importerów (EUR/kg)

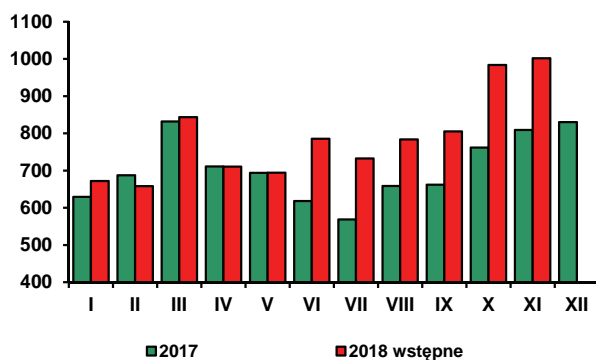
Rys. 2. Dynamika cen detalicznych (XII 2014=100)

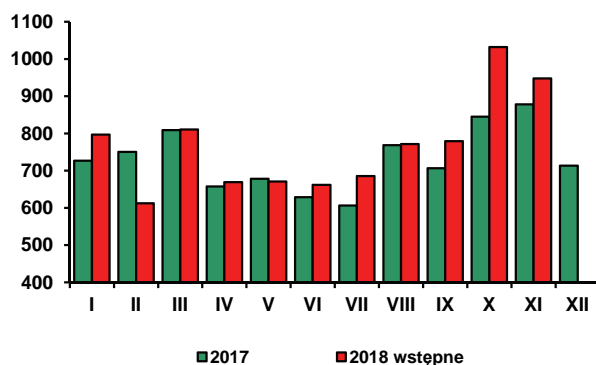
Rys. 3. Przeciętne miesięczne wydatki na zakup ryb i przetworów rybnych (w zł/osobę)

Rys. 4. Eksport ryb i produktów rybnych (mln zł)

Rys. 5. Import ryb i produktów rybnych (mln zł)

Źródło: Rys. 1 – Fish Pool i MF, rys. 2-3 – dane GUS, rys. 4-5 - dane MF.

**Krystyna
Świetlik**

W grudniu 2018 r., w porównaniu z poprzednim miesiącem, ceny detaliczne żywności i napojów bezalkoholowych wzrosły o 0,7%, w tym żywności o 0,8%, przy spadku cen napojów bezalkoholowych o 0,3%. Istotnie wzrosły ceny warzyw (o 6,9%), cukru (o 3,6%) i owoców (o 3,1%), a ponadto pieczywa i produktów zbożowych (o 0,4%) oraz ryb i owoców morza (o 0,1%). Ceny pozostałych grup artykułów żywnościowych, tj. mięsa i jego przetworów, produktów mlecznych, jaj oraz dżemów, miodu,

czekolady i wyrobów cukierniczych wykazywały tendencję spadkową. Spośród warzyw najbardziej podrożały ziemniaki (o 11,2%) i warzywa świeże (o 10,0%), w tym pomidory o 24,4%, kalafiorowate o 23,0% i sałata o 9,2%. O wzroście cen owoców zadecydował wzrost cen owoców jagodowych o 35,4% i bananów o 1,5%. Zwyżce cen jabłek o 0,4% towarzyszył spadek cen owoców cytrusowych o 7,0%. Ceny pieczywa zwiększyły się o 0,8%, półproduktów mącznych o 0,4%, kasz i ziaren zbóż o 0,3%, przy nieznacznym wzroście cen płatków śniadaniowych i makaronów (po 0,2%) oraz pozostałych wyrobów piekarskich (o 0,1%). Obniżyły się ceny mąki (o 1,2%) i ryżu (o 0,2%). Spośród ryb podrożały głównie ryby świeże (0,8%), przy stabilizacji cen ryb mrożonych i redukcji cen świeżych oraz mrożonych owoców morza (odpowiednio o 1,2% i 0,5%). Łączne ceny tłuszczów jadalnych zmalały o 2,2%, w tym margaryn o 4,0%, a masła o 2,1%. Za mięso i przetwory mięsne w grudniu konsumenci płacili przeciętnie o 0,5% mniej niż w poprzednim miesiącu, głównie za sprawą obniżki cen mięsa drobiowego o 2,8%, przy niewielkim wzroście cen mięsa wieprzowego i wołowego (po 0,3%). Dżemy, marmolady, miód, czekolada i wyroby cukiernicze były średnio o 0,3% tańsze niż przed miesiącem. Nieznacznie, bo o 0,1% potaniały artykuły mleczarskie i jaja. Obniżyły się ceny kawy (o 0,8%), kakao w proszku (o 0,7%) i herbaty (o 0,5%), wzrosły - wód mineralnych i źródlanych (o 0,2%), a nie zmieniły się - soków owocowych i warzywnych.

W grudniu 2018 r. ceny żywności i napojów bezalkoholowych były średnio o 0,9% wyższe niż w analogicznym miesiącu 2017 r. Zadecydowały o tym zwwyżki cen: warzyw (o 10,1%), pieczywa i produktów zbożowych (o 5,4%), dżemów, miodu, czekolady i wyrobów cukierniczych (o 2,7%), ryb i owoców morza (o 2,3%) oraz artykułów mleczarskich (o 0,6%). W grudniu 2018 r. droższe niż przed rokiem były wszystkie monitorowane przez GUS rodzaje warzyw świeżych i przetworzonych, w tym m.in. marchew o 48,0%, cebula o 23,5%, kapusta

o 23,1%, sałata o 12,1% i buraki o 3,6%. Wydatnie, bo o 42,4% podrożały ziemniaki. W grupie produktów zbożowych istotnie wzrosły ceny pieczywa (o 9,1%), mąki (o 4,3%) oraz pizzy i półproduktów mącznych (o 3,5%). Ceny pozostałych wyrobów piekarskich zwiększyły się o 3,0%, kasz i ziaren zbóż o 2,7%, makaronów o 1,9%, płatków śniadaniowych o 1,6%, a ryżu o 1,0%. Wyroby cukiernicze podrożały o 2,5%, czekolada o 2,3%, a dżemy, marmolada i miód o 1,6%. Wzrost cen ryb świeżych wyniósł 3,2%, a mrożonych 2,8%. W grudniu 2018 r. mniej niż rok wcześniej konsumenci płacili za mleko spożywcze (o 1,3%) i sery dojrzewające (o 0,4%), a więcej za pozostałe produkty mleczne, w tym za jogurty o 2,5%, napoje i desery mleczne o 2,1%, twarogi o 1,4% i śmietanę o 0,9%. W grudniu 2018 r. tańsze niż przed rokiem były: cukier, jaja, owoce, produkty mięsne i tłuszcze jadalne. Ceny cukru obniżyły się o 17,3%, a jaj o 14,5%. Potaniały wszystkie rodzaje owoców, w tym jabłek o 39,5%, a owoców cytrusowych i bananów po około 6,0%. Łączne ceny mięsa i przetworów mięsnych zmalały o 3,4%, w tym wieprzowiny o 2,9%, a drobiu o 1,7%, przy wzroście cen mięsa wołowego o 1,4% i przetworów mięsnych o 0,9%. Spadły ceny wszystkich rodzajów tłuszczów jadalnych, w tym najbardziej margaryn (o 2,8%) i tłuszczów wieprzowych (o 1,8%).

Napoje bezalkoholowe podrożały przeciętnie o 1,6%, w tym kawa o 1,4%, herbata o 0,3%, wody mineralne i źródlane o 2,9%, soki owocowe 4,1%, a soki warzywne i owocowo-warzywne o 0,9%.

W okresie styczeń-grudzień 2018 r., w porównaniu z analogicznym okresem 2017 r., wzrost średniego poziomu cen żywności i napojów bezalkoholowych wyniósł 2,6%, w tym żywności 2,7% i był wyższy od stopy inflacji (1,6%). Żywność stanowiła jedną z najszybciej drożejących grup towarów i usług konsumpcyjnych. Bardziej niż żywność podrożały towary i usługi związane z transportem (o 4,2%), głównie za sprawą znaczącego wzrostu cen paliw do prywatnych środków transportu (o 7,8%) oraz usługi restauracyjno-hotelarskie (o 3,0%). Wyższy od stopy inflacji był wzrost cen towarów i usług związanych z użytkowaniem mieszkania i nośnikami energii (o 2,1%) oraz ze zdrowiem (o 2,0%). Wolniej niż ceny towarów i usług konsumpcyjnych ogółem rosły ceny napojów alkoholowych, towarów i usług związanych z rekreacją i kulturą oraz wyposażeniem mieszkania i prowadzeniem gospodarstwa domowego. Obniżył się przeciętny poziom cen odzieży i obuwia oraz towarów i usług związanych z łącznością.

Spowolnieniu rocznej dynamiki cen towarów i usług konsumpcyjnych towarzyszył wzrost dochodów gospodarstw domowych kreowany głównie przez wzrost płac w sektorze przedsiębiorstw. W grudniu 2018 r. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw

było o 2,8% większe, a przeciętne miesięczne wynagrodzenie realne brutto w sektorze przedsiębiorstw o 6,1% większe niż rok wcześniej. W grudniu 2018 r. liczba zarejestrowanych bezrobotnych zmniejszyła się o 10,4% w porównaniu z grudniem 2017 r. Stopa bezrobocia rejestrowanego wyniosła 5,8%, tj. o 0,8 pkt. proc. mniej niż w analogicznym miesiącu 2017 r. Wysoka dynamika płac i stosunkowo niska inflacja były istotnym wsparciem dla siły nabywczej gospodarstw domowych i konsumpcji prywatnej. Z danych GUS wynika, że w grudniu 2018 r. w przedsiębiorstwach handlowych i niehandlowych o liczbie pracujących powyżej 9 osób, sprzedaż detaliczna ogółem w cenach stałych była o 3,9% większa niż przed rokiem. Wzrost ten był jednak mniejszy niż w grudniu 2017 r. (5,2%). Zdecydował o tym spadek sprzedaży detalicznej żywności, napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych (w cenach stałych), który w grudniu 2018 r., w stosunku do grudnia 2017 r. wyniósł o 2,4%, wobec wzrostu o 2,8% odpowiednio rok wcześniej. Spadkowi sprzedaży żywności, napojów i wyrobów tytoniowych towarzyszył wydatny wzrost sprzedaży towarów nieżywnościowych i usług (w tym zwłaszcza pojazdów samochodowych, mebli oraz sprzętu rtv i agd). Można przypuszczać, że w pierwszych miesiącach 2019 r. z uwagi na spodziewany wolniejszy wzrost płac i zatrudnienia oraz pogorszenie nastrojów konsumenckich widoczne w grudniowych odczytach wskaźników koniunktury, dynamika konsumpcji prywatnej, w tym żywności będzie mniejsza niż w analogicznych miesiącach 2018 r.

Według metodologii Eurostatu (HICP), w grudniu 2018 r. w UE-28 i w strefie euro ceny towarów i usług konsumpcyjnych utrzymały się na takim samym poziomie, jak w miesiącu poprzednim. W porównaniu z grudniem 2017 r. były one wyższe odpowiednio o 1,7% i 1,6%. Za żywność w grudniu 2018 r. mieszkańcy UE-28 płacili przeciętnie o 0,3% więcej niż przed miesiącem, a mieszkańcy strefy euro o 0,1% więcej. Wzrost cen żywności odnotowano w 13 krajach, w trzech stabilizację, a w pozostałych spadek. Najbardziej żywność podrożała w Czechach (o 1,1%) oraz w Polsce, w Rumunii i w Wielkiej Brytanii (po 0,9%). Największy spadek jej cen wystąpił na Cyprze (o 3,2%) i na Słowenii (0,8%). W Estonii, na Malcie i w Austrii ceny żywności nie uległy zmianie.

W grudniu 2018 r. w UE-28 ceny żywności były przeciętnie o 1,3% wyższe, a w strefie euro o 1,2% wyższe niż rok wcześniej. Najbardziej zwiększyły się one na Węgrzech (o 4,4%), w Rumunii (o 3,8%) i na Malcie (o 3,6%). W Polsce według tej metodologii

żywność podrożała o 0,9%. W czterech krajach jej ceny uległy redukcji: w Irlandii o 1,5%, w Czechach o 0,8%, na Litwie o 0,4% i w Danii o 0,2%.

Według FAO w grudniu 2018 r., w porównaniu z poprzednim miesiącem światowe ceny żywności wzrosły o 0,1%. Wzrosły ceny trzech, spośród pięciu monitorowanych grup produktów spożywczych, tj. mięsa (o 0,8%), zbóż (o 1,8%) i olejów roślinnych (o 0,4%). Spadły natomiast ceny produktów mlecznych (o 3,3%) i cukru (o 1,9%). Spadki cen produktów mlecznych (w tym głównie masła, serów dojrzewających i pełnego mleka w proszku) były związane z utrzymującym się wysokim poziomem podaży eksportowej tych produktów z Nowej Zelandii oraz redukcją zapasów interwencyjnych OMP zgromadzonych przez Komisję Europejską. Do obniżki cen cukru przyczynił się większy od oczekiwanego wzrost jego produkcji w Indiach oraz odnotowany w listopadzie i grudniu silny spadek cen ropy naftowej, skutkujący zmniejszeniem wykorzystania trzciny cukrowej do produkcji bioetanolu w Brazylii.

W grudniu 2018 r. światowe ceny żywności były przeciętnie o 4,0% niższe niż przed rokiem. Obniżyły się ceny wszystkich grup produktów spożywczych, z wyjątkiem zbóż i cukru. Ceny olejów roślinnych zmaleły o 12,6%, produktów mlecznych o 11,9%, a mięsa o 1,7%. Ceny zbóż i cukru wzrosły po 1,2%. Spodziewany spadek cen produktów mlecznych, olejów roślinnych i cukru będzie sprzyjać obniżkom światowych cen żywności w pierwszej połowie bieżącego roku.

Tab. 1. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu 2018 r.

Wyszczególnienie	XII 2018		I-XII 2018
	XI 2018=100	XII 2017=100	I-XII 2017=100
O G Ó Ł E M	100,0	101,1	101,6
Żywność i napoje bezalkoholowe	100,7	100,9	102,6
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	99,6	101,4	101,5
Odzież i obuwie	98,6	97,3	96,4
Mieszkanie	100,0	101,7	101,8
Użytkowanie mieszkań i nośniki energii	100,1	101,9	102,1
w tym nośniki energii	100,1	101,1	101,6
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	99,8	101,1	100,7
Zdrowie	100,1	102,9	102,0
Transport	98,6	104,0	104,2
w tym paliwa do prywatnych środków transportu	96,7	107,6	107,8
Łączność	99,9	93,6	98,2
Rekreacja i kultura	100,5	100,9	101,3
Edukacja	100,0	103,0	102,4
Restauracje i hotele	100,2	103,1	103,0
Inne towary i usługi	99,9	99,9	99,5

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Wskaźniki cen podstawowych grup żywności w grudniu 2018 r.

Wyszczególnienie	XII 2018		I-XII 2018
	XI 2018=100	XII 2017=100	I-XII 2017=100
Żywność (bez napojów)	100,8	100,8	102,7
Pieczywo i produkty zbożowe	100,4	105,4	103,9
Pieczywo	100,8	109,1	105,6
Ryż	99,8	100,9	101,3
Makarony	100,2	101,9	101,9
Mięso i przetwory	99,5	96,6	101,7
Mięso wieprzowe	100,3	97,1	98,2
Mięso wołowe	100,3	101,4	102,9
Mięso drobiowe	97,2	98,3	103,9
Przetwory mięsne i wędliny	99,9	100,9	102,4
Ryby i owoce morza	100,1	102,3	101,4
Mleko, sery i jaja	99,9	97,9	105,4
Artykuły mleczarskie	99,9	100,6	103,1
Mleko	99,8	98,7	101,2
Sery twarogowe	100,1	101,4	102,0
Sery dojrzewające i topione	99,7	99,6	101,8
Jaja	99,9	85,5	119,4
Oleje i tłuszcze	97,8	98,5	106,8
Masło	97,9	98,8	112,8
Pozostałe tłuszcze zwierzęce	99,8	98,2	102,7
Margaryna i inne tłuszcze roślinne	96,0	97,2	100,7
Oleje roślinne	99,0	99,0	100,1
Owoce	103,1	88,0	99,9
Jabłka	100,4	60,5	108,0
Owoce cytrusowe	93,0	94,1	97,7
Banany	101,5	94,4	100,5
Warzywa	106,9	110,1	104,7
Ziemniaki	111,2	142,4	111,5
Cukier, dżem, miód, czekolada i wyroby cukiernicze	100,1	100,1	97,7
Cukier	103,6	82,7	71,0
Napoje bezalkoholowe	99,7	101,6	101,5

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy ^a (miesiąc poprzedni = 100)

Wyszczególnienie	Lata	Miesiące											
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2015	100,7	100,0	99,9	100,6	99,8	100,1	98,9	99,3	100,6	100,4	99,7	99,9
	2016	101,0	100,3	100,4	100,3	99,9	100,2	99,0	99,5	99,8	100,5	100,4	101,2
	2017	101,8	101,0	99,6	100,0	100,8	100,1	99,8	99,4	100,4	100,9	101,0	100,5
	2018	101,2	99,6	99,9	100,4	99,7	99,8	99,3	99,3	100,6	100,4	100,0	100,7
Pieczywo i produkty zbożowe	2015	100,2	99,8	100,0	100,1	100,0	99,9	100,0	100,0	100,0	100,0	99,7	100,1
	2016	100,2	100,0	100,0	100,2	100,0	100,0	100,0	100,0	100,1	100,4	100,1	100,0
	2017	100,4	100,2	100,2	100,0	100,3	100,1	100,5	100,3	100,1	100,3	100,3	100,2
	2018	100,7	100,4	100,2	100,3	100,1	100,2	100,3	100,3	100,7	101,0	100,8	100,4
Mięso	2015	99,9	99,4	99,9	100,1	99,4	100,2	99,9	100,3	100,4	99,5	99,4	99,1
	2016	100,4	99,3	100,1	99,9	100,5	100,6	101,1	101,0	100,2	99,9	100,1	99,8
	2017	100,6	99,9	100,4	100,9	101,3	100,5	101,0	100,2	100,3	99,6	100,2	100,0
	2018	100,2	99,3	100,6	99,9	99,8	100,6	100,2	100,1	100,8	99,1	99,4	99,5
Ryby i owoce morza	2015	100,9	99,9	100,0	100,1	99,9	99,9	100,0	99,9	100,1	100,2	100,1	100,0
	2016	100,6	100,6	101,0	100,1	100,3	100,3	100,9	100,4	100,1	100,6	100,8	99,5
	2017	100,8	100,7	99,9	99,6	100,4	100,1	100,6	99,9	99,8	99,9	100,2	99,6
	2018	100,6	100,1	100,1	100,4	100,1	100,0	100,0	100,0	100,2	100,3	100,0	100,1
Mleko, sery, jaja	2015	100,2	99,5	99,9	99,7	99,3	99,6	99,7	99,4	100,0	99,8	99,8	99,9
	2016	99,9	99,7	99,8	99,5	99,7	99,9	100,0	100,2	100,1	100,8	100,8	101,0
	2017	101,0	100,6	100,2	99,7	100,3	100,1	100,5	100,7	100,7	101,3	104,9	100,9
	2018	100,1	99,1	99,5	99,7	99,6	99,7	100,0	100,1	100,1	100,2	99,9	99,9
Oleje i tłuszcze	2015	100,2	99,8	99,1	99,7	99,4	98,1	99,1	99,4	99,6	99,8	99,9	99,3
	2016	100,6	100,0	99,2	100,4	99,5	100,1	100,3	101,1	101,4	102,3	102,0	101,0
	2017	101,6	100,7	100,1	98,1	102,7	100,5	104,0	105,0	103,5	101,9	101,0	97,5
	2018	99,2	98,1	99,5	100,4	100,6	101,9	101,4	100,3	100,0	99,9	99,5	97,8
Owoce	2015	103,1	100,4	101,5	105,8	107,2	100,4	98,2	96,8	98,4	99,7	97,3	100,5
	2016	104,0	104,3	102,3	100,2	100,1	102,3	98,3	96,8	96,5	96,7	98,8	104,3
	2017	107,7	102,5	100,3	99,1	105,8	100,8	99,1	96,0	99,0	102,5	99,8	100,4
	2018	106,9	102,5	98,9	99,9	98,4	97,5	94,7	94,5	98,4	97,0	96,2	103,1
Warzywa	2015	105,4	102,3	99,2	102,2	97,2	101,7	90,7	94,1	106,6	105,7	100,7	102,2
	2016	104,3	101,7	101,6	102,6	98,7	99,2	88,4	92,2	97,9	103,9	102,8	109,3
	2017	106,9	106,4	94,6	100,1	97,4	98,2	92,5	91,9	102,4	106,7	103,1	106,6
	2018	104,5	98,4	99,4	102,7	99,1	96,9	94,9	95,4	103,8	106,2	102,3	106,9
Cukier, dzem, miód, czekolada i wyroby cukiernicze	2015	100,1	100,2	100,0	100,5	99,9	100,0	100,8	101,1	100,5	100,8	100,3	99,2
	2016	100,7	100,9	100,7	100,6	99,9	99,8	100,5	101,0	101,2	100,5	100,0	99,8
	2017	100,8	99,8	99,6	100,3	100,7	99,9	100,6	100,1	99,1	99,6	99,3	98,6
	2018	100,3	98,7	99,4	100,6	99,9	100,1	100,4	100,2	100,2	100,5	99,8	100,1
Cukier	2015	98,7	101,1	102,3	101,2	100,2	98,8	104,1	104,5	104,2	101,6	99,9	100,2
	2016	101,0	104,6	104,3	101,5	100,6	100,7	100,2	105,7	104,8	101,4	100,0	100,2
	2017	100,3	100,3	100,0	99,6	100,2	99,4	99,4	97,8	97,1	98,2	94,2	94,5
	2018	96,5	91,1	97,3	97,7	96,9	98,2	96,9	103,8	101,1	100,8	98,0	103,6
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2015	99,8	99,9	100,2	100,4	100,0	100,0	99,9	99,6	99,7	100,1	99,9	99,8
	2016	99,5	99,9	100,1	100,3	100,1	100,2	99,7	99,8	100,0	100,5	100,1	100,7
	2017	100,4	100,3	99,9	100,3	100,0	99,8	99,8	99,9	100,4	100,5	100,5	100,2
	2018	100,3	99,8	99,9	100,5	100,2	100,1	99,8	100,0	100,2	100,4	100,0	100,0
III. Średnia płaca ^a	2015	90,0	101,0	105,8	97,8	97,1	100,9	101,4	98,3	100,9	101,3	101,3	108,4
	2016	90,8	100,9	105,2	99,1	96,6	102,1	100,9	98,2	100,1	101,0	101,7	107,1
	2017	92,3	100,6	106,3	98,1	97,8	102,7	99,9	99,8	99,6	102,3	100,8	107,9
	2018	92,3	100,2	106,2	99,1	97,0	103,2	99,5	99,4	99,9	103,1	100,9	106,2

^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw, w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób
Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy^a (miesiąc analogiczny = 100)

Wyszczególnienie	Lata	Miesiące											
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2015	96,1	98,4	96,5	97,5	97,8	98,3	98,3	99,3	99,8	100,4	100,1	99,9
	2016	100,0	100,4	100,8	100,6	100,8	100,9	101,0	101,2	100,4	100,4	101,2	100,8
	2017	103,3	103,9	103,1	102,8	103,7	103,7	104,4	104,3	105,0	105,8	106,0	105,4
	2018	104,8	103,4	103,7	104,1	103,0	102,7	102,2	102,1	102,3	101,8	100,7	100,9
Pieczywo i produkty zbozowe	2015	99,6	99,4	99,5	99,7	99,5	99,6	99,7	99,6	99,7	99,7	99,5	99,9
	2016	99,9	100,1	100,1	100,2	100,2	100,3	100,3	100,3	100,4	100,8	101,1	101,0
	2017	101,2	101,4	101,6	101,4	101,7	101,8	102,3	102,6	102,6	102,5	102,7	102,9
	2018	103,2	103,4	103,3	103,6	103,4	103,5	103,3	103,3	103,9	104,6	105,2	105,4
Mięso	2015	96,7	96,5	97,2	97,5	96,7	96,5	96,0	96,4	97,4	97,8	97,9	97,5
	2016	98,0	97,9	98,1	97,9	99,0	99,4	100,7	101,3	101,2	101,6	102,3	103,1
	2017	103,2	103,8	104,1	105,1	105,9	105,8	105,7	104,8	104,9	104,6	104,6	104,8
	2018	104,3	103,7	103,9	103,0	101,5	101,6	100,8	100,7	101,2	100,8	100,0	99,6
Ryby i owoce morza	2015	99,1	98,7	99,1	99,3	99,4	99,5	99,6	99,6	100,0	100,2	100,5	101,2
	2016	100,8	101,4	102,4	102,4	102,8	101,8	104,1	104,7	104,7	105,1	105,8	105,3
	2017	105,2	105,6	104,5	103,9	104,0	103,9	103,6	103,0	102,7	102,0	101,4	101,4
	2018	101,3	100,8	101,0	101,8	101,5	101,4	100,8	100,9	101,3	101,9	101,8	102,3
Mleko, sery, jaja	2015	98,3	97,4	97,4	97,5	96,8	96,8	96,9	96,7	96,7	96,7	96,9	96,9
	2016	96,6	96,9	96,7	96,5	96,9	97,2	97,5	98,2	98,4	99,3	100,3	101,5
	2017	102,5	103,4	103,8	104,0	104,6	104,9	105,4	105,9	106,6	107,1	111,5	111,4
	2018	110,3	108,7	107,9	107,9	107,2	106,7	106,2	105,5	104,9	103,8	98,9	97,9
Oleje i tłuszcze	2015	94,4	94,1	93,7	94,5	93,4	93,5	92,6	92,7	92,8	93,0	93,7	94,4
	2016	94,6	94,9	95,0	95,7	95,8	96,8	98,1	99,8	101,6	104,2	106,4	108,1
	2017	109,6	110,4	111,4	108,9	112,3	112,8	116,9	121,5	123,9	123,2	121,9	117,5
	2018	114,3	111,3	110,7	113,3	111,1	112,7	110,0	105,1	101,7	99,7	98,2	98,5
Owoce	2015	92,4	91,7	90,3	94,8	99,7	103,4	106,3	109,7	108,4	110,0	109,1	109,0
	2016	109,3	113,6	114,5	108,6	101,9	104,1	104,6	104,6	102,3	98,9	100,4	104,1
	2017	107,4	105,6	103,7	102,4	108,1	106,2	106,6	105,3	107,9	114,4	116,3	113,3
	2018	112,6	112,7	110,9	111,5	103,8	100,4	96,2	94,7	94,1	89,0	85,7	88,0
Warzywa	2015	86,1	88,8	89,7	93,3	97,6	100,0	99,6	108,3	111,1	114,1	109,0	107,0
	2016	105,2	104,4	106,9	107,9	110,1	107,9	105,2	102,8	94,3	92,5	94,4	100,9
	2017	104,1	108,7	101,3	99,0	97,8	98,0	101,6	100,8	105,2	107,6	108,0	104,9
	2018	102,7	95,1	99,8	102,3	104,1	102,5	104,8	108,6	110,2	110,0	109,4	110,1
Cukier, dżem, miód, czekolada i wyroby cukiernicze	2015	93,5	94,7	95,3	97,9	97,8	98,4	99,7	101,3	101,8	102,8	103,6	103,3
	2016	103,7	104,4	105,1	105,2	105,2	105,1	104,8	104,8	105,5	105,2	104,9	105,6
	2017	105,2	104,2	103,2	103,0	103,8	103,9	104,1	103,4	101,3	100,4	99,7	98,5
	2018	98,4	97,4	97,1	97,4	96,7	96,9	96,2	96,6	97,5	98,4	98,8	100,1
Cukier	2015	67,7	71,2	75,4	82,8	84,7	86,9	93,5	101,3	108,2	111,6	115,2	118,0
	2016	120,6	124,8	127,2	127,6	128,2	130,6	125,7	127,2	127,8	127,5	127,6	127,7
	2017	126,8	121,6	116,6	114,4	113,8	112,4	111,5	103,3	95,7	92,7	87,3	82,3
	2018	79,2	71,9	69,9	68,6	66,4	65,6	63,9	97,8	70,6	72,5	75,4	82,7
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2015	98,6	98,4	98,5	98,9	99,1	99,2	99,3	99,4	99,2	99,3	99,4	99,5
	2016	99,1	99,2	99,1	98,9	99,1	99,2	99,1	99,2	99,5	99,8	100,0	100,8
	2017	101,7	102,2	102,0	102,0	101,9	101,5	101,7	101,8	102,2	102,1	102,5	102,1
	2018	101,9	101,4	101,3	101,6	101,7	102,0	102,0	102,0	101,9	101,8	101,3	101,1
III. Średnia płaca ^a	2015	103,6	103,2	104,9	103,7	103,2	102,5	103,3	103,4	104,1	103,3	104,0	103,1
	2016	104,0	103,9	103,3	104,6	104,1	105,3	104,8	104,7	103,9	103,6	104,0	102,7
	2017	104,3	104,0	105,2	104,1	105,4	106,0	104,9	106,6	106,0	107,4	106,5	107,3
	2018	107,3	106,8	106,7	107,8	107,0	107,5	107,2	106,8	106,7	107,6	107,7	106,1

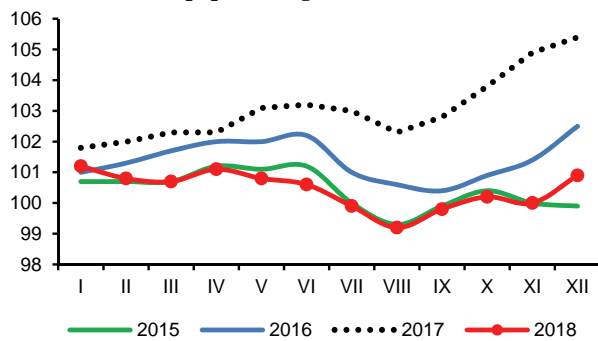
^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw, w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób
Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Miesięczne ceny detaliczne wybranych artykułów żywnościowych

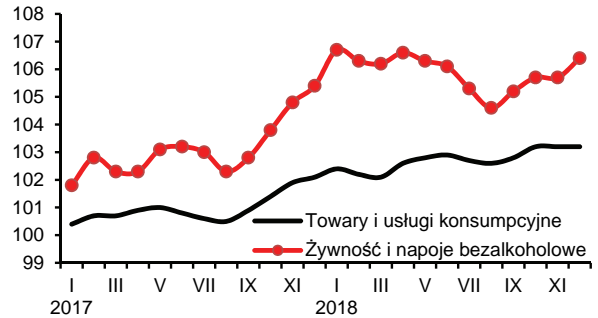
Wyszczególnienie a – 2017 r. b – 2018 r.		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
		w złotych											
Ryż – 1 kg	a	3,86	3,88	3,86	3,84	3,85	3,84	3,86	3,83	3,84	3,82	3,86	3,83
	b	3,83	3,81	3,83	3,83	3,83	3,81	3,77	3,77	3,85	3,81	3,79	3,80
Chleb mieszany – 0,5 kg	a	2,22	2,22	2,23	2,23	2,23	2,24	2,25	2,28	2,28	2,29	2,30	2,31
	b	2,33	2,34	2,35	2,35	2,34	2,36	2,37	2,38	2,41	2,47	2,53	2,56
Makaron – 250 g	a	2,25	2,25	2,25	2,23	2,24	2,23	2,25	2,27	2,27	2,27	2,27	2,28
	b	2,29	2,29	2,30	2,31	2,32	2,31	2,31	2,31	2,31	2,30	2,31	2,30
Mąka pszenna „Poznańska” – 1kg	a	2,50	2,52	2,53	2,46	2,51	2,48	2,50	2,51	2,52	2,46	2,49	2,43
	b	2,53	2,49	2,44	2,46	2,47	2,47	2,52	2,53	2,52	2,51	2,54	2,51
Mięso wołowe z kością (rostbef) – 1kg	a	26,81	27,00	26,95	27,04	27,05	27,12	27,16	27,27	27,42	27,59	27,71	27,98
	b	28,15	28,21	28,30	28,34	28,20	28,46	28,48	28,54	28,54	28,44	28,56	28,50
Mięso wołowe bez kości (z udźca) – 1kg	a	32,88	32,56	32,91	33,24	33,20	33,30	33,22	33,30	33,16	33,21	33,39	33,63
	b	33,69	33,72	33,50	33,89	33,50	33,41	33,53	33,61	33,92	33,80	33,57	33,79
Mięso wieprzowe bez kości (schab środkowy) – 1 kg	a	17,39	16,80	16,55	17,32	18,13	17,91	18,01	17,88	18,02	17,65	17,36	17,30
	b	17,12	16,47	17,00	17,07	16,87	17,14	16,94	17,00	17,42	17,32	17,14	17,16
Kurczę patroszone – 1 kg	a	6,60	6,66	6,94	6,89	6,88	6,94	7,25	7,26	7,27	7,15	7,17	7,11
	b	7,12	7,16	7,32	7,26	7,13	7,67	7,57	7,59	7,68	7,24	7,14	6,92
Szyńka wieprzowa gotowana – 1 kg	a	25,01	25,16	24,97	25,12	25,25	25,41	25,60	25,75	25,93	26,15	26,15	26,26
	b	26,35	26,41	26,29	26,42	26,56	26,64	26,70	26,99	26,82	26,84	27,10	26,91
Kielbasa, na wagę – 1kg	a	17,34	17,37	17,18	17,35	17,45	17,75	17,58	17,77	17,89	17,92	18,05	18,16
	b	18,32	18,36	18,32	18,27	18,30	18,32	18,41	18,37	18,50	18,55	18,50	18,42
Filety mrożone z morszczuka, niepanierowane, na wagę – 1 kg	a	24,58	24,54	24,65	24,45	24,80	24,76	24,71	24,67	24,73	24,78	24,57	24,63
	b	24,63	24,61	24,40	24,54	24,29	24,27	24,22	24,18	24,21	24,25	24,29	24,25
Mleko 3,2-3,5% tł., sterylizowane (UHT), w kartonie – 1 l	a	2,79	2,78	2,73	2,73	2,77	2,75	2,76	2,76	2,80	2,80	2,77	2,78
	b	2,78	2,77	2,76	2,75	2,75	2,74	2,74	2,72	2,72	2,73	2,71	2,71
Jogurt naturalny – a-150 g, b-400 g	a	1,06	1,06	1,06	1,07	1,07	1,06	1,07	1,08	1,10	1,12	1,13	1,14
	b	2,60	2,59	2,60	2,59	2,58	2,59	2,59	2,60	2,61	2,62	2,64	2,64
Ser twarogowy półtłusty – 1 kg	a	13,41	13,37	13,30	13,21	13,33	13,38	13,41	13,43	13,41	13,45	13,45	13,36
	b	13,44	13,36	13,39	13,50	13,53	13,48	13,42	13,38	13,55	13,38	13,36	13,32
Ser dojrzewający „Gouda” – 1 kg	a	20,99	20,89	20,61	20,55	20,51	20,62	20,93	21,32	21,36	21,38	21,49	21,52
	b	21,21	20,75	20,69	20,65	20,48	20,42	20,39	20,22	20,51	21,02	20,95	20,99
Śmietana 30% tł. (kremówka) – 0,5l	a	6,07	6,13	6,10	6,03	6,11	3,13	6,22	6,35	6,46	6,61	6,80	6,83
	b	6,83	6,78	6,76	6,81	6,83	6,86	6,86	6,90	6,92	6,93	6,89	6,85
Jaja świeże – 1 szt.	a	0,52	0,52	0,52	0,52	0,51	0,51	0,51	0,52	0,52	0,55	0,71	0,75
	b	0,74	0,71	0,69	0,70	0,66	0,66	0,65	0,65	0,64	0,64	0,64	0,63
Masło 82,0-82,5% tł. „Extra” świeże, w kostkach 200 g	a	5,02	5,03	4,99	4,98	5,03	5,12	5,78	6,37	6,80	7,08	7,00	6,75
	b	6,35	5,95	5,91	5,91	5,99	6,47	6,64	6,66	6,63	6,68	6,60	6,54
Margaryna do smarowania pieczywa – 400 g	a	3,87	3,86	3,87	3,91	3,94	3,88	3,84	3,90	3,89	3,90	3,94	3,90
	b	3,80	3,71	3,73	3,77	3,82	3,75	3,86	3,82	3,78	3,76	3,75	3,59
Olej rzepakowy krajowy – 1l	a	5,95	6,10	6,18	6,07	6,21	6,11	6,09	6,16	6,07	6,12	6,14	6,03
	b	6,06	6,06	6,10	6,13	6,10	6,11	6,04	6,04	6,01	6,08	6,01	5,95
Słonina – 1 kg	a	5,68	5,67	5,72	5,78	5,87	5,90	5,96	5,99	6,03	6,05	6,07	6,08
	b	6,08	6,05	6,05	6,05	6,01	6,02	5,95	5,99	6,05	6,04	6,03	5,98
Smalec bez dodatków – 250 g	a	1,66	1,63	1,65	1,65	1,66	1,66	1,67	1,67	1,67	1,69	1,70	1,75
	b	1,76	1,70	1,74	1,73	1,72	1,72	1,71	1,72	1,71	1,68	1,68	1,68
Cukier biały kryształ – 1 kg	a	3,17	3,18	3,19	3,17	3,17	3,15	3,13	3,07	2,98	2,92	2,76	2,62
	b	2,52	2,28	2,21	2,15	2,08	2,03	1,97	2,04	2,07	2,09	2,05	2,13
Jabłka – 1 kg	a	2,37	2,36	2,43	2,49	2,78	3,23	3,47	3,55	3,56	3,53	3,58	3,59
	b	3,61	3,71	3,81	3,91	4,01	4,03	3,99	3,27	2,71	2,38	2,17	2,17

Źródło: Dane GUS.

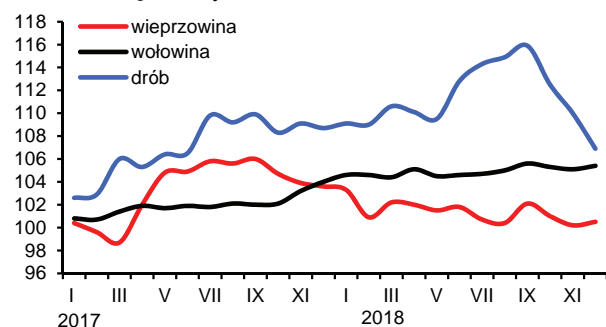
Rys. 1. Wskaźniki cen detalicznych żywności i napojów (XII roku poprzedniego = 100) (w %)

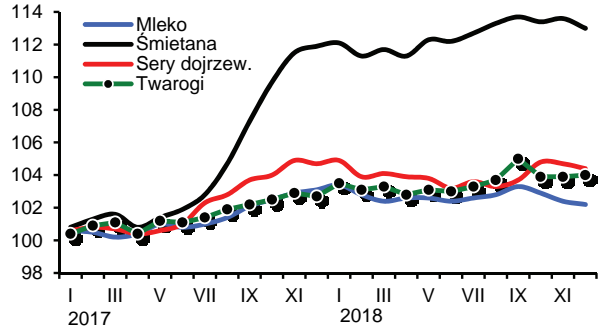
Rys. 2. Dynamika cen detalicznych (XII 2016 = 100) (w %)

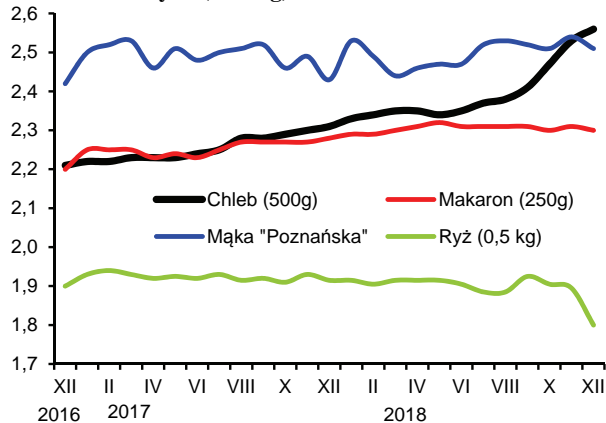
Rys. 3. Dynamika cen detalicznych wybranych rodzajów mięsa (XII 2016 = 100) (w %)

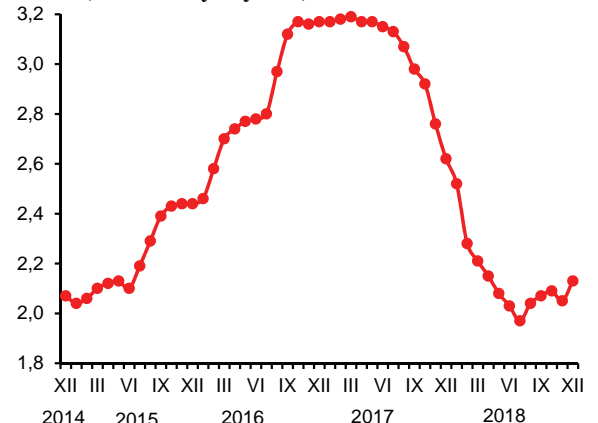
Rys. 4. Dynamika cen detalicznych nabiału (XII 2016 = 100) (w %)

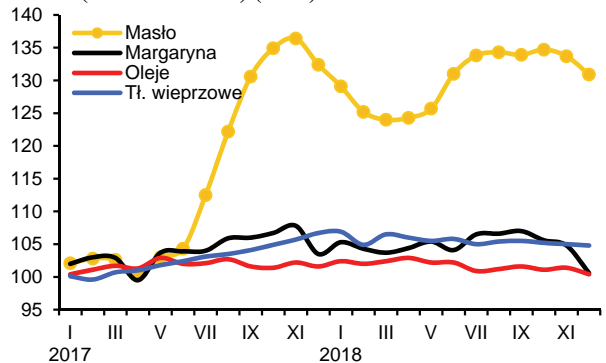
Rys. 5. Ceny detaliczne wybranych produktów zbożowych (w zł/kg)

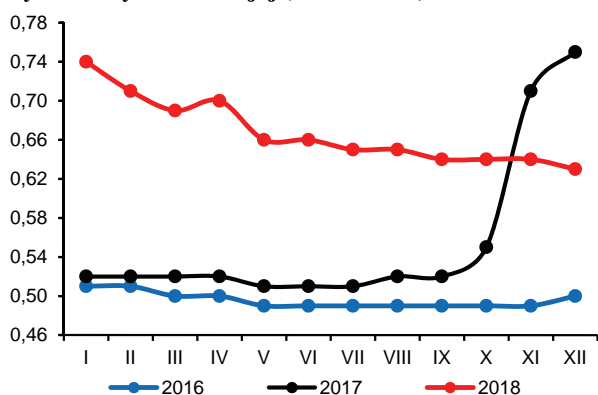
Rys. 6. Ceny detaliczne cukru w zł/kg (cukier biały kryształ)

Rys. 7. Dynamika cen detalicznych tłuszczów (XII 2016 = 100) (w %)

Rys. 8. Ceny detaliczne jaj (w zł za 1 szt.)

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Od kilkunastu miesięcy obserwowany jest systematyczny wzrost cen na krajowym rynku środków produkcji dla rolnictwa. W grudniu 2018 r. środki produkcji podrożały przeciętnie o 0,3%. Tempo wzrostu cen było wyraźnie mniejsze niż w listopadzie 2018 r., ale większe w porównaniu z grudniem 2017 r. W grudniu 2018 r. w porównaniu z miesiącem poprzednim wzrosły przede wszystkim ceny nawozów mineralnych. W nieco mniejszym stopniu podrożały bezpośrednie materiały budowlane oraz maszyny rolnicze. Pod wpływem taniejących paliw ropopochodnych nośniki energii były tańsze niż miesiąc wcześniej. Ceny środków ochrony roślin wzrosły symbolicznie. Zdecydowana większość środków produkcji była wyraźnie droższa w porównaniu z grudniem 2017 r. W najbliższych miesiącach ceny środków produkcji dla rolnictwa prawdopodobnie nadal będą rosły, na co istotny wpływ będą miały sezonowe wzrosty cen nawozów mineralnych oraz środków ochrony roślin.

Od września 2018 r. na krajowym rynku nawozów mineralnych obserwowane są systematyczne wyraźne podwyżki cen. W grudniu wzrost cen wyniósł przeciętnie 1,1% i był niższy niż w listopadzie 2018 r. Podwyżki cen wynikały przede wszystkim ze stopniowego rosnącego popytu. Wzrost cen dotyczył przede wszystkim nawozów azotowych. W mniejszym stopniu podrożały również pozostałe analizowane nawozy mineralne. Najbardziej podniosły się ceny mocznika (o 2,5%) oraz saletrzaku (o 2,0%). W rezultacie w grudniu 2018 r. średnie ceny nawozów mineralnych były o ponad 4% wyższe niż rok wcześniej. Najbardziej w tym okresie podwyższono ceny fosforanu amonu (o 6,9%).

W kolejnych miesiącach, w związku z przygotowaniem do nowego sezonu, popyt na nawozy mineralne będzie nadal się zwiększał, co może przełożyć się na dalsze podwyżki cen. Wzrost cen może być również następstwem obserwowanych od kilkunastu miesięcy stopniowych podwyżek cen nawozów w handlu światowym. W ciągu ostatnich 12 miesięcy światowe ceny nawozów mineralnych wzrosły średnio o ponad 20%¹.

Relacje cen nawozów mineralnych do cen zbóż praktycznie nie zmieniły się w porównaniu z poprzednim miesiącem. Średnio na zakup 1 kg czystego składnika nawozu należało w grudniu 2018 r. przeznaczyć równowartość 4,3 kg pszenicy, tj. o 0,8 kg mniej niż rok wcześniej. Relacje cen nawozów do cen skupu żywca wieprzowego pogorszyły się w porównaniu z miesiącem poprzednim. Były również gorsze niż przed rokiem. Średnio na zakup 1 dt czystego składnika nawozu należało przeznaczyć równowartość 85 kg żywca wieprzowego, tj. o 2 kg więcej niż w listopadzie 2018 r. oraz o 10 kg więcej niż rok wcześniej.

W grudniu 2018 r. odnotowano spadek cen bezpośrednich nośników energii. Tym samym trwający od kwietnia ub.r. wzrost cen został zahamowany. Przeciętny spadek cen nośników energii wyniósł 0,6%, przy czym najbardziej potaniał olej opałowy (o 6,7%) oraz benzyna 95-oktanowa (o 3,5%). Podrożał natomiast gaz ziemny propan-butan LPG (o 6,5%). Ceny bezpośrednich nośników energii były w grudniu 2018 r. średnio o 4,6% wyższe niż rok wcześniej. Wyższe ceny w tym okresie dotyczyły przede wszystkim paliw ropopochodnych i gazu ziemnego. Najbardziej w relacji rocznej, o ponad 13% podrożał olej napędowy. Podwyżki cen na krajowym rynku bezpośrednich nośników energii można wiązać ze stopniowym wzrostem cen surowców energetycznych w handlu światowym obserwowanym we wcześniejszych miesiącach.

Ceny maszyn rolniczych były w grudniu 2018 r. przeciętnie o 0,5% wyższe niż miesiąc wcześniej. Najbardziej w tym okresie wzrosły ceny rozsiewaczy nawozów (o 2,5%). W ciągu 12 miesięcy wzrost cen wyniósł już średnio prawie 7%. Najbardziej w ciągu 12 miesięcy podrożały kultywatory, rozrzutniki obornika oraz rozsiewacze nawozów. Podwyżki cen sprzętu rolniczego mogły być również związane ze wzrostem cen stali, która stanowi dość istotny składnik kosztów produkcji, zwłaszcza w przypadku maszyn do uprawy i przygotowania gleby.

W grudniu 2018 r. średnie ceny materiałów budowlanych wzrosły o kolejne 0,4%, a środków ochrony roślin nie zmieniły się istotnie. W ciągu ostatnich 12 miesięcy materiały budowlane w związku z m.in. wyraźnym zwiększeniem inwestycji podrożały średnio o prawie 6%. Najbardziej podwyższono ceny płyt OSB, materiałów stalowych oraz okien drewnianych. Wzrost cen środków ochrony roślin był w tym okresie stosunkowo niewielki. Pestycydy podrożały w relacji rocznej średnio o 1,9%.

**Arkadiusz
Zalewski**

1. Na podstawie indeksu zmian cen nawozów mineralnych obliczanego przez Bank Światowy.

Tab. 1. Ceny nawozów mineralnych i ich relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj nawozu	Jedn. miary	Ceny (zł)	Dynamika cen (%)			Relacje 1 kg NPK do:	
			XII 2018	XII 2018 XI 2018	XII 2018 XII 2017	I-XII 2018 I-XII 2017	pszenicy kg
Saletrzak 28%N	1 dt	112,44	102,0	104,9	100,1	4,83	0,96
Saletra amonowa 34%N	1 dt	127,08	101,6	103,2	100,0	4,50	0,89
Mocznik 46%N	1 dt	153,04	102,5	103,9	98,3	4,00	0,79
Superfosfat prosty 20% P ₂ O ₅	1 dt	86,00	99,9	101,0	97,3	5,17	1,03
Superfosfat potrójny 40% P ₂ O ₅	1 dt	156,64	101,1	104,6	99,3	4,71	0,93
Fosforan amonu 18%N, 46% P ₂ O ₅	1 dt	208,24	100,7	106,9	100,3	3,91	0,78
Sól potasowa 60% K ₂ O	1 dt	157,48	100,3	103,2	99,6	3,16	0,63
Polifoska 8% N, 24% P ₂ O ₅ , 24% K ₂ O	1 dt	178,92	100,9	105,5	98,9	3,84	0,76

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 2. Ceny środków ochrony roślin i ich relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny (zł)	Dynamika cen (%)			Relacje środków ochrony do:	
			XII 2018	XII 2018 XI 2018	XII 2018 XII 2017	I-XII 2018 I-XII 2017	pszenicy kg
Mospilan 20 SP	80 g	45,52	99,9	100,8	100,5	54,77	10,86
Dursban 480 EC	1 l	49,00	100,2	100,8	98,3	58,96	11,69
Decis Mega 50 EW	250 ml	38,19	100,0	104,2	103,1	45,95	9,11
Zaprawa nasienna „T75 DS/WS”	0,8 kg	43,73	99,7	104,7	103,1	52,62	10,44
Gwarant 500 SC	1 l	53,02	100,4	100,0	98,9	63,79	12,65
Miedzian 50 WP	1,5 kg	66,65	100,0	100,4	100,2	80,19	15,91
Roundup	1 l	38,44	100,2	102,6	102,5	46,25	9,17
Acrobat MZ 69 WG	1 kg	86,65	100,0	102,6	103,6	104,26	20,68
Fusilade Forte	1 l	138,02	100,3	100,3	100,8	166,07	32,94
Chwastox Extra 300 SL	1 l	20,66	100,2	105,5	103,5	24,86	4,93
Środek gryzoniobójczy	1 kg	34,25	100,1	98,6	99,4	41,21	8,17

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 3. Ceny nośników energii i ich relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny (zł)	Dynamika cen (%)			Relacje nośników energii do:	
			XII 2018	XII 2018 XI 2018	XII 2018 XII 2017	I-XII 2018 I-XII 2017	pszenicy kg
Węgiel kamienny (kostka)	1 t	921,61	100,3	100,9	107,7	1108,90	219,95
Ekogroszek	1 t	885,20	100,1	100,8	107,4	1065,09	211,26
Benzyna „Euro Super” 95	1 l	4,90	96,5	104,3	107,0	5,90	1,17
Olej napędowy	1 l	5,19	97,6	113,1	110,3	6,24	1,24
Olej opałowy, Ekoterm Plus	1 l	3,32	93,3	109,2	113,8	3,99	0,79
Gaz propan-butan „LPG”	1 l	2,41	106,5	111,6	107,1	2,90	0,58
Olej silnikowy „Castrol Magnatec 10W/40”	1 l	33,11	100,3	101,7	101,4	39,84	7,90
Płyn do chłodziw „Pettygo”	1 l	12,97	100,1	99,9	100,0	15,61	3,10
Energia elektryczna (taryfa G-11)	1 kWh	0,65	100,0	100,0	100,0	0,78	0,16

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 4. Ceny materiałów budowlanych i ich relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny (zł)	Dynamika cen (%)			Relacje materiałów budowlanych do:	
			XII 2018	XII 2018 XI 2018	XII 2018 XII 2017	I-XII 2018 I-XII 2017	pszenicy kg
Cement	50 kg	22,26	101,4	105,5	102,3	26,78	5,31
Wapno	1 t	638,38	100,2	105,6	104,3	768,11	152,36
Płyta styropianowa PS-E FS 15	1 m ³	180,81	100,5	104,6	108,5	217,56	43,15
Stal płaska (płaskownik)	1 t	3915,42	100,2	107,4	110,6	4711,13	934,47
Rura stalowa ocynkowana 12	1 m	14,92	100,1	106,3	107,4	17,95	3,56
Dwuteownik grubo	1 t	3814,67	100,3	107,3	107,0	4589,90	910,42
Blacha dachowa	1 m ²	31,57	100,1	104,9	102,8	37,99	7,53
Tynk „Atlas”	25 kg	51,83	100,6	104,1	100,9	62,36	12,37
Cegła pełna kl. 15	1 szt.	1,23	100,8	106,0	105,2	1,48	0,29
Okno z PCV 2 skrzydłowe szklone	1 szt.	764,37	100,0	105,0	104,1	919,71	182,43
Tarcica iglasta, obrzynana	1 m ³	753,48	100,1	101,5	100,5	906,61	179,83
Płyta OSB3 18mm 1,25x1,5m	1 szt.	88,92	100,7	114,7	122,7	106,99	21,22
Okno drewniane szklone	1 szt.	2056,61	100,1	106,7	106,0	2474,56	490,84
Drzwi płytowe zewnętrzne 2000x800 mm	1 szt.	1717,12	100,3	103,4	102,2	2066,08	409,81

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

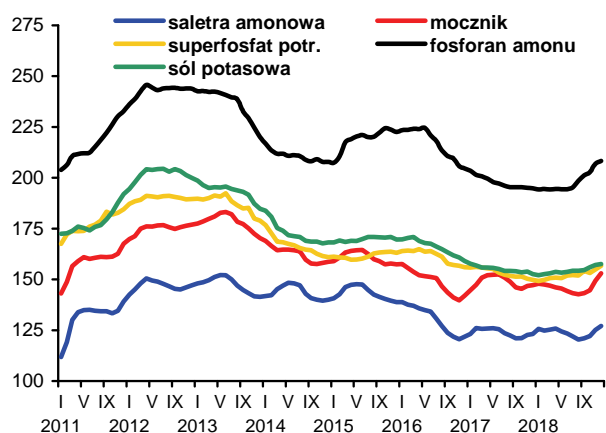
Tab. 5. Ceny maszyn i narzędzi rolniczych oraz ich relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Ceny (zł)	Dynamika cen (%)			Relacje środków mechanizacji do:	
		XII 2018	XII 2018 XI 2018	XII 2018 XII 2017	I-XII 2018 I-XII 2017	pszenicy dt
Kombajn zbożowy TC-5.80	587222,8	101,4	105,5	102,3	26,78	5,31
Kombajn do ziemniaków	93961,7	100,2	105,6	104,3	768,11	152,36
Samochód dostawczy	106670,9	100,5	104,6	108,5	217,56	43,15
Rozrzutnik obornika 2-osiowy	63786,2	100,2	107,4	110,6	4711,13	934,47
Siewnik 25 redlic	20213,0	100,1	106,3	107,4	17,95	3,56
Ciągnik Ursus C-3110	185840,6	100,3	107,3	107,0	4589,90	910,42
Ciągnik 90 kW	233746,9	100,1	104,9	102,8	37,99	7,53
Przyczepa do ciągnika samowładowca	43134,0	100,6	104,1	100,9	62,36	12,37
Kopaczka elewatorowa	17719,3	100,8	106,0	105,2	1,48	0,29
Zestaw uprawowo-siewny	56886,9	100,0	105,0	104,1	919,71	182,43
Kosiarka rotacyjna 1650 mm	8995,9	100,1	101,5	100,5	906,61	179,83
Prasa zwijająca, stałokomorowa	66979,9	100,7	114,7	122,7	106,99	21,22
Opryskiwacz 400 l	6672,1	100,1	106,7	106,0	2474,56	490,84
Agregat uprawowy (kultywator i wał strunowy)	9312,7	100,3	103,4	102,2	2066,08	409,81
Sadzarka 2 rzędowa „Kora-2”	16231,4	101,4	105,5	102,3	26,78	5,31
Plug 4-skibowy	14615,9	100,2	105,6	104,3	768,11	152,36
Kultywator 2,1-2,8 m	6434,4	100,5	104,6	108,5	217,56	43,15
Glebożyzarka	6336,1	100,2	107,4	110,6	4711,13	934,47
Rozsiewacz nawozów zawieszany	6716,4	100,1	106,3	107,4	17,95	3,56
Dojarka 2 konwie ^a	7509,7	100,3	107,3	107,0	4589,90	910,42

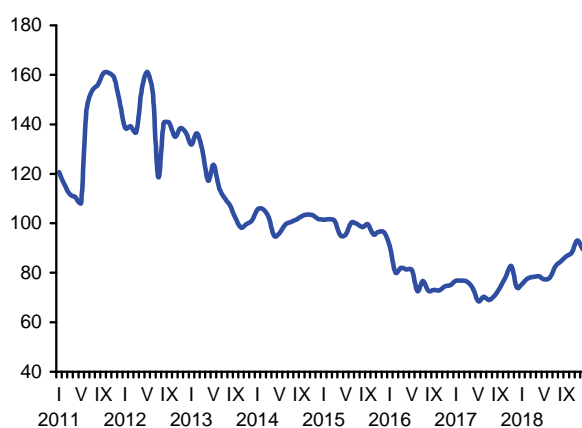
^a zamiast żywca wieprzowego przyjęto mleko w hl

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

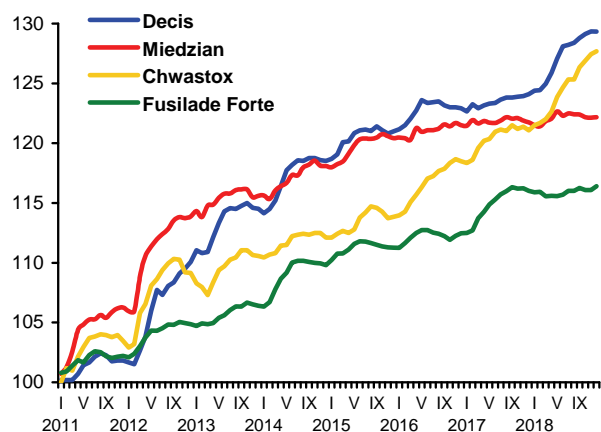
Rys. 1. Ceny wybranych nawozów mineralnych (zł/dt)

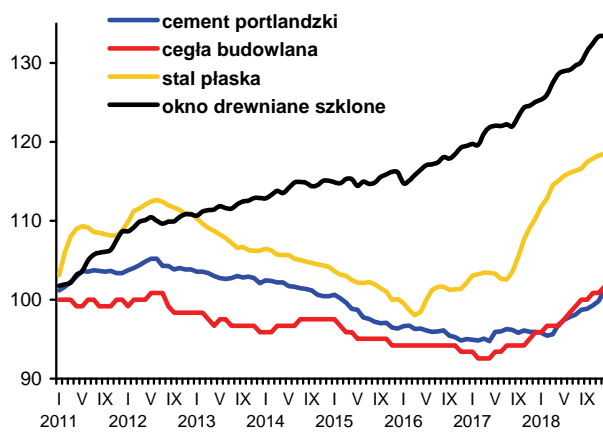
Rys. 2. Dynamika cen nawozów mineralnych w handlu światowym (2010=100)

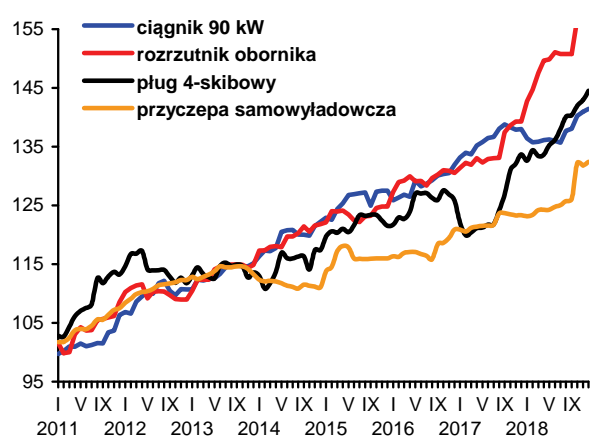
Rys. 3. Dynamika cen wybranych środków ochrony roślin (XII 2010=100)

Rys. 4. Dynamika cen wybranych materiałów budowlanych (XII 2010=100)

Rys. 5. Dynamika cen wybranych maszyn rolniczych (XII 2010=100)

Rys. 6. Ceny oleju napędowego i benzyny E95 w Polsce (lewa oś) oraz światowe ceny ropy naftowej (prawa oś)

